

GEMENSAM GENOMFÖRANDESTRATEGI FÖR VATTENDIREKTIVET OCH ÖVERSVÄMNINGSDIREKTIVET

Vägledningsdokument nr 36 Undantag från miljömålen enligt artikel 4.7

**Nya modifieringar i ytvattenförekomsternas fysiska karakteristika,
förändringar av grundvattennivån eller nya hållbara mänskliga
utvecklingsverksamheter**

*Dokument intygat av EU:s vattendirektörer vid deras sammanträde i Tallinn den 4–
5 december 2017*

Friskrivningsklausul

Detta tekniska dokument har tagits fram genom en samarbetsram (den gemensamma genomförandestrategin eller CIS, Common Implementation Strategy), som innefattar medlemsstaterna, Efta-länderna och andra berörda parter, däribland Europeiska kommissionen. Dokumentet återspeglar den informella ståndpunkt om samförstånd om bästa praxis som intygats av EU:s vattendirektörer. Dokumentet representerar emellertid inte nödvändigtvis någon av parternas ståndpunkt.

I den mån Europeiska kommissionens avdelningar tillför uppgifter till detta tekniska dokument, utgör sådana uppgifter inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens åsikter.

Varken Europeiska kommissionen eller några andra partner i CIS ansvarar för hur eventuell tredje part kan använda informationen i detta dokument.

Det tekniska dokumentet är avsett att underlätta genomförandet av direktiv 2000/60/EG och är inte juridiskt bindande. En auktoritativ tolkning av lagen kan endast härröra från själva direktivet 2000/60/EG och andra tillämpliga rättsakter eller principer. Endast Europeiska unionens domstol har behörighet att göra bindande tolkningar av unionslagstiftningen.

Den svenska versionen av detta dokument är en översättning av den engelska originalversionen, endast i informationssyfte. I händelse av avvikelser mellan versionerna gäller det engelska originalet.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING.....	1
1.1	Ett vägledningsdokument: varför?	1
1.2	Vattendirektivet och processen för den gemensamma genomförandestrategin (CIS-processen) 2	
1.3	Att sätta artikel 4.7 i sitt sammanhang	3
2	INTEGRATION I POLITIKEN FÖR ANDRA SEKTORER – EN FÖRUTSÄTTNING FÖR POLITISK SAMSTÄMMIGHET	5
2.1	Transportpolitik	6
2.2	Energipolitik inklusive politik för förnybar energi	6
2.3	EU:s råvarustrategi och direktivet om utvinningsavfall.....	7
2.4	Direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvämningsrisker	8
2.5	Ramdirektivet om en marin strategi och direktivet om upprättandet av en ram för havsplanering 9	
2.6	Europeiska finansieringsinstrument	10
2.6.1	Europeiska struktur- och investeringsfonderna	10
2.6.2	Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE).....	11
2.6.3	Instrument för stöd inför anslutningen	12
2.7	Klimatförändringspolitik, däribland anpassning och begränsning, som en genomgående fråga 12	
2.8	Annan miljöpolitik.....	13
2.8.1	Direktivet om strategisk miljöbedömning (SMB-direktivet).....	13
2.8.2	Direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB-direktivet)	14
2.8.3	Fågel- och habitatdirektiven	15
3	ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN OCH TILLÄMPNINGSOMRÅDET FÖR ARTIKEL 4.7.....	16
3.1	Principförhållande mellan bedömningarna	16
3.2	Sammanfattning av vattendirektivets miljömål och artikel 4.7.....	17
3.3	Tillämpningsområdet för artikel 4.7	19
3.3.1	Överväganden beträffande långvarigheten för effekter på vattenförekomsters status/potential	22
3.3.2	Överväganden beträffande storleken på en modifiering och avgränsning av vattenförekomst 23	
3.3.3	Projekt utanför tillämpningsområdet för artikel 4.7	24
3.4	Förhållanden som ger upphov till prövning mot artikel 4(7)	24
3.4.1	Praktiska överväganden och exempel för ytvattenförekomster	25
3.4.2	Praktiska överväganden och exempel för grundvattenförekomster	32
3.5	Effekter på andra vattenförekomster	36

3.6	Kumulativa effekter	37
3.7	Hantering av osäkerhet	38
4	BEDÖMNING AV TILLÄMPLIGHET FÖR ARTIKEL 4.7 OCH SAMKÖRNING MED ANDRA DIREKTIV	40
4.1	Tillvägagångssätt vid en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7	40
4.2	Samkörning av bedömningar med MKB- och habitatdirektiven	46
5	PRÖVNING MOT ARTIKEL 4.7 OCH FÖRHÅLLANDE TILL FÖRVALTNINGSPLANERNA FÖR AVRINNINGSDISTRIKT	52
5.1	Stegvis arbets sätt för en prövning mot artikel 4.7	52
5.2	Att vidta alla genomförbara åtgärder för att mildra negativa konsekvenser	54
5.3	Bedömning av betydligt bättre alternativ för miljön.....	59
5.3.1	Strategisk nivå	60
5.3.2	Projektnivå	61
5.4	Avvägning av intressen: Allmänintresse av större vikt/fördelar kontra konsekvenser	61
5.4.1	Allmänintresse av större vikt.....	62
5.4.2	Avvägning av fördelarna med modifieringen kontra uteblivna fördelar och möjligheter.....	64
5.5	Förhållande till förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt	66
5.5.1	Rapportering i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt	66
5.5.2	Artikel 4.7 och definitionen av kraftigt modifierade vattenförekomster	68
5.5.3	Förhållandet mellan artikel 4.7 och artikel 4.4 och 4.5	69
5.5.4	Ändring av vattenförekomsternas avgränsning och/eller typologi p.g.a. ett undantag enligt artikel 4.7.70	
5.5.5	Artikel 4.7 i ett gränsöverskridande sammanhang	71
6	ÖVERSIKT OCH UPPFÖLJNING	73
	BILAGA A: Jämförande översiktstabell för vattendirektivet, habitatdirektivet, MKB-direktivet och SMB-direktivet	74
	BILAGA B: Insamling av flödesscheman.....	78
	Principförhållandet mellan bedömning av tillämplighet för artikel 4.7 och prövning mot artikel 4.7	78
	..... Error! Bookmark not defined.	
	Stegvis arbets sätt för en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7	79
	Samkörning av bedömningar enligt vattendirektivet, habitatdirektivet och MKB-direktivet.....	80
	Stegvis arbets sätt för en prövning mot artikel 4.7	81
	Förfarande gällande artikel 6.3 och 6.4 i habitatdirektivet.....	82

Förteckning över tabeller

Tabell 1: Översikt av aktiviteter inom CIS som är relevanta för vattendirektivets artikel 4.7	2
Tabell 2: Modifieringar enligt artikel 4.7, kvalitetsfaktorer och möjliga effekter	21
Tabell 3: Exempel 1 – Försämring av allmän status	25
Tabell 4: Exempel 2 – Allmän status behålls men en biologisk kvalitetsfaktor försämras	25
Tabell 5: Exempel 3 – Försämring från hög status till god status	26
Tabell 6: Exempel 4 – Försämring av en kvalitetsfaktor för en ytvattenförekomst som redan är i den lägsta klassen	28
Tabell 7: Exempel 5 – Försämring av grundvattens övergripande kvantitativa status från "god" till "otillfredsställande"	33
Tabell 8: Exempel 6 – Grundvattenförekomst som redan är klassificerad som "otillfredsställande" och ett ytterligare kriterium uppfyller inte villkoren	33
Tabell 9: Exempel 7 – Ytterligare försämring av ett kriterium som redan är klassificerat som "otillfredsställande" vilket leder till att "god" inte uppnås	34

Förteckning över bilder

Bild 1: Principförhållandet mellan "bedömning av tillämplighet för artikel 4.7" och "prövning mot artikel 4.7"	17
Bild 2: Exempel på effekter som går längre än en ytvattenförekomst	36
Bild 3: Exempel på effekter som går längre än en vattenförekomst beträffande grundvatten	36
Bild 4: Utkast till stegvis arbetssätt för en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7	41
Bild 5: Samkörning av bedömningar enligt vattendirektivet, habitatdirektivet och MKB-direktivet	48
Bild 6: Exempel på ett stegvis arbetssätt för en prövning mot artikel 4.7 och den iterativa kopplingen till bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7	53
Bild 7: Ändring av definition av vattenförekomst p.g.a. tillämpningen av artikel 4.7	71

Förteckning över praktiska fallstudier

Fallstudie 1: Hur hydromorfologiska normer används för att förhindra försämrade status	30
Fallstudie 2: Reservoarers kumulativa inverkan på vattenmiljön. Gemensam vetenskaplig bedömning	38
Fallstudie 3: Ett checklisteverktyg för bedömning av överensstämmelse med vattendirektivet, utvecklat för Jaspers	44
Fallstudie 4: Byggplan för järnvägen High Speed 2 – fas 1 (London till West Midlands)	44
Fallstudie 5: Bedömning av påverkan från åtgärder i planen för hantering av översvämningsrisker, för bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7	45
Fallstudie 6: Utveckling av en ram för bedömning gällande artikel 4.7 och koppling till MKB	50
Fallstudie 7: Utveckling och mildring av stadsvattenförsörjning	58
Fallstudie 8: ICPDR:s vägledningsprinciper om hållbar vattenkraftutbyggnad	60
Fallstudie 9: Kriteriekatalog för vattenkraft	65
Fallstudie 10: Instruktion från det spanska vattendirektoratet angående artikel 4.7	68

1 INLEDNING

1.1 Ett vägledningsdokument: varför?

Syftet med detta dokument är att vägleda experter och berörda parter i hur man genomför direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område: ramdirektivet om vatten, även kallat vattendirektivet¹. Det är inriktat på undantag enligt artikel 4.7 i vattendirektivet. Artikel 4.7 gäller bara för nya modifieringar i ytvattenförekomsternas fysiska karakteristika, nivåförändringar hos grundvattenförekomster och nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter, som kan leda till att målen i vattendirektivet inte uppnås. Om villkoren som föreskrivs i artikel 4.7 är uppfyllda kan undantag beviljas.

Dokumentet bygger på och är en vidare specifikation av de frågor som redan beskrivs i vägledningsdokument nr 20 om undantag från miljömålen². Det har utvecklats inom ramen för processen med den gemensamma genomförandestrategin (CIS-processen) för vattendirektivet³ 2016–2018, och syftar till att ge kompletterande information och vidare klargörande genom att ta hänsyn till de senaste erfarenheterna av genomförandet av vattendirektivet och rättspraxis anknuten till artikel 4.7.

Dokumentet utgör vägledning och god praxis. Medlemsstaterna är inte juridiskt skyldiga att följa rekommendationerna i det. Emellertid måste medlemsstaterna använda metoder och tillvägagångssätt som överensstämmer med kraven i vattendirektivet.

Vägledningen är särskilt riktad till

- vattenförvaltare och myndigheter med ansvar för avrinningsdistrikt, som tar fram förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt,
- myndigheter med ansvar för att fatta beslut om att bevilja tillstånd för nya verksamheter eller projekt som kan påverka vatten,
- beslutsfattare på olika nivåer som ansvarar för att utveckla, främja och godkänna sektorsstrategier (t.ex. landsbygdsutveckling och jordbruk, hantering av översvämningrisker, transportpolitik, energipolitik osv.),
- experter som utför bedömningar enligt närbesläktad lagstiftning, som miljökonsekvensbedömningar, strategiska miljöbedömningar, bedömningar enligt habitatdirektivet osv.,
- projektexploatörer och representanter från ett stort antal ekonomiska sektorer, vars verksamheter potentiellt kan påverka grund- eller ytvattenförekomster⁴.
- Intresserade berörda parter och representanter från organisationer i det civila samhället.

I vägledningen hänvisas bland annat till vattendirektivets krav vad gäller miljömål och undantag från dessa, med fokus på artikel 4.7. I kapitel 2 reflekteras över horisontella problem, och där berörs vikten av politisk samstämmighet för en hållbar förvaltning av vattenresurser och för bedömningar enligt

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32000L0060>

² CIS-vägledningsdokument nr 20 – Undantag från miljömålen: https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf

³ Gemensam genomförandestrategi (CIS) för vattendirektivet: http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/objectives/implementation_en.htm

⁴ Detta kan också innefatta verksamheter som inte har direkt samband med vattenförvaltning. Exempelvis kan ett väg- eller järnvägsprojekt planeras längs en ytvattenförekomst eller kräva att den vattenförekomsten anpassas. Bygget av en väg- eller järnvägstunnel kan påverka grundvattennivåerna.

artikel 4.7. I kapitel 3 beskrivs tillämpningsområdet och villkoren som ger upphov till prövning mot artikel 4.7, och kapitel 4 ger vägledning till en potentiell bedömningsmetod för att avgöra om en prövning mot artikel 4.7 måste göras för en viss verksamhet eller ett visst projekt. I kapitel 5 klarläggs de olika steg som måste utföras inom ramen för en artikel 4.7-prövning för att ta beslut om ifall en viss verksamhet eller ett visst projekt kan godkännas eller inte. Slutligen finns i kapitel 6 en översikt av potentiella uppföljningsverksamheter till förmån för ett samstämmigt genomförande av vattendirektivet och artikel 4.7. Praktiska exempel och tillvägagångssätt illustreras genom fallstudier och anknytningar till annan relevant EU-lagstiftning, och politiska strategier tas upp i dokumentets olika kapitel.

Sammanfattningsvis har dokumentet som syfte att klargöra ett antal aspekter när det gäller tillämpningen av vattendirektivets artikel 4.7. Detta är dock inte en detaljerad handbok om tillämpningen. Det behövs sannolikt ytterligare metodisk vägledning på medlemsstatsnivå, som är anpassad efter varje medlemsstats juridiska, administrativa och tekniska verklighet.

1.2 Vattendirektivet och processen för den gemensamma genomförandestrategin (CIS-processen)

Genomförandet av vattendirektivet medför ett antal gemensamma tekniska utmaningar för medlemsstaterna, kommissionen, kandidatländerna och EES-länderna, och även för berörda parter och icke-statliga organisationer. Dessutom är många av Europas avrinningsområden internationella och går över administrativa och territoriella gränser, och därför är det avgörande att ha en gemensam insikt och tillvägagångssätt för att kunna genomföra direktivet framgångsrikt och ändamålsenligt.

För att bemöta utmaningarna på ett samarbetande och samordnat sätt har medlemsstaterna, Norge och kommissionen kommit överens om en gemensam genomförandestrategi, CIS (Common Implementation Strategy). Sedan 2001 är syftet med verksamheterna inom ramen för CIS att genomföra vattendirektivet på ett samstämmigt och harmoniskt sätt. Fokus ligger på frågor om metodik kopplade till en gemensam insikt om de tekniska och naturvetenskapliga följderna. Mot denna bakgrund har en rad arbetsgrupper och gemensamma aktiviteter ägt rum de senaste åren. Även om medlemsstaterna har skaffat värdefull praktisk erfarenhet av hur man använder undantag, så har genomförandet av artikel 4.7 påvisat konkreta problem som den här uppdaterade vägledningen skulle göra stor nytta för att lösa. I detta syfte har en särskild ad-hoc-arbetsgrupp inrättats inom ramen för CIS. I följande tabell ges en översikt av de huvudaktiviteter inom CIS som varit relevanta för artikel 4.7 sedan direktivet antogs. Mer detaljerad information finns i de anknytande dokumenten.

Tabell 1: Översikt av aktiviteter inom CIS som är relevanta för vattendirektivets artikel 4.7

När	Vem	Utfall
2003	vattendirektörer	WATECO-vägledningen ⁵ med en grundläggande konceptbeskrivning av artikel 4.7.
2003	vattendirektörer	Vägledningsdokument nr 4 om identifiering och definition av kraftigt modifierade och konstgjorda vattenförekomster.
2006	CIS-process	Policydokument om vattendirektivet och hydromorfologisk påverkan ⁶ med fokus på verksamheterna vattenkraft, sjöfart och skydd mot översvämningar. Det innehåller rekommendationer för bättre politisk integration.
2007	CIS-process	Workshop om vattendirektivet och vattenkraft ⁷ . Som resultat formulerades det vissa inledande huvudprinciper för vattenkraft enligt vattendirektivet.
2008	vattendirektörer	CIS-vägledning nr 20 om miljömål och undantag ⁸ med diskussion av grundläggande begrepp i artikel 4.7.

⁵ <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/pdf/Guidance%201%20-%20Economics%20-%20WATECO.pdf>

⁶ https://circabc.europa.eu/sd/a/bc0a0b09-a2d3-4762-a1f6-5ac664beaa15/HyMo_Political_Paper_FINAL.pdf

⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/a839626e-9806-4fee-8a93-678a086c0ab3>

⁸ https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf

När	Vem	Utfall
2009	CIS-process	Workshop om kraftigt modifierade vattenförekomster, som gav upphov till flera rekommendationer ⁹ relevanta för vattenkraft och vattendirektivet, såsom tolkningen av "betydande negativ inverkan", god ekologisk potential och ekologiskt kontinuum.
2009	vattendirektörer	I CIS-vägledning nr 24 om förvaltning av avrinningsområden i ett föränderligt klimat nämns vissa aspekter gällande artikel 4.7.
2010	vattendirektörer	Uttalande om "vattenkraftsutbyggnad enligt ramdirektivet om vatten" ¹⁰ med sammanfattning av huvudprinciper och rekommendationer. Ett viktigt klargörande var att projektets storlek inte är ett relevant kriterium för att åberopa artikel 4.7.
2011	CIS-process	Vid den andra workshoppen inom CIS om vattenförvaltning, vattendirektivet och vattenkraft, gjordes rekommendationer för god praxis vid tillämpningen av vattendirektivets artikel 4.7 ¹¹ .
2016	CIS-process	Inrättande av ad-hoc-arbetsgruppen för vägledning om genomförandet av artikel 4.7.

67

68 Ytterligare vägledningsdokument finns tillgängliga med mer allmän relevans för vattendirektivet och
69 anknytande aspekter i samband med artikel 4.7.¹²

70 1.3 Att sätta artikel 4.7 i sitt sammanhang

71 **Vattendirektivets miljömål**, som beskrivs i artikel 4, är kärnan i denna EU-lagstiftning och medför en
72 långsiktig hållbar vattenförvaltning grundad på en hög nivå av skydd för vattenmiljön. I artikel 4.1
73 fastställs miljömålen för naturliga yt- och grundvattenförekomster och för konstgjorda och kraftigt
74 modifierade vattenförekomster. Naturliga ytvattenförekomster måste senast 2015 ha en god ekologisk
75 och kemisk status, och grundvattenförekomster en god kvantitativ och kemisk status. Konstgjorda och
76 kraftigt modifierade vattenförekomster måste uppnå god ekologisk potential och god kemisk status. I
77 artikel 4.3 beskrivs kriterierna för att definiera konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster.
78 Ett **ytterligare huvudmål** med vattendirektivet, som beskrivs i artikel 4.1, är att genomföra alla
79 åtgärder som är nödvändiga för att **förebygga en försämring av statusen i alla**
80 **ytvattenförekomster** – den så kallade "**icke-försämringsprincipen**", som är särskilt relevant i
81 samband med artikel 4.7. Slutligen kan målet med god status i vattendirektivet behöva kompletteras
82 med ytterligare mål för att se till att bevarandemål för skyddade områden uppnås (artikel 4.1 c och
83 artikel 4.2).

84 **Undantag från dessa mål** definieras i artikel 4, där det beskrivs under vilka villkor det är tillåtet att
85 fasa ut eller inte alls uppnå god status eller potential, och villkoren för att försämring ska tillåtas. I
86 artikel 4.4, 4.5, 4.6 och 4.7 beskrivs villkoren och den process där de kan tillämpas. Villkoren är
87 följande:

- 88 • Förlängning av tidsfristen, det vill säga att god status/potential måste uppnås till år 2021 eller
89 senast 2027 (artikel 4.4), eller så snart som de naturliga förhållandena tillåter det efter 2027.
- 90 • Mindre stränga miljömål uppnås under vissa förhållanden (artikel 4.5).
- 91 • Tillfällig försämring av statusen/potentialen i händelse av naturliga orsaker eller "force
92 majeure" (artikel 4.6).
- 93 • Försämring eller oförmåga att uppnå god status/potential till följd av nya modifieringar i en
94 ytvattenförekomsts fysiska karakteristiska eller förändringar i nivån hos

⁹ <https://circabc.europa.eu/sd/a/651417d8-46d6-4120-8c59-54f2bbcf422d/FinalHMWBConclusions.pdf>

¹⁰ <https://circabc.europa.eu/sd/a/4e0cb9d2-c268-4d67-ac56-f1977c1b85fc/WD%20statement%20May%202010-%20Hydropower%20Development%20under%20the%20Water%20Framework%20Directive.pdf>

¹¹ https://circabc.europa.eu/sd/a/23d94d2d-6b9c-4f17-9e15-14045cd541f3/Issue%20Paper_final.pdf

¹² http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm

95 grundvattenförekomster, eller statusförsämring för en ytvattenförekomst från hög till god status
96 till följd av nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter (artikel 4.7).

97 Alla dessa undantag innehåller särskilda villkor som ska uppfyllas och måste fastställas och förklaras i
98 förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.

99 I punkt 8 och 9 i artikel 4 införs två principer som gäller för alla undantag, nämligen

- 100 • dels att undantag för en vattenförekomst inte permanent får hindra eller äventyra uppnåendet
101 av miljömålen i andra vattenförekomster (se kapitel 3.5),
- 102 • dels att åtminstone samma skyddsnivå måste uppnås som i den befintliga
103 gemenskapslagstiftningen (inklusive de delar som ska upphävas).

104 **Den här vägledningen handlar framför allt om undantagen enligt artikel 4.7, där villkoren**
105 **fastställs för undantag i händelse av nya modifieringar i ytvattenförekomsternas fysiska**
106 **karaktäristika, nivåförändringar hos grundvattenförekomster eller nya hållbara mänskliga**
107 **utvecklingsverksamheter.**

108 Integration i politiken för andra sektorer är en huvudfråga i detta sammanhang. Vägledningen bidrar till
109 att ”ytterligare integrera skyddet och den hållbara förvaltningen av vattenresurserna med andra av
110 gemenskapens politikområden, exempelvis energi, transport, jordbruk, fiskeri, regional politik och
111 turism” med en ”fortsatt dialog och för utvecklingen av strategier för ytterligare integration av olika
112 politikområden”¹³. Den bidrar också till ”initiativet om bättre lagstiftning”¹⁴.

113 Detta för att efterleva försiktighetsprincipen och principen om hållbar utveckling, som är ett
114 grundläggande mål för Europeiska unionen, fastställt i fördraget¹⁵ och tillämpligt på alla EU:s
115 verksamheter och politikområden och mot bakgrund av att ”en hög nivå i fråga om miljöskydd och
116 förbättring av miljöns kvalitet ska integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om
117 hållbar utveckling”¹⁶.

---

¹³ Ingressen till vattendirektivet, skäl 16.

¹⁴ Meddelande från kommissionen *Bättre lagstiftning: Bättre resultat för ett starkare EU* (COM(2016) 615 final).

¹⁵ Fördraget om Europeiska unionen.

¹⁶ Fastställs i artikel 37 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

118 2 INTEGRATION I POLITIKEN FÖR ANDRA SEKTORER – EN 119 FÖRUTSÄTTNING FÖR POLITISK SAMSTÄMMIGHET

120 Integrerade tillvägagångssätt och politisk samstämmighet spelar en central roll i genomförandet av
121 vattendirektivet och för att kunna göra medvetna bedömningar enligt artikel 4.7. Nya fysiska
122 modifieringar, förändringar eller nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter, som potentiellt
123 orsakar försämring, har ofta samband med mål som ska nås i andra av EU:s politikområden, t.ex.
124 energi, transport, skydd mot översvämningar, kustförsvar, vattenförsörjning och
125 avloppsvattenbehandling, konstbevattning osv. utöver relevant nationell politik. När vattendirektivet
126 ska integreras i sådana politikområden och deras genomförande, med de samband som finns, är det
127 därför synnerligen nödvändigt att ha ett samordnat tillvägagångssätt och bättre samköra
128 prövningsprocesserna gällande artikel 4.7.

129 Några av de aktuella politikområdena och programmen i EU är bland annat följande:

- 130 • Transeuropeiskt transportnät (TEN-T)¹⁷
- 131 • Energipolitik som inkluderar politik för förnybar energi och dess handlingsplaner för förnybar
132 energi
- 133 • Industristrategier som EU:s råvarustrategi
- 134 • Planer för hantering av översvämningrisker enligt EU:s översvämningdirektiv
- 135 • Ramdirektivet om en marin strategi och direktivet om upprättandet av en ram för
136 havsplanering
- 137 • Europeiska finansieringsinstrument och den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP)
- 138 • Klimatförändringspolitik, däribland anpassning och begränsning
- 139 • Andra miljödirektiv och politiska miljöstrategier, i synnerhet strategiska miljöbedömningar,
140 miljökonsekvensbedömningar, fågel- och habitatdirektiven och direktivet om
141 avloppsvattenbehandling i städerna

142 Genom att engagera och ha samråd med myndigheter och intressenter som berörs av genomförandet
143 av vattendirektivet när de utformar och genomför sin politik, kan man integrera vattendirektivets mål
144 från början och kanske rentav minska behovet av nya modifieringar och därmed möjligheten att
145 vattenförekomstens status försämrats, på grund av den större öppenheten för beslutsfattarna när det
146 gäller påverkan som går att förutse.

147 Dessutom kan bedömningar enligt direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs
148 miljöpåverkan (SMB-direktivet) bidra till att miljöhänsyn integreras i förberedelserna för vissa planer
149 och program som förtecknas ovan, och som kan komma att bli föremål för en strategisk
150 miljöbedömning (SMB). Genom bedömningar enligt SMB-direktivet kan fullständig hänsyn tas till
151 betydande påverkan på miljön, däribland påverkan på vatten.

152 Resultaten av sådana integrerade tillvägagångssätt kan också ge värdefull information till de
153 bedömningar som krävs enligt artikel 4.7, i synnerhet när det gäller den strategiska aspekten med
154 allmänintresse av större vikt, vid avvägning mellan modifieringars fördelar och konsekvenser, eller för
155 att bedöma bättre alternativ för miljön (se kapitel 5.3 och 5.4).

---

¹⁷ Mer information finns på http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure_sv

156 2.1 Transportpolitik

157 Programmet TEN-T inrättades för att stödja byggandet och uppgraderingen av transportinfrastrukturen
158 runtom i Europeiska unionen. Programmet består av projekt – definierade som studier eller arbeten –
159 vars syfte är att säkerställa att det transeuropeiska transportnätet är sammanhängande,
160 sammanknutet och driftskompatibelt, samt att det går att få tillgång till det.

161 TEN-T-projekt, som finns i alla EU-medlemsstater¹⁸, innefattar olika transportmedel¹⁹ som kan vara
162 relevanta eftersom de potentiellt påverkar vatten. Så kan till exempel vara fallet med projekt som
163 handlar om att bygga och uppgradera järnvägsnät eller vägar, men det är särskilt aktuellt för sjöfart på
164 inre vattenvägar och för åtskilliga hamnar vid kusterna och i inlandet. Den del av TEN-T som gäller
165 inre vattenvägar omfattar alla större floder, kanaler och sjöar som traditionellt används i transportsyfte
166 i EU (vattenvägar av europeisk dimension, enligt klassificeringen från FN:s ekonomiska kommission
167 för Europa, UNECE). I artikel 15 och 39 i riktlinjerna för TEN-T²⁰ ställs följande krav:

- 168 • Floder, kanaler och sjöar uppfyller de minimikrav för vattenvägar av klass IV som fastställs i
169 den nya klassificeringen av inre vattenvägar som har etablerats av Europeiska
170 transportministerkonferensen (ETMK), samt att det finns kontinuerliga brohöjder. På en
171 medlemsstats begäran ska kommissionen i vederbörligen motiverade fall bevilja undantag
172 från minimikraven på djupgående (mindre än 2,50 m) och minimihöjd under broar (mindre än
173 5,25 m).
- 174 • Floder, kanaler och sjöar underhålls så att god navigeringsstatus bevaras, samtidigt som
175 tillämplig miljölagstiftning beaktas.

176 I artikel 16 i TEN-T-riktlinjerna fastställs prioriteringar för utvecklingen av inre vattenvägar, medan det i
177 artikel 16 e står att prioriteringen bland annat bör vara att ”särskild uppmärksamhet bör ägnas nästan
178 orörda naturliga och fritt strömmande floder och som därför kan omfattas av särskilda åtgärder”.

179 På grund av det potentiella behovet av modifieringar av de hydromorfologiska förhållandena i
180 vattenförekomster för att uppfylla dessa mål, kan sjöfartsinfrastrukturprojekt orsaka försämring eller
181 göra att god status/potential inte uppnås, och därmed nödvändiggöra en prövning mot artikel 4.7 för
182 att bedöma om ett projekt kan tillåtas enligt vattendirektivet. Eftersom både vattendirektivet och TEN-
183 T-förordningarna tillåter att det tillämpas undantag, och eftersom det inte finns något hierarkiskt
184 förhållande mellan dessa två politikområden, är det viktigt att följa ett integrerat tillvägagångssätt för
185 ett samstämt genomförande av både vatten- och transportpolitiken. Vidare vägledning om
186 begreppet ”god navigeringsstatus”, som också tar upp förhållandet mellan vattendirektivet och annan
187 miljölagstiftning, kommer enligt planen att göras tillgänglig²¹.

188 2.2 Energipolitik inklusive politik för förnybar energi

189 EU:s energistrategi har som fokus att göra energiförsörjningen säkrare och hållbarare med ett mer
190 rimligt pris. Konventionella installationer för energialstring förväntas fortsätta spela en viktig roll för
191 energiförsörjningen inom den närmaste framtiden. Förnybara energikällor spelar dock en allt mer

¹⁸ Mer information finns på <https://ec.europa.eu/inea/ten-t/ten-t-projects/projects-by-country>

¹⁹ Mer information finns på <https://ec.europa.eu/inea/ten-t/ten-t-projects/projects-by-transport-mode>

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 av den 11 december 2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU, se: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX:32013R1315>

²¹ Under processen med att ta fram utkast till detta dokument pågick ett arbete med riktlinjer för att uppnå ”god navigeringsstatus”, där kopplingen till vattendirektivet också togs upp. Anknypande dokument kommer att bli tillgängliga så snart de är färdiga.

192 central roll för att uppnå dessa mål. I EU:s direktiv om förnybar energi (2009/28/EG)²² sätts ett
193 bindande mål om att 20 % av den slutliga energianvändningen ska komma från förnybara källor år
194 2020. Förnybara energikällor kommer att fortsätta spela en viktig roll i att hjälpa EU uppfylla sina
195 energibehov efter 2020. EU-länderna har kommit överens om ett nytt mål för förnybar energi, på minst
196 27 % av den slutliga energianvändningen i EU som helhet år 2030, som en del av EU:s energi- och
197 klimatmål för 2030²³. Den 30 november 2016 offentliggjorde kommissionen ett förslag till ett reviderat
198 direktiv om förnybar energi för att uppfylla dessa mål²⁴. Det långsiktiga målet är att minska
199 växthusgasutsläppen med 80–95 % fram till 2050.

200 Det krävs ett antal åtgärder för att uppnå dessa mål, däribland ökad energieffektivitet och ökad
201 produktion av energi från förnybara källor. EU-länderna har åtagit sig att nå sina egna nationella mål
202 för förnybar energi, vilka varierar mellan medlemsstaterna. Förnybar energi kan produceras från olika
203 källor, däribland vind, sol, vattenkraft, bergvärme, biomassa och även tidvatten. Alla EU-länderna har
204 antagit nationella handlingsplaner för förnybar energi²⁵ enligt direktivet om förnybar energi. I dessa
205 handlingsplaner beskrivs hur medlemsstaterna vill uppnå sina mål för förnybar energi. Bland annat
206 omfattar planerna följande:

- 207 • Individuella förlopp för förnybar energi i sektorerna för elektricitet, värme/kyla och transport.
- 208 • Den planerade blandningen av olika förnybara tekniktyper.

209 Vattenkraft utgör en viktig förnybar energikälla, även om andra slags källor till förnybar energi bidrar
210 med en allt större andel. Särskilda vattenkraftsanläggningar med balanseringskapacitet kan också
211 spela en viktig roll för att integrera olika andra förnybara källor, som vind- och solkraft. Eftersom
212 hydromorfologin påverkas av nya vattenkraftverk eller nya modifieringar vid befintliga anläggningar
213 som ändrar hydromorfologin, är det sannolikt att dessa underställs en prövning mot artikel 4.7 genom
214 att de orsakar en försämring av vattenstatusen.

215 **2.3 EU:s råvarustrategi och direktivet om utvinningsavfall**

216 2008 antog kommissionen råvaruinitiativet²⁶, där det fastställdes en strategi för att hantera problemet
217 med tillgång till råvaror i EU. Denna strategi har tre pelare vars syfte är att säkerställa i) rättvis och
218 hållbar tillgång till råvaror från globala marknader, ii) hållbar tillgång till råvaror inom EU²⁷ och iii)
219 resurseffektivitet och tillgång till "sekundära råvaror" genom återvinning. Strategin omfattar alla råvaror
220 som används av den europeiska industrin, utom material från jordbruksproduktion och material som
221 används som bränsle.

222 Avfall från utvinningsverksamhet (d.v.s. avfall från utvinning och bearbetning av mineraltillgångar) är
223 ett av de största avfallsflödena i EU. Det innefattar material som måste tas bort för att komma åt

²² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG, se: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0028>

²³ Europeiska rådets slutsatser (23 och 24 oktober) om ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030, se: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-169-2014-INIT/sv/pdf>

²⁴ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor COM/2016/0767 final – 2016/0382 (COD), se: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016PC0767>

²⁵ Se <https://ec.europa.eu/energy/node/71>.

²⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – *Råvaruinitiativet: att uppfylla våra kritiska behov av tillväxt och arbetstillfällen i Europa COM (2008) 699 final*, se: https://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy_sv

²⁷ Mer information om hållbar tillgång till råvaror från EU-källor finns under följande länk: http://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy/sustainable-supply-eu_sv

224 mineraltillgången, till exempel matjord, gråberg och andra jordlager, och även bearbetningsavfall som
225 är kvar efter att mineral har utvunnits i stor skala från malmen.

226 I direktiv 2006/21/EG²⁸ föreskrivs åtgärder, förfaranden och vägledning för att så långt som möjligt
227 förebygga eller minska all skadlig inverkan på miljön²⁹, i synnerhet vatten, luft, jord, fauna, flora och
228 landskap, och alla därav följande risker för människors hälsa, som uppkommer genom hantering av
229 avfall från utvinningsindustrin. När det gäller vatten behöver man vid konstruktionen och skötseln av
230 avfallsanläggningar uppfylla de kort- och långsiktiga villkoren för att förebygga förorening av jord, luft,
231 grundvatten eller ytvatten, i enlighet med grundvattendirektivet och vattendirektivet.

232 I artikel 13.1 i direktivet står att verksamhetsutövaren på en sådan anläggning måste vidta de åtgärder
233 som behövs för att uppfylla miljöstandarderna enligt gemenskapsrätten, i synnerhet för att i enlighet
234 med direktiv 2000/60/EG förebygga försämring av aktuell vattenstatus, bland annat genom att a)
235 utvärdera det deponerade avfallets potential att generera lakvatten, samt lakvattnets innehåll av
236 förorenande ämnen, både under driftsfasen och fasen efter stängning, och fastställa
237 avfallsanläggningens vattenbalans, b) förhindra eller minimera uppkomsten av lakvatten och att
238 ytvatten eller grundvatten samt marken förorenas av avfallet, och c) uppsamla och behandla förorenat
239 vatten och lakvatten från avfallsanläggningen så att det når upp till den kvalitet som krävs för att det
240 skall få släppas ut. Kraven för sådana åtgärder kan bara minskas om en bedömning av miljöriskerna
241 visar att avfallsanläggningen inte utgör någon potentiell fara för mark, grundvatten eller ytvatten
242 (artikel 13.3).

243 Vidare står det i artikel 13.5 att verksamhetsutövaren vid återfyllning av utvinningsavfall i håligheter
244 efter brytning, oavsett om dessa har tillkommit genom utvinning ovan eller under jord, vilka får sättas
245 under vatten när driften har lagts ned, ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förebygga eller
246 minimera försämringen av vattnets status och föroreningen av marken i enlighet med punkterna 1 och
247 3 på motsvarande sätt. Verksamhetsutövaren ska lämna åt den behöriga myndigheten de
248 upplysningar som är nödvändiga för att uppfylla skyldigheterna enligt gemenskapsrätten, särskilt de i
249 vattendirektivet.

250 **2.4 Direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvämningsrisker**

251 År 2007 trädde EU:s översvämningsdirektiv³⁰ i kraft, med syftet att minska de ogynnsamma följderna
252 för människors hälsa, miljö, kulturarv och ekonomisk verksamhet i samband med översvämningsrisker i
253 gemenskapen. Enligt artikel 9 i översvämningsdirektivet måste medlemsstaterna ta fram planer för
254 hantering av översvämningsrisker, med fokus på förebyggande, skydd och beredskap. Dessa planer
255 ska ses över och uppdateras vart sjätte år och måste innehålla en sammanfattning av de åtgärder och
256 deras prioriteringar som syftar till att uppnå de lämpliga målen för hantering av översvämningsrisker
257 (artikel 7 i översvämningsdirektivet). De första planerna för hantering av översvämningsrisker har
258 antagits för cykeln 2016–2021.

259 Dessutom ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att samordna tillämpningen av alla
260 genomförandets aspekter, och då inrikta sig på möjligheterna att förbättra effektiviteten och

---

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv av den 15 mars 2006 om hantering av avfall från utvinningsindustrin och om ändring av direktiv 2004/35/EG, se: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:02006L0021-20090807>

²⁹ Direktivet gäller inte för injektering av vatten och återföring av grundvatten som pumpats upp, så som definieras i de första och andra strecksatserna i artikel 11.3 j i direktiv 2000/60/EG, i den omfattning som tillåts i den artikeln.

³⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningsrisker, se: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32007L0060>

261 informationsutbytet samt att uppnå gemensamma synergieffekter och fördelar (artikel 9 i
262 översvämningdirektivet), mer specifikt följande:

- 263 • Översvämningsskartorna och genomgångarna av den karakteriseringsanalys som krävs enligt
264 artikel 5.2 i vattendirektivet samt informationen i översvämningsskartorna ska överensstämma
265 med relevant information som presenteras enligt vattendirektivet (artikel 9.1 i
266 översvämningdirektivet).
- 267 • Utvecklingen och översynen av riskhanteringsplanerna och förvaltningsplanerna för
268 avrinningsdistrikt ska samordnas och får integreras med varandra (artikel 9.2 i
269 översvämningdirektivet).
- 270 • Alla berörda parter aktiva medverkan enligt båda direktiven ska samordnas, efter vad som är
271 lämpligt (artikel 9.3 i översvämningdirektivet).

272 Det skulle vara till nytta för genomförandet av såväl vattendirektivet som översvämningdirektivet om
273 medlemsstaterna använde ett integrerat tillvägagångssätt för att maximera synergier mellan de två
274 politikområdena (t.ex. genom åtgärder för naturlig vattenupptagning³¹) och minimera konflikterna
275 mellan dem. När det utarbetas åtgärdsprogram inom ramen för båda direktiven är det viktigt att vara
276 tydlig med vilka synergier som utnyttjas och vilka potentiella konflikter som kan finnas. Nya projekt för
277 hantering av översvämningrisker som kommer igång genom översvämningdirektivet skulle kunna
278 leda till förändringar av hydromorfologin, t.ex. stora byggda skyddssystem. Sådana planerade
279 förändringar kan behöva underställas bedömningar enligt artikel 4.7.

280 **2.5 Ramdirektivet om en marin strategi och direktivet om upprättandet av en** 281 **ram för havsplanering**

282 Ramdirektivet om en marin strategi (eller marindirektivet, 2008/56/EG) syftar till att uppnå "god
283 miljöstatus" för europeiska havsvatten till år 2020 genom att genomföra två övergripande principer: det
284 ekosystembaserade tillvägagångssättet för förvaltning av mänskliga aktiviteter, och ett integrerat och
285 samordnat tillvägagångssätt på regional och delregional nivå.

286 När det gäller undantag är det viktigt att ta hänsyn till vad marindirektivet och vattendirektivet omfattar
287 och hur de skiljer sig åt i definitionen av miljömål:

- 288 • Både marindirektivet och vattendirektivet tar upp kustvattenförekomster, men i marindirektivet
289 klargörs det att det omfattar kustvattenförekomster utifrån de särskilda aspekter av
290 havsmiljöns miljöstatus som inte redan tas upp genom vattendirektivet. Genom marindirektivet
291 tillförs följaktligen till vattendirektivet ytterligare ämnesområden som fåglar, valdjur, fisk,
292 nedskräpning, undervattensbuller och andra aspekter som inte redan nämns i vattendirektivet.
- 293 • Både i vatten- och marindirektivet används liknande begrepp för miljömålen. God ekologisk
294 status i kustvattenförekomster enligt vattendirektivet syftar på definierade mål i de pelagiska
295 och bentiska zonerna med hänsyn till fysiokemikaliska och hydromorfologiska parametrar.
296 God ekologisk status enligt marindirektivet är bredare och omfattar elva kvalitativa
297 deskriptorer, som innefattar samtliga aspekter av biologisk mångfald (fåglar, däggdjur, reptiler,
298 fisk, bläckfisk, pelagiska och bentiska habitat, näringsvävar) och ett antal tryckbaserade
299 deskriptorer (främmande arter, eutrofiering, hydrografiska förändringar, föroreningar,

³¹ Mer information finns på: <http://ec.europa.eu/environment/water/adaptation/ecosystemstorage.htm>

300 nedskräpning och energi). Definitionerna av god status enligt vattendirektivet och
301 marindirektivet går ibland in i varandra, särskilt när det gäller eutrofiering och föroreningar.

302 I artikel 14 i marindirektivet föreskrivs vissa undantag för att nå god status i kust- och havsvatten.
303 Bland andra skäl föreskrivs det i artikel 14.1 d att medlemsstaterna måste meddela kommissionen om
304 man konstaterar ett fall då det inte går att nå god status på grund av förändringar eller modifieringar av
305 de marina vattens fysiska förhållanden till följd av åtgärder vidtagna på grund av ett allmänintresse
306 av större vikt som uppväger den negativa miljöpåverkan, inbegripet all gränsöverskridande inverkan.
307 Medlemsstaterna måste vidta lämpliga särskilda åtgärder i syfte att fortsätta sträva efter att uppnå
308 miljömålen, förhindra fortsatt försämring av miljöstatusen och motverka negativ påverkan av den
309 berörda marina regionens eller delregionens nivå eller i andra medlemsstaters marina vatten.
310 Dessutom anges i artikel 14.1 och 14.2 att medlemsstaterna ska säkerställa att modifieringarna eller
311 förändringarna inte varaktigt omöjliggör eller äventyrar uppnåendet av en god miljöstatus på den
312 berörda marina regionens eller delregionens nivå eller i andra medlemsstaters marina vatten.

313 Eftersom vattendirektivet omfattar alla kustvatten ut till en sjömil från den baslinje från vilken
314 territorialvattnets bredd mäts, måste nya fysiska modifieringar som muddring, hamnbygge, dränering
315 eller översvämningsskydd som äger rum inom detta område eller påverkar detta område bedömas för
316 överensstämmelse med vattendirektivet och den möjliga tillämpningen av artikel 4.7.

317 Genom direktivet om upprättandet av en ram för havsplanering, 2014/89/EU (MSP-direktivet), skapas
318 en gemensam ram för havsplanering i Europa. Detta eftersom konkurrensen om havsområden – för
319 utrustning för förnybar energi, vattenbruk och andra tillväxtområden – har visat att det behövs effektiv
320 förvaltning för att undvika potentiell konflikt och skapa synergier mellan olika verksamheter. Åtskilliga
321 marina verksamheter (även utanför kusterna) kan ge upphov till förändringar av kusten (exempelvis
322 kräver olje- och vindkraftverk att kablar och rörledningar dras till land).

323 Att ha kontakt med havsplanerarna på ett tidigt stadium kan bidra till förbättrad politisk
324 samstämmighet, och skulle kunna minska behovet av mål om artikel 4.7 för kustvattenförekomster.

325 **2.6 Europeiska finansieringsinstrument**

326 De europeiska finansieringsinstrumenten främjar genomförandet av vissa politikområden. Varje
327 instrument har ett särskilt fokus och är inriktat på vissa aktörer och aktiviteter. Föreslagna åtgärder
328 och investeringar för nya projekt, som kan kräva bedömningar för vattendirektivets artikel 4.7, är ofta
329 kopplade till investeringar som finansieras med dessa instrument och bland annat behöver uppfylla
330 kraven i EU-lagstiftningen, däribland vattendirektivet. Nedan följer en kort beskrivning av några av de
331 främsta europeiska finansieringsinstrumenten.

332 **2.6.1 Europeiska struktur- och investeringsfonderna**

333 De europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) är Europeiska regionala
334 utvecklingsfonden (Eruf), Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska
335 jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), som
336 alla har som syfte att investera i att skapa sysselsättning och en hållbar och sund europeisk

337 ekonomi³². ESI-fonderna är även EU:s huvudsakliga finansieringsinstrument för vattenrelaterade
338 projekt.

339 Medlemsstaterna har varit tvungna att lämna in partnerskapsavtal på strategisk nivå till Europeiska
340 kommissionen, där de fastställt hur dessa medel kommer att användas under den aktuella
341 finansieringsperioden på nationell nivå. I särskilda investeringsprogram beskrivs sedan i detalj hur
342 medlen kommer att spenderas i de olika regionerna och genom projekt på berörda politikområden.

343 Eruf och Sammanhållningsfonden (som tillsammans med Europeiska socialfonden utgör den så
344 kallade sammanhållningspolitiken) förvaltas genom operativa program, som omfattar en hel
345 medlemsstat eller regioner i den. Sammanhållningspolitiken³³ är en viktig källa till finansiering av
346 infrastruktur för tekniskt översvämningskydd som diken, dammar, vallar osv. eller investeringar i
347 vatten-, energi- eller transportsektorerna. Ejflu administreras genom landsbygdsprogrammen.
348 Medlemsstaterna har möjlighet att begära medfinansiering för bygget av nya bevattningsnät med
349 reservoarer, dränering av jordbruksmark och förebyggande åtgärder för översvämningsrisk som diken
350 och dammar.

351 Projekt som är finansierade av ESI-fonder måste bland annat uppfylla kraven i EU-lagstiftningen,
352 däribland vattendirektivet, och dess undantag. Exempelvis påpekas det i artikel 6 i förordning
353 1303/2013 att *"insatser som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna ska vara
354 förenliga med tillämplig unionsrätt och med nationell rätt om tillämpningen av denna (... 'tillämplig
355 rätt')"*³⁴. Mer specifikt krävs det i bilaga 1 till förordning 1303/2013 att investeringar ska vara förenliga
356 med vattenförvaltningshierarkin i linje med vattendirektivet³⁵, och det finns i bilagan ett särskilt
357 förhandsvillkor som har med vattendirektivet att göra³⁶. Att säkerställa överensstämmelse, även med
358 artikel 4.7, är därför en obligatorisk förutsättning och en skyldighet för att ett projektförslag ska kunna
359 väljas ut och därefter vara stödberättigande.³⁷

360 2.6.2 Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)

361 Fonden för ett sammanlänkat Europa³⁸ (FSE) är ett viktigt EU-finansieringsinstrument finansierat av
362 Sammanhållningsfonden för att främja tillväxt, arbetstillfällen och konkurrenskraft genom målinriktade
363 infrastrukturinvesteringar på EU-nivå. Fonden stöder utvecklingen av sammankopplade
364 transeuropeiska nät på områdena transport (TEN-T), energi och digitala tjänster. FSE:s investeringar
365 fyller i det som saknas i Europas energi- och transportrelaterade och digitala ryggrad. FSE är
366 uppdelad i tre sektorer: FSE Energi, FSE Transport och FSE Telecom. FSE genomförs genom direkt

³² Fonderna har en total EU-budget på 454 446 693 euro, som genomförs i form av 533 program för perioden 2014–2020. Mer information: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>.

³³ Elva investeringsprioriteringar eller "tematiska mål" stöds i programperioden 2014–2020. Det tematiska målet nr 6 gäller för vatten.

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006, se: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303>

³⁵ Bilaga 1 "Gemensam strategisk ram", punkt 5.2.3 i EU-förordningen (nr 1303/2013), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303>

³⁶ Bilaga XI till förordningen om gemensamma bestämmelser 1303/2013, förhandsvillkor för tematiskt mål 6, s. 123: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0320:0469:sv:PDF>

³⁷ I kommissionens genomförandeförordning 2015/207 av den 20 januari 2015 fastställs detaljerade regler för större projekt som har samband med vattendirektivet, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32015R0207>

³⁸ Artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010. Den totala EU-budgeten är 33 242 259 000 euro för perioden 2014 till 2020.

367 förvaltning av Europeiska kommissionen (direktbidrag). I artikel 23 i förordning 1316/2013³⁹ uppmanas
368 till att projekt som föreslås att finansieras av FSE ska överensstamma med EU-lagstiftningen,
369 däribland vattendirektivet och artikel 4.7, som en förutsättning för stödberättigande.

370 2.6.3 Instrument för stöd inför anslutningen

371 Instrumentet för stöd inför anslutningen⁴⁰ (IPA) är EU:s sätt att stödja reformer i "utvidgningsländerna"
372 med finansiell och teknisk hjälp. IPA-fonderna bygger upp kapaciteten i länderna under hela
373 anslutningsprocessen. EU bedriver omfattande godkännandeförfaranden för att säkerställa att nya
374 medlemmar tillåts ansluta sig först när de kan visa att de kommer att kunna agera fullständigt som
375 medlemmar, nämligen genom att helt följa alla EU:s standarder och regler. Villkoren och tidsramen för
376 kandidatlandets antagande, genomförande och verkställande av alla aktuella EU-regler ("regelverket")
377 förhandlas fram mellan EU och respektive kandidatland.

378 Kapitel 27 är "Miljö". Regelverket utgörs av över 200 stora rättsakter, däribland vattendirektivet, som
379 omfattar övergripande lagstiftning om vatten- och luftkvalitet, avfallshantering, naturskydd, kontroll av
380 och riskhantering för industriföroreningar, kemikalier och genetiskt modifierade organismer (GMO),
381 buller och skogsbruk. Att följa regelverket, däribland tillämpa och verkställa vattendirektivet i IPA-
382 länderna, kräver betydande investeringar.

383 2.7 Klimatförändringspolitik, däribland anpassning och begränsning, som en 384 genomgående fråga

385 Vid klimatkonferensen i Paris (COP21) i december 2015 antog 195 länder det första universella,
386 juridiskt bindande globala klimatavtalet någonsin. I avtalet fastställdes en ram för begränsning och
387 anpassning som inramar även EU:s klimatpolitik.

388 Strategier och planer för anpassning till respektive begränsning av klimatförändringar har utvecklats
389 och utvecklas på olika administrativa nivåer. Huvudsyftet är att minska utsattheten för
390 klimatförändringar eller att begränsa utsläppen av växthusgaser. Planerna kan därför medföra att det
391 behövs en uppsättning åtgärder, såsom infrastruktur för översvämningsskydd, omplacering av befintlig
392 infrastruktur, vattenförvaring (inklusive vattenkraft) och vattenuttag, men även investeringar i grön
393 infrastruktur som åtgärder för naturlig vattenhållning.

394 I CIS-vägledningsdokument nr 24 om förvaltning av avrinningsområden i ett föränderligt klimat⁴¹
395 påpekas att "*genomförandet av särskilda anpassningsåtgärder, till exempel infrastrukturprojekt (som*
396 *de för hantering av översvämningssrisker) oftare kan ge upphov till undantag enligt artikel 4.7 i*
397 *vattendirektivet*". Vidare att "*vissa åtgärder för anpassning efter klimatförändringarna kan vara*
398 *kontraproduktiva för vattendirektivets syften, t.ex. lagringsbassänger. Sådana åtgärder måste uppfylla*
399 *de villkor som fastställs i artikel 4.7 i vattendirektivet om nya modifieringar.*"

400 När planer för klimatanpassning och begränsning utarbetas och genomförs skulle det vara fördelaktigt
401 med ett integrerat tillvägagångssätt där hänsyn tas till kraven i vattendirektivet för att kunna maximera
402 synergierna mellan de två politikområdena och minimera konflikterna mellan dem.

³⁹ Artikel 23 i EU-förordning 1316/2013, Överensstämmelse med unionens politik och unionsrätten: "Endast åtgärder som står i överensstämmelse med unionsrätten och som ligger i linje med relevant unionspolitik ska finansieras enligt denna förordning."

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 231/2014 av den 11 mars 2014 om inrättande av ett instrument för stöd inför anslutningen (IPA II). IPA II har avsatt 11,7 miljarder euro för perioden 2014–2020.

⁴¹ <https://circabc.europa.eu/sd/a/a88369ef-df4d-43b1-8c8c-306ac7c2d6e1/Guidance%20document%20n%2024%20-%20River%20Basin%20Management%20in%20a%20Changing%20Climate%20FINAL.pdf>

403 2.8 Annan miljöpolitik

404 Vattendirektivet har starka kopplingar till andra miljödirektiv och politiska miljöstrategier. I artikel 4.9 i
405 vattendirektivet anges det att åtgärder måste vidtas för att se till att tillämpningen av artikel 4.7 (och
406 även artikel 4.3 till 4.6) säkerställer minst samma skyddsnivå som den befintliga
407 gemenskapslagstiftningen. Med andra ord måste överensstämmelse med övrig miljölagstiftning
408 säkerställas även om det tillämpas undantag enligt vattendirektivet.

409 Att säkerställa överensstämmelse ger också möjlighet att använda sig av synergier/samverkan och
410 minska arbetsbelastningen vid de bedömningar som krävs för ett föreslaget projekt enligt olika lagar.
411 Det kan därför vara effektivt att gruppera bedömningar och samköra (t.ex. när det gäller insamling av
412 uppgifter och allmänhetens deltagande)⁴².

413 Nedan beskrivs viktiga miljödirektiv, däribland direktivet om strategisk miljöbedömning (SMB-
414 direktivet), direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB-direktivet) och habitatdirektivet. De
415 särskilda kopplingarna och möjligheterna att samköra bedömningar tas upp i mer detalj i de följande
416 kapitlen i vägledningen. En jämförande översiktstabell med en sammanfattning av de aktuella kraven i
417 direktiven i fråga finns i bilaga A.

418 2.8.1 Direktivet om strategisk miljöbedömning (SMB-direktivet)

419 Direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (SMB-direktivet)⁴³
420 har som syfte att ge miljöskydd på hög nivå och bidra till att miljöhänsyn integreras i utarbetandet av
421 vissa planer och program, med målet att främja en hållbar utveckling. Tanken med SMB-direktivet är
422 att skydda miljön genom att fastställa krav när det gäller vilka förfaranden som ska följas av
423 medlemsstaterna när de identifierar, dokumenterar och bedömer miljöpåverkan hos vissa planer och
424 program som sannolikt har betydande inverkan på miljön.

425 SMB-direktivet gäller för planer och program som uppfyller samtliga fyra kriterier:

- 426 (i) De ska utarbetas och/eller antas av en myndighet på nationell, regional eller lokal nivå.
- 427 (ii) De krävs i lagar och andra författningar.
- 428 (iii) De utarbetas för någon av de sektorer som förtecknas i artikel 3.2 a i SMB-direktivet (t.ex.
429 jordbruk, fiske, energi, industri, transport, vattenförvaltning, fysisk planering eller
430 markanvändning).
- 431 (iv) I dem anges förutsättningarna för kommande tillstånd för projekt som förtecknas i bilagorna I
432 och II till direktiv 85/337/EEG, eller så kräver de, med tanke på att de kan antas påverka
433 områden, en bedömning enligt artiklarna 6 eller 7 i direktiv 92/43/EEG.

434 Planer och program enligt beskrivningen i föregående kapitel kan därför innan de antas behöva
435 genomgå en bedömning av sin miljöpåverkan enligt SMB-direktivet.

---

⁴² Mer detaljerad information om sådana tillvägagångssätt finns t.ex. i vägledningen om strömlinjeformning av miljöbedömningsförfaranden för energiinfrastruktur, projekt av gemensamt intresse http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf, och kommissionens vägledande dokument om effektivisering av miljöbedömningar som utförs enligt artikel 2.3 i direktivet om miljökonsekvensbedömning <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>.

⁴³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, EGT L 197, 21.7.2001, s. 30–37.

436 I CIS-vägledningsdokument nr 11 om planeringsprocessen⁴⁴ påtalas också att
437 markanvändningsplanering och vattenplanering bör stödja varandra så långt som möjligt och att SMB-
438 direktivet i tillämpliga fall också bör tas i beaktande. Insamling av grundläggande uppgifter,
439 identifiering och bedömning av de rimliga alternativen och sammantagen påverkan,
440 begränsningsåtgärder, utveckling av övervakningsförfaranden, utveckling av samråd och förfaranden
441 för allmänhetens deltagande är potentiella frågor att överväga för synergier mellan SMB-processen
442 och bedömningar i fråga om artikel 4.7. Om planerna och programmen förväntas påverka
443 vattenförekomster, rekommenderas det att bedömningen enligt SMB-direktivet innehåller ett kapitel
444 om vattendirektivet och artikel 4.7. Det kan leda till sparade resurser, stärkta bedömningsförfaranden
445 och att man skapar ett mer heltäckande tillvägagångssätt i förvaltningsplaneringen⁴⁵.

446 Tillämpningen av SMB-förfarandet kan i synnerhet

- 447 • användas som en första indikation på om det krävs bedömningar enligt artikel 4.7,
- 448 • bidra till att bedöma de ansamlade konsekvenserna av ett antal enskilda projekt i sin helhet,
- 449 • underlätta relevanta bedömningar av allmänintresse av större vikt/intresseavvägning och
450 bedömning av bättre alternativ för miljön om en prövning mot artikel 4.7 krävs.

451 För att säkerställa att de två bedömningarna (SMB och artikel 4.7) blir ändamålsenliga och effektiva,
452 rekommenderas därför att behöriga myndigheter har nära samordning och samarbete med varandra
453 under hela processen, t.ex. genom att samla miljöinformation, bedöma hur just den aktuella aktiviteten
454 sannolikt påverkar miljön inklusive vattenstatus, och ge tillgång till information, samråd och deltagande
455 för berörda parter och allmänheten.

456 **2.8.2 Direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB-direktivet)**

457 Direktiv 2011/92/EU⁴⁶ om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt
458 (MKB-direktivet), ändrat genom direktiv 2014/52/EU, har som syfte att se till att projekt som sannolikt
459 har betydande inverkan på miljön bedöms ordentligt innan de godkänns. Innan något beslut tas om att
460 tillåta att ett sådant projekt genomförs, behövs det alltså identifiering och bedömning av de möjliga
461 konsekvenser det kan ha på miljön (både när det byggs, när verksamheten bedrivs eller när det rivs).

462 En bedömning är obligatorisk för projekt som förtecknas i bilaga I till direktivet, vilka anses ha
463 betydande inverkan på miljön. Andra projekt, som förtecknas i bilaga II till direktivet, måste inte
464 automatiskt genomgå ett förfarande med miljökonsekvensbedömning (MKB). För projekt i bilaga II har
465 medlemsstaterna ett visst utrymme att efter eget godtycke bestämma från fall till fall eller enligt
466 gränsvärden eller vissa kriterier om projektet ska genomgå en bedömning på grund av sin sannolikt
467 betydande inverkan på miljön, med hänsyn till de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III till
468 direktivet. I händelse av att medlemsstaten avgör att projektet kommer att ha betydande inverkan på
469 miljön, måste en miljökonsekvensbedömning genomföras.

⁴⁴ CIS-vägledningsdokument nr11 – Planeringsprocess, se: [https://circabc.europa.eu/sd/a/4de11d70-5ce1-48f7-994d-65017a862218/Guidance%20No%2011%20-%20Planning%20Process%20\(WG%202.9\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/4de11d70-5ce1-48f7-994d-65017a862218/Guidance%20No%2011%20-%20Planning%20Process%20(WG%202.9).pdf)

⁴⁵ Carter, J.; Howe, J. (2006): *The Water Framework Directive and the Strategic Environmental Assessment Directive: Exploring the linkages*, *Environmental Impact Assessment Review* 26(3):287–300.

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, EUT L 26, 28.1.2012, s. 1–21, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014, EUT L 124, 25.4.2014, s. 1–18.

470 Relevansen och potentialen för synergier mellan och samkörning av bedömningar som krävs enligt
471 MKB-direktivet och artikel 4.7 förklaras mer i detalj i de påföljande kapitlen i vägledningen (se i
472 synnerhet kapitel 4.2 och bilaga A).

473 2.8.3 Fågel- och habitatdirektiven

474 Direktiv 92/43/EEG⁴⁷ om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet) har
475 som syfte att säkerställa överlevnad för Europas mest hotade och sårbara arter. Tillsammans med
476 fågeldirektivet 2009/147/EG utgör det standard för naturbevarande runtom i EU och gör det möjligt för
477 medlemsstaterna att arbeta tillsammans inom samma lagstiftningsram för att skydda de mest sårbara
478 arterna och habitattyperna (livsmiljöerna) i hela deras naturliga utbredningsområde inom EU. De
479 skyddade områden som utses enligt dessa direktiv bildar Natura 2000-nätverket.

480 Tillsammans med kraven på skydd av arter i direktiven är etableringen och förvaltningen av Natura
481 2000-områden⁴⁸ huvudverktyget för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för skyddade arter
482 och livsmiljöer, eller ge dem en sådan. Fågeldirektivet skyddar omkring 500 fågelarter som
483 förekommer naturligt i Europa. Habitatdirektivet skyddar omkring 1 200 europeiska arter utöver fåglar
484 som anses vara hotade, sårbara, sällsynta och/eller endemiska. I direktivet ingår områden som hyser
485 de naturliga livsmiljötyper som förtecknas i bilaga I (t.ex. kuster och saltpåverkade livsmiljöer och
486 sötvattensmiljöer), och livsmiljöer för de arter som förtecknas i bilaga II, t.ex. däggdjur, reptiler, fiskar,
487 kräfdjur, insekter, blötdjur, musslor och växter.

488 Huvudkraven för skydd och förvaltning av Natura 2000-områden fastställs i artikel 6 i habitatdirektivet.
489 I synnerhet måste varje plan eller projekt som sannolikt skadar ett Natura 2000-område genomgå en
490 lämplig bedömning enligt innebörden i artikel 6.3 i habitatdirektivet, och kan bara godkännas om
491 området inte kommer att ta skada, eller om det uppfyller villkoren för undantag enligt artikel 6.4 i
492 habitatdirektivet⁴⁹. Ett föreslaget projekt som berör en vattenförekomst kräver kanske därför inte bara
493 bedömningar enligt artikel 4.7 i vattendirektivet, utan det kan också behövas bedömningar gällande ett
494 Natura 2000-område som hyser en sådan vattenförekomst enligt artikel 6.3 och 6.4 i
495 habitatdirektivet⁵⁰.

496 Både vattendirektivet och habitatdirektivet tillåter alltså att det tillämpas undantag under vissa
497 förhållanden, även om det finns några skillnader i förfaranden och villkor. I båda fallen behöver
498 myndigheterna utföra de relevanta förfarandena och prövningarna enligt respektive direktiv. Det finns
499 dock även möjlighet till synergier och samkörning av uppgiftsinsamlingen och bedömningarna i
500 samband med detta, vilket beskrivs mer i detalj i de följande kapitlen här i vägledningen.

⁴⁷ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

⁴⁸ Särskilda bevarandeområden enligt habitatdirektivet och särskilda skyddsområden enligt fågeldirektivet.

⁴⁹ Mer detaljerad information finns i vägledningsdokumenten om artikel 6 i "habitatdirektivet" 92/43/EEG på:
http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm
http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/new_guidance_art6_4_en.pdf

⁵⁰ Mer detaljerad information om kopplingar mellan dessa bedömningar finns i relevant dokument, avsnitt 4.3, på:
<http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/FAQ-WFD%20final.pdf>

501 3 ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN OCH TILLÄMPNINGSSOMRÅDET FÖR 502 ARTIKEL 4.7

503 3.1 Principförhållande mellan bedömningarna

504 I följande avsnitt ges en sammanfattning av vattendirektivets miljömål och ett klarläggande av
505 tillämpningsområdet för artikel 4.7, dess tillämplighet och exempel på förhållanden då det blir aktuellt
506 med en prövning mot artikel 4.7.

507 Processen för att avgöra om

- 508 • nya modifieringar i ytvattenförekomsternas fysiska karakteristika/nivåförändringar hos
- 509 grundvattenförekomster kan leda till försämring av eller ej uppnådd god status/potential, eller
- 510 • nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter kan leda till försämring från hög till god
- 511 status,

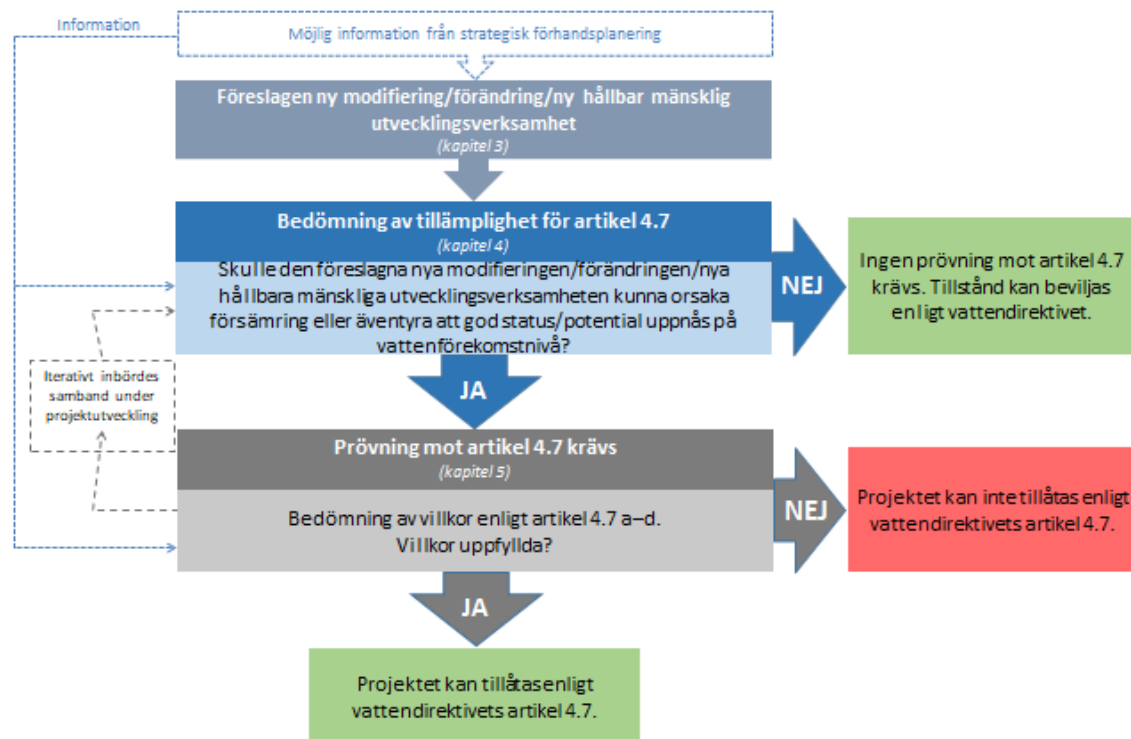
512 är ett första steg i en prövnings- eller licensieringsprocess och behöver genomföras i förväg. Denna
513 process kallas i detta sammanhang "bedömning av tillämplighet" för artikel 4.7 (se kapitel 4). Detta
514 steg är nödvändigt för att skyldigheterna i direktivet ska ha verkan, eftersom det är väsentligt att
515 bedöma hur ett föreslaget projekt⁵¹ förväntas påverka miljömålen för de berörda vattenförekomsterna.
516 Det är ett viktigt första steg för att avgöra om det krävs en "prövning mot artikel 4.7" (se kapitel 5).
517 "Tillämplighetsbedömningen" måste skiljas från "prövningen mot artikel 4.7". Om ett projekt inte
518 förväntas orsaka försämring eller äventyra att god status/potential uppnås (t.ex. eftersom det tillämpas
519 mildringsåtgärder som ska ingå som en del i ett projekt), så behövs ingen prövning mot artikel 4.7 och
520 projektet kan tillåtas enligt vattendirektivet.

521 Om projektet å andra sidan kan orsaka försämring/äventyra att god status/potential uppnås, så kan
522 det bara tillåtas om villkoren som beskrivs i artikel 4.7 a till d är uppfyllda, och "prövningen mot artikel
523 4.7" alltså ger godkänt resultat. Härav följer att om villkoren inte är uppfyllda och prövningen mot
524 artikel 4.7 inte godkänns, kan projektet inte tillåtas enligt vattendirektivet.

525 Bild 1 visar principförhållandet mellan "bedömning av tillämplighet för artikel 4.7" och "prövningen mot
526 artikel 4.7". Båda specificeras mer i detalj senare, däribland det iterativa inbördes sambandet mellan
527 "tillämplighetsbedömningen" och "prövningen mot artikel 4.7" under utvecklingen av projektet.
528 Strategisk förhandsplanering (t.ex. för särskilda sektorsrelaterade utvecklingsplaner) får gärna prägla
529 utarbetandet och urvalet av projekt, bedömningar i fråga om vattendirektivet samt
530 beslutsfattandeprocessen överlag.

---

⁵¹ Notera att begreppet "projekt" inte specificeras i artikel 4.7. Begreppet används därför i illustrativt syfte. Det kan inte uteslutas att andra typer av aktiviteter med potentiell inverkan på vattenförekomsternas status eller potential ligger inom tillämpningsområdet för artikel 4.7.

531
532**Bild 1: Principförhållandet mellan ”bedömning av tillämplighet för artikel 4.7” och ”prövning mot artikel 4.7”.**

533

534 Lagg märke till att det utöver villkoren i artikel 4.7 måste säkerställas att andra relevanta krav i
 535 vattendirektivet är uppfyllda (t.ex. artikel 4.8 och 4.9, som förklaras senare i dokumentet). Vid de
 536 undersökningar som genomförs under fasen med ”tillämplighetsbedömningen”, men även ”prövningen
 537 mot artikel 4.7”, finns möjlighet att använda sig av synergier med andra bedömningar när sådana
 538 krävs enligt annan EU-miljölagstiftning, särskilt direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB-
 539 direktivet), habitatdirektivet och direktivet om strategisk miljöbedömning (SMB-direktivet).
 540 Förhållandena mellan dem beskrivs mer i detalj senare.

541 3.2 Sammanfattning av vattendirektivets miljömål och artikel 4.7

542 Målet med ramdirektivet om vatten är – bland annat – att 1) uppnå god status/potential för alla
 543 vattenförekomster till år 2015, och 2) förhindra ytterligare försämring av alla vattenförekomster. Dessa
 544 mål gäller för både ytvattenförekomster (som innefattar naturliga, konstgjorda och kraftigt modifierade
 545 ytvattenförekomster) och grundvattenförekomster enligt artikel 4.1.

546 För naturliga ytvattenförekomster definieras ekologisk status genom biologiska kvalitetsfaktorer, samt
 547 genom hydromorfologiska, kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer som stöd för de biologiska
 548 faktorerna (se bilaga V till vattendirektivet). Kemisk status definieras av de miljökvalitetsnormer för
 549 kemikalier som fastställs på EU-nivå i direktiv 2008/105/EG, ändrat genom direktiv 2013/39/EU
 550 (prioriterade ämnen och vissa andra förorenande ämnen)⁵².

⁵² Koncentrationen av dessa ämnen bör endast beaktas vid klassificeringen av kemisk ytvattenstatus och inte vid klassificeringen av ekologisk status/potential. Om några av de biologiska kvalitetsfaktorerna genom biologisk övervakning konstateras uppvisa negativa effekter vid exponering för dessa ämnen (t.ex. direkta ekotoxikologiska effekter), måste hänsyn tas till dessa effekter vid klassificering av ekologisk status/potential. Vidare detaljer finns i CIS-vägledningsdokument nr 13.

551 Medlemsstaterna har tillåtelse att under vissa förhållanden definiera ytvattenförekomster som
552 konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster. Konstgjorda vattenförekomster är
553 ytvattenförekomster som skapats genom mänsklig verksamhet. Kraftigt modifierade vattenförekomster
554 som till följd av fysiska förändringar genom mänsklig verksamhet får kraftigt förändrade karakteristika
555 (artikel 4.3). Miljömålet för konstgjorda och kraftigt modifierade vattenförekomster är att uppnå god
556 ekologisk *potential* snarare än god ekologisk status (artikel 4.3) samt god kemisk status.

557 Grundvattenstatus utgörs av både kvantitativa och kemiska komponenter. Kvantitativ status definieras
558 som att det långsiktiga genomsnittliga årsuttaget inte överstiger den tillgängliga grundvattenresursen;
559 att grundvattennivåer och grundvattenströmmar är tillräckliga för att uppfylla miljömålen för förbundna
560 ytvatten- och grundvattenberoende terrestra ekosystem; och att antropogena ändringar av
561 flödesriktningen till följd av nivåförändringen inte orsakar saltvattenintrång eller annat intrång. Till de
562 faktorer som definierar grundvattens kemiska status hör kvalitetsnormer fastställda på EU-nivå
563 (pesticider och nitrater) och på nationell nivå, (gränsvärden) och förekomsten av negativa effekter på
564 beroende akvatiska och terrestra ekosystem (detaljer finns i vattendirektivets bilaga V 2.3.2, direktiv
565 2006/118/EG och relevanta CIS-vägledningsdokument och tekniska rapporter⁵³).

566 Dessa mål som upprättas genom vattendirektivet är juridiskt bindande. I artikel 4.7 fastställs under
567 vilka omständigheter det är tillåtet att inte nå vissa av vattendirektivets mål.

Artikel 4.7 i vattendirektivet:

Medlemsstaterna gör sig inte skyldiga till överträdelse av detta direktiv i följande fall:

- – om god grundvattenstatus, god ekologisk status eller, i förekommande fall, god ekologisk *potential* inte uppnås eller försämring av statusen hos en yt- eller grundvattenförekomst inte förebyggs, och detta är en följd av nya modifieringar i en ytvattenförekomsts fysiska karakteristika eller förändringar i nivån hos grundvattenförekomster, eller
- – om en försämring från hög status till god status hos en ytvattenförekomst inte förebyggs och detta är en följd av nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter,

och om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Alla genomförbara åtgärder vidtas för att mildra de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens status.
- b) Skälen för ändringarna anges särskilt och förklaras i den förvaltningsplan för avrinningsdistriktet som krävs enligt artikel 13 och målen ses över vart sjätte år.
- c) Skälen för dessa modifieringar eller förändringar är ett allmänintresse av större vikt, och/eller fördelarna för miljön och samhället med att uppnå målen enligt punkt 1 uppväger inte fördelarna med de nya modifieringarna eller förändringarna för människors hälsa, för vidmakthållandet av människors säkerhet eller för en hållbar utveckling.
- d) De nyttiga mål som dessa modifieringar eller förändringar av vattenförekomsten skall medföra kan, av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader, inte uppnås på något annat sätt som skulle vara ett betydligt bättre alternativ för miljön.

568

569 Medlemsstaterna måste – såvida det inte beviljas ett undantag enligt artikel 4.7 – neka tillstånd för ett
570 enskilt projekt när det kan orsaka försämring av en vattenförekomst eller göra att god status eller
571 *potential* inte uppnås⁵⁴. Den avgörande faktorn som bestämmer om det behöver tillämpas en prövning
572 mot artikel 4.7 är hur den nya modifieringen/förändringen eller den nya hållbara

⁵³ Se exempelvis CIS-vägledningsdokument nr 18 om grundvattenstatus och trendbedömning: https://circabc.europa.eu/sd/a/ff303ad4-8783-43d3-989a-55b65ca03afc/Guidance_document_N%C2%B018.pdf

⁵⁴ Se dom i mål C-461/13 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. mot Bundesrepublik Deutschland: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1112450>

573 utvecklingsverksamheten potentiellt påverkar vattenförekomstens status (se kapitel 3.4), oavsett om
574 det är en helt ny verksamhet (ny modifiering/förändring eller ny hållbar utvecklingsverksamhet) eller
575 förändringar (t.ex. utbyggnader) av redan befintlig verksamhet eller infrastruktur (t.ex. modifieringar
576 eller utbyggnader vid en befintlig damm eller fördämning). Det ska i detta sammanhang noteras att
577 även förnyande av ett befintligt tillstånd eller licensierad verksamhet, t.ex. ett vattenuttagstillstånd, kan
578 kräva en prövning mot artikel 4.7 – om villkoren för tillståndet ändras och förändring av verksamheter
579 som genomförs enligt det förnyade tillståndet skulle kunna orsaka försämring. För påverkan på
580 vattenförekomster som härrör från verksamheter som är tillåtna enligt befintliga tillstånd, är det viktigt
581 med en läglig översyn och potentiell ändring för att nå målen i vattendirektivet.

582 Som beskrivs i artikel 4.7 bryter inte medlemsstaterna mot direktivet om en ny
583 modifiering/förändring/ny hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet leder till försämring eller äventyrar
584 att god status/potential uppnås på vattenförekomstnivå, och villkoren enligt beskrivningen i artikel 4.7
585 a till d är uppfyllda. Behöriga myndigheter får utifrån ett förebyggande tillvägagångssätt tillåta ett
586 projekt utan prövning mot artikel 4.7, men bara om det finns tillräcklig förvisning om att projektet inte
587 orsakar försämring eller äventyrar att god status/potential uppnås (se vidare överväganden i kapitel
588 4.1). Den bevisning som detta beslut bygger på bör dokumenteras.

589 Bedömningar av ifall en ny modifiering/förändring kan leda till försämring eller äventyra att god
590 status/potential uppnås behöver följaktligen avgöras i förväg, vilket representerar fasen med
591 "bedömning av tillämplighet" för artikel 4.7.

592 I detta sammanhang är det viktigt att ha i åtanke att definition av konstgjorda eller kraftigt modifierade
593 vattenförekomster i enlighet med artikel 4.3 inte anses som en typ av undantag. Konstgjorda och
594 kraftigt modifierade vattenförekomster ses som en särskild vattenförekomstkategori med sitt eget
595 klassificeringsschema och sina egna mål. Därför gäller, även för vattenförekomster som definieras
596 som konstgjorda eller kraftigt modifierade, att ej uppnådd god ekologisk potential eller försämring på
597 grund av en ny modifiering endast kan tillåtas om villkoren enligt artikel 4.7 är uppfyllda.

598 3.3 Tillämpningsområdet för artikel 4.7

599 När god grundvattenstatus, god ekologisk status eller, i förekommande fall, god ekologisk potential
600 inte uppnås eller försämring av statusen hos en yt- eller grundvattenförekomst inte förebyggs, nämns
601 detta i första strecksatsen i artikel 4.7 som en följd av nya modifieringar i en ytvattenförekomsts
602 fysiska karakteristika eller förändringar i nivån hos grundvattenförekomster. Vidare nämns det i den
603 andra strecksatsen i artikel 4.7, om när en försämring från hög status till god status hos en
604 ytvattenförekomst inte förebyggs, att detta är en följd av nya hållbara mänskliga
605 utvecklingsverksamheter.

606 Här följer ett klagörande av dessa begrepp⁵⁵:

- 607 • Nya modifieringar: Modifieringar av ytvattenförekomsters fysiska karakteristika innebär
608 modifieringar av deras hydromorfologiska karakteristika (hydrologisk regim, flodens kontinuitet,
609 morfologiska förhållanden, tidvattenmönster). Det finns här inget krav sett till storlek eller
610 volymomfattning på de modifieringar som projektet medför. Även små modifieringar omfattas av
611 det här villkoret. Effekterna på statusen kan bero direkt på modifieringen eller förändringen, eller

⁵⁵ Se även CIS-vägledning nr 20: http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/pdf/Guidance_document%202020.pdf

612 på förändringar av vattenkvaliteten som orsakats av modifieringen eller förändringen. Några
613 exempel kan bland annat vara vattenkraftverk, översvämningsskyddssystem, framtida
614 sjöfartsprojekt eller vattenuttag som omfattas av detta villkor. Även hydromorfologiska
615 karakteristika hos uppdämningar skapade för vattenkraft och vattenförsörjning kan påverka syre-
616 och temperaturförhållanden vilket leder till försämrade ekologisk status i det uppdämda vattnet och
617 nedströms i floden (se även kapitel 3.5). Dessa kan skilja sig från dem i en omodifierad
618 vattenförekomst.

619 Effekterna som dessa modifieringar och förändringar har på status kan vara begränsade till de
620 vattenförekomster där modifieringsarbeten utförs, eller sträcka sig till vattenförekomster utöver
621 dem där modifieringsarbetena utförs. Exempelvis kan vattenuttag från en grundvattenförekomst
622 orsaka negativa effekter i en ytvattenförekomst som är förbunden med den, och då kan det också
623 krävas en prövning mot artikel 4.7 i en sådan förbunden ytvattenförekomst (se kapitel 3.5).

624

625 • Förändringar av grundvattennivån: Dessa kan orsakas av nya grundvattenuttag via nya borrhål
626 eller ökade uttag från redan befintliga borrhål. Även modifieringar av ytvatten kan göra att
627 grundvattennivån ändras.

628

629 • Nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter: I direktivet ges ingen definition av dessa
630 verksamheter, men hållbarhet innefattar ekonomiska, sociala och miljörelaterade aspekter. I
631 allmänhet kan inte dessa verksamheter definieras som sådana genom en uppsättning kriterier
632 eller principer, utan de har en ram i form av de relevanta kraven i beslutsfattandeprocessen, inom
633 ett öppet och iterativt förfarande. Hur man exakt definierar en verksamhet som faller under hållbar
634 utveckling beror alltså på sådana aspekter som tid, skala, berörda parter och tillgänglig
635 information. Relevanta processkrav anges i själva vattendirektivet, i direktiven om strategisk
636 miljöbedömning och miljökonsekvensbedömning samt "Århusdirektivet", och bör vägledas av
637 principerna i EG-fördraget, nämligen principen att förorenaren betalar, försiktighetsprincipen och
638 principen om förebyggande åtgärder, principen om åtgärdande av föroreningar vid källan samt
639 hållbarhetsprincipen.

640 Vägledning om hållbar utveckling finns i FN:s mål för hållbar utveckling, så som de uttalats till
641 exempel genom meddelandet *Nästa steg för en hållbar europeisk framtid* och tillhörande
642 arbetsdokument från kommissionens avdelningar, som antogs av Europeiska kommissionen den
643 22 november 2016⁵⁶. Dessutom bör beslutsfattandeprocessen följa principerna om "god
644 förvaltning", däribland politisk samstämmighet, social delaktighet och öppenhet, och på bästa
645 möjliga sätt utnyttja tillgången till alternativ. Man kan överväga ett mer allmänt tillvägagångssätt
646 för småföretags utvecklingsverksamheter som påverkar samma vattenförekomst, när andra
647 strecksatsen i 4.7 tillämpas.

648 I Tabell 2 ges en översikt av de modifieringar och verksamheter som omfattas av artikel 4.7 samt
649 sambandet och de potentiella effekterna på de olika kvalitetsfaktorerna för yt- och
650 grundvattenförekomster.

651 1. Nya modifieringar av ytvattenförekomsternas fysiska karakteristika (hydromorfologiska förändringar)
652 kan få potentiella direkta och/eller indirekta effekter på de biologiska kvalitetsfaktorerna och
653 relevanta stödjande kvalitetsfaktorer för ytvattenförekomster, och även potentiella indirekta
654 effekter på grundvattnets kvantitativa status (exempelvis kan ändringar av ytvattnets hydrologi
655 eller morfologi leda till förändrade grundvattennivåer). Det finns också potentiella indirekta

⁵⁶ Finns på: http://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/implementation/index_en.htm

656 effekter på yt- eller grundvattenförekomsternas kemiska status (exempelvis kan vattenuttag minska
657 utspädningskapaciteten och därmed höja koncentrationerna).

658

659 2. Förändringar i grundvattennivån kan ha potentiella direkta effekter på grundvattnets kvantitativa
660 status, men i vissa fall även indirekta effekter på kvalitetsfaktorer som avgör ytvattnets ekologiska
661 status och/eller grundvattnets kemiska status (se även kapitel 3.4.2).

662 3. Den andra strecksatsen i artikel 4.7 handlar om att ytvattenförekomster försämras från hög status
663 till god status till följd av nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter. Försämring av
664 grundvatten omfattas inte av detta (varken kvantitativ eller kemisk status), och inte heller har
665 kraftigt modifierade eller konstgjorda vattenförekomster någon direkt hänvisning till "status". Det
666 är inte heller relevant för ytvattens kemiska status, eftersom kvalitetsklasserna för kemisk status
667 bara omfattar "god" och "uppnår inte god" (vattendirektivets bilaga V 1.4.3), men inte "hög". Ett
668 exempel då den andra strecksatsen i artikel 4.7 kan vara relevant är en ny reningsanläggning för
669 avloppsvatten (om den kan bedömas som en ny hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet) med
670 utsläpp i en ytvattenförekomst med hög status. Där skulle försämring från hög till god ekologisk
671 status (men inte längre ner än så) bara tillåtas om kriterierna i 4.7 är uppfyllda.

672 **Lägg märke till att artikel 4.7 inte medger något undantag om försämring orsakad av utsläpp av**
673 **föroreningar från punktkällor eller diffusa källor driver ner vattenförekomsten till en sämre**
674 **status än god⁵⁷.** Detta eftersom den första strecksatsen i artikel 4.7 bara tar upp nya modifieringar av
675 ytvattenförekomsternas fysiska karakteristika eller nivåförändringar hos grundvattenförekomster, men
676 inte punktkällor eller diffusa källor till föroreningar. Utsläpp av föroreningar omfattas därför potentiellt
677 endast av den andra strecksatsen i artikel 4.7 – nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter –
678 som bara gäller försämring av ytvattenförekomster från hög till god status.

679 **Tabell 2: Modifieringar enligt artikel 4.7, kvalitetsfaktorer och möjliga effekter**

Modifiering/förändring/hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet enligt artikel 4.7	Ytvattenförekomster			Grundvattenförekomster		
	Ekologisk status/potential			Kemisk status	Kvantitativ status	Kemisk status
	Biologiska kvalitetsfaktorer	Stödande faktorer				
		Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer	Kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer			
1) Modifiering av en ytvattenförekomstens fysiska karakteristika	Möjliga direkta och/eller indirekta effekter	Möjliga direkta och/eller indirekta effekter	Möjliga direkta och/eller indirekta effekter	Möjliga indirekta effekter	Möjliga indirekta effekter	Möjliga indirekta effekter
2) Nivåförändringar hos grundvattenförekomster	Möjliga indirekta effekter	Möjliga indirekta effekter	Möjliga indirekta effekter	Möjliga indirekta effekter	Möjliga direkta effekter	Möjliga indirekta effekter
3) Nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter*	Möjliga direkta och/eller indirekta effekter	Möjliga direkta och/eller indirekta effekter	Möjliga direkta och/eller indirekta effekter	Ej tillämpligt (eftersom ingen definition finns av hög status)	Ej tillämpligt (eftersom det inte nämns just i detta sammanhang)	

680 * Definieras inte ytterligare, potentiella effekter kan därför vara direkta eller indirekta. Grundvatten nämns inte, endast
681 försämring av ytvatten från hög status till god, därför inte relevant för ytvattens kemiska status eftersom det saknas definition av

682 hög kemisk status för ytvatten. Inte heller relevant för konstgjorda eller kraftigt modifierade vattenförekomster och därmed den
683 ekologiska potentialen, eftersom "nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter" endast gäller försämring av
684 ytvattenförekomster från hög status till god.

685 **3.3.1 Överväganden beträffande långvarigheten för effekter på vattenförekomsternas** 686 **status/potential**

687 En punkt att överväga är hur länge de effekter varar som föreslagna verksamheter orsakar för
688 vattenförekomsternas status/potential. Föreslagna verksamheter kan leda till

- 689 i. tillfälliga effekter på kvalitetsfaktorer, där vattenförekomsternas status/potential återhämtar sig
690 inom en kort tidsperiod,
- 691 ii. långsiktiga effekter, där vattenförekomsternas status/potential förändras permanent eller under
692 en lång tid, och inte förväntas återhämta sig.

693 Om en faktors status eller potential påverkas endast tillfälligt under en kort tid och förväntas återhämta
694 sig inom en kort tidsperiod, antingen naturligt eller till följd av mildrande åtgärder, och det inte blir
695 några långsiktiga negativa konsekvenser, utgör inte sådana fluktuationer någon försämring av
696 status/potential och det krävs inte att en prövning mot artikel 4.7 tillämpas. Om effekterna på
697 vattenförekomsternas status/potential förväntas bli permanent eller vara under en lång tid, bör sådana
698 verksamheter genomgå en prövning mot artikel 4.7.

699 Inga definitioner kommer att göras av "kort tidsperiod" eller "lång tidsperiod", men de frekvenser som
700 omnämns för övervakningsprogrammen⁵⁸ kan tjäna som indikation.

701 Hur länge effekter varar beror på den föreslagna verksamhetens karaktär. Permanenta eller
702 långvariga effekter kan inträffa till följd av permanenta eller fortgående modifieringar eller
703 verksamheter (t.ex. försämring p.g.a. avsevärda hydromorfologiska förändringar, försämring från hög
704 till god status p.g.a. kontinuerligt utsläpp av föroreningar eller försämring av grundvattenstatus genom
705 kontinuerligt grundvattenuttag).

706 Tillfälliga kortsiktiga effekter kan inträffa till följd av kortvariga mänskliga verksamheter, som
707 byggnads- eller underhållsarbeten. Exempelvis behöver tillfälliga effekter p.g.a. att modifieringen
708 etableras under byggnadsfasen inte bemötas så länge det inte finns någon långvarig negativ
709 konsekvens och ingen försämring av faktornas status eller potential kan förväntas därefter i
710 vattenförekomsten.

711 När det gäller underhåll kan frekvensen påverka effekterna på en vattenförekomst's status eller
712 potential. En övergång från ofta förekommande underhållsåtgärder till mer observerande vanor och
713 åtgärder på begäran, med bara kortvariga effekter, kan minska effekterna samtidigt som det är möjligt
714 att bevara användningsområdet. Men i andra fall, om underhåll inte har utförts regelbundet eller
715 nyligen, kan det också ha samma effekt på ekologisk status/potential som helt nya arbeten. Om
716 vattenförekomstens status/potential har återställts/stabiliserats sedan förra gången underhåll utfördes,
717 så innebär det med andra ord inte att vattenförekomstens status inte kan påverkas, även om det
718 anses vara fråga om "underhåll" ur ett tekniskt perspektiv. I sådana fall bör "underhållsverksamheten"
719 bedömas på samma sätt som en föreslagen ny modifiering, och prövning mot artikel 4.7 kan behöva
720 tillämpas.

---

⁵⁸ Se vattendirektivets bilaga V 1.3.4 och 2.2.3.

721 Lägga märke till att regelbundna underhållsarbeten (t.ex. underhållsmuddring) potentiellt kan bidra till
722 att god ekologisk status inte kan uppnås. Även om avbrutet underhåll skulle kunna göra att
723 vattenförekomsten nådde god status, skulle emellertid stoppade eller begränsade
724 underhållsverksamheter i vattenförekomsten som definierats som kraftigt modifierade också kunna
725 leda till "betydande negativ inverkan", i den mening som avses i artikel 4.3, på det
726 användningsområde som definitionen gjorts för. I sådana fall skulle underhållsarbeten kunna tas i
727 beaktande i processen med att definiera "god ekologisk potential" och skulle därför inte behöva
728 genomgå provning mot artikel 4.7.

729 I särskilda fall kan också tillfälliga negativa effekter på kvalitetsfaktorer inträffa till följd av att det
730 genomförs åtgärder enligt det åtgärdsprogram som är avsett för förbättring av vattenförekomstens
731 status eller potential (t.ex. åtgärder för morfologiskt återställande). Detta eftersom naturen kan behöva
732 tid att återhämta sig och åtgärder kan behöva tid för att nå fullständig ekologisk verkan efter
733 ingripandet i ekosystemet. Sådana fall kan bli föremål för undantag enligt artikel 4.4, baserat på
734 "naturliga förhållanden" (se kapitel 5.5.3) men bör inte kräva provning mot artikel 4.7.

735 Slutligen måste de ovan nämnda hänsynen till hur länge effekterna varar, sett till artikel 4.7, skiljas
736 från "tillfällig försämring" i den mening som används i artikel 4.6, vilken är begränsad till *naturliga skäl*
737 *eller force majeure* som är exceptionella eller som rimligtvis inte hade kunnat förutses (t.ex. försämring
738 p.g.a. extrem översvämning eller utdragen torka).

739 3.3.2 Överväganden beträffande storleken på en modifiering och avgränsning av 740 vattenförekomst

741 Storleken på en modifiering, eller skyldigheten att utföra en miljökonsekvensbedömning, är inte
742 nödvändigtvis ett relevant kriterium för att svara på frågan om det behövs en provning mot artikel 4.7.
743 Det relevanta tillvägagångssättet är att bedöma om ett visst projekt, oavsett hur betydelsefullt det är,
744 kan leda till försämring av en vattenförekomstens status/potential eller hindra att god status/potential
745 uppnås. Projekt i alla storlekar kan därför omfattas av artikel 4.7.

746 Modifieringars potentiella effekter på vattenförekomstens status/potential kan vara olika, oberoende av
747 storleken på en föreslagen modifiering, men beroende på t.ex. om livsmiljöer som är viktiga för en
748 vattenförekomstens status påverkas. Därför kan effekterna vara olika för modifieringar i delar av en
749 vattenförekomst som inte har stor betydelse för ekosystemet, jämfört med mycket känsliga sträckor
750 som hyser viktiga livsmiljöer t.ex. för en viss fiskarts lek.

751 En annan viktig aspekt i detta sammanhang är att noggrant avgränsa vattenförekomster. En
752 "vattenförekomst" bör vara ett sammanhängande, avgränsat och betydande parti av yt- eller
753 grundvatten i det avrinningsområde (avrinningsdistrikt) som direktivets miljömål måste gälla för.
754 Huvudsyftet med att identifiera "vattenförekomster" är alltså att statusen korrekt ska kunna beskrivas
755 och jämföras med miljömål⁵⁹. Det är därför nödvändigt att noggrant avgränsa vattenförekomster. Detta
756 för att resultaten av en bedömning av ett visst projekts effekter på vattenförekomstens status/potential
757 kan skilja sig åt beroende på om vattenförekomsten är ordentligt avgränsad.

758 Även om storleken på en modifiering kan vara relevant (t.ex. längden på en morfologisk modifiering
759 eller arean där grundvattennivån ändras), så är det dessutom inte nödvändigtvis meningsfullt med

⁵⁹ Vägledningsdokument nr 2 om identifiering av vattenförekomster, se: <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>

760 kriterier som bara tar hänsyn till hur stor andel av en vattenförekomst som föreslås att modifieras.
761 Mindre modifieringar på en viss känslig sträcka i en vattenförekomst kan till exempel få mer allvarliga
762 effekter än större modifieringar på en mindre känslig sträcka i samma vattenförekomst.

763 Det relevanta kriteriet är därför om den föreslagna modifieringen kan påverka en vattenförekomsts
764 status/potential eller inte. I annat fall kommer inte medlemsstaterna att kunna tillämpa direktivets mål
765 korrekt. Mot denna bakgrund kan det vara användbart att använda sig av erfarenheter från påverkans-
766 och konsekvensbedömningar av befintliga modifieringar.

767 **3.3.3 Projekt utanför tillämpningsområdet för artikel 4.7**

768 Vägledningen är inriktad på projekt som ligger inom tillämpningsområdet för artikel 4.7. För
769 fullständighetens skull tas även projekt som ligger utanför tillämpningsområdet upp kort här. Projekt
770 som inte anses som nya modifieringar av ytvattenförekomsters fysiska karakteristika, förändringar av
771 grundvattennivån eller nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter, och som därför ligger utanför
772 tillämpningsområdet för artikel 4.7, kan påverka vattenförekomsters status/potential. Stegen såsom
773 beskrivs i "bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7" kan vara användbara för bedömningen i detta
774 vidare sammanhang om sådana projekt kan leda till försämring eller äventyra att målen i
775 vattendirektivet nås.

776 Om bedömningen ger slutsatsen att sådana projekt inte förväntas leda till försämring eller äventyra att
777 god status/potential nås för vattenförekomster, kan tillstånd ges enligt vattendirektivet. Lagg märke till
778 att om bedömningen ger slutsatsen att det förväntas försämring eller äventyrande av att god
779 status/potential nås, och sådana projekt ligger utanför tillämpningsområdet för artikel 4.7, kan tillstånd
780 inte beviljas enligt vattendirektivet.

781 **3.4 Förhållanden som ger upphov till prövning mot artikel 4(7)**

782 Vattendirektivets miljömål fastställs i artikel 4 i direktivet (se en sammanfattning i kapitel 3.2).
783 Tillämpningsområdet för artikel 4.7 och potentiella effekter av projekt i den mening som avses i artikel
784 4.7 – 1) nya modifieringar av en ytvattenförekomsts fysiska karakteristika, 2) nivåförändringar hos
785 grundvattenförekomster, och 3) nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter – förklaras i kapitel
786 3.3. De två huvudmålen som sådana nya utvecklingsverksamheter måste bedömas mot är om de

- 787 • försämrar status (eller potential) för en yt- eller grundvattenförekomst, eller
- 788 • förhindrar att det uppnås god grundvattenstatus eller god ekologisk status/potential för
789 vattenförekomster som just nu inte når denna status/potential.

790 Följande klagoranden har getts⁶⁰ av hur överensstämmelse med direktivets miljömål ska tolkas vid
791 bedömningen av nya utvecklingsverksamheter:

- 792 • Tillstånd får inte beviljas av en tillståndsmyndighet när projektet kan orsaka försämring av
793 statusen för en ytvattenförekomst eller när det äventyrar att god ytvattenstatus eller god
794 ekologisk potential, och god kemisk status för ytvatten kan nås senast på det datum som
795 fastställs i direktivet, såvida inte ett undantag beviljas.
- 796 • "Försämring av status" för den aktuella vattenförekomsten innefattar att någon faktor bland
797 "kvalitetsfaktorerna" i den mening som avses i bilaga V i vattendirektivet sjunker med en klass,

⁶⁰ Mål C-461/13 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. mot Bundesrepublik Deutschland:
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d6146e624bf57c46808158f287aced950b.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pax8Le0?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=11661>

798 även om sänkningen inte leder till någon sänkt klassificering för ytvattenförekomsten som
799 helhet.

- 800 • Om kvalitetsfaktorn redan är i den lägsta klassen, innebär varje försämring av den faktorn
801 försämring av status i den mening som avses i vattendirektivets artikel 4.1 a i.

802 Följande kapitel syftar till att visa exempel och överväganden för den praktiska tillämpningen av de
803 principer som beskrivs ovan för yt- och grundvattenförekomster. Lägga märke till att den praktiska
804 tillämpningen av dessa principer, och tillhörande bedömningar av om ett planerat projekt förväntas
805 orsaka försämring eller äventyra att god status/potential uppnås, kan vara mer rakt på sak och
806 tillförlitlig för vissa projekt men utgöra större utmaningar i andra fall. Tillhörande praktiska
807 överväganden tas också upp i kapitlen 3.7 och 4.1 i vägledningen.

808 3.4.1 Praktiska överväganden och exempel för ytvattenförekomster

809 Baserat på klargörandena ovan ges följande praktiska exempel för ytvattenförekomster för att visa
810 under vilka förhållanden en prövning mot artikel 4.7 blir aktuell för att ta beslut om att ge tillstånd till en
811 ny modifiering eller ny hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet.

812 Exempel 1 visar ett fall där en vattenförekomst's allmänna ekologiska status kan försämrats p.g.a. en
813 föreslagen ny modifiering och därmed ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.

814 **Tabell 3: Exempel 1 – Försämring av allmän status**

Exempel 1 – Försämring av allmän status									
Utgångspunkt: Allmän ekologisk status bestämd av den kvalitetsfaktor som har det värsta tillståndet (i detta fall måttligt).									
Effekt genom modifiering: Den allmänna statusen kan försämrats p.g.a. försämring av enskilda kvalitetsfaktorer (i detta exempel bentska invertebrater och fiskfauna till följd av försämrad morfologi), vilket ger upphov till en prövning mot artikel 4.7. Exemplet innefattar i detta fall en ändring av vattenförekomstens allmänna status från måttlig till otillfredsställande.									
Kvalitetsfaktor	Biologiska kvalitetsfaktorer			Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna			Kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna		Allmän ekologisk status
	Vattenväxter	Bentska invertebrater	Fiskfauna	Hydrologi	Morfologi	Kontinuitet	Allmänna förhållanden	Särskilda förorenande ämnen för ett avrinningsområde	
Utgångspunkt	2	2	3	sämre än 2**	2*	sämre än 2**	2*	2	3
Effekt genom modifiering	2	3	4	sämre än 2**	sämre än 2**	sämre än 2**	2*	2	4

815 1: Hög; 2: God; 3: Måttlig; 4: Otillfredsställande; 5: Dålig

816 * Förhållandena gör att de värden som anges för god status för de biologiska kvalitetsfaktorerna kan uppnås.

817 * Förhållandena gör att de värden som anges för god status för de biologiska kvalitetsfaktorerna inte kan uppnås.

818 Exempel 2 visar ett fall där den allmänna ekologiska statusen behålls, men en biologisk kvalitetsfaktor
819 kan försämrats p.g.a. en föreslagen ny modifiering och därmed ge upphov till en prövning mot artikel
820 4.7.

821 **Tabell 4: Exempel 2 – Allmän status behålls men en biologisk kvalitetsfaktor försämrats**

Exempel 2 – Allmän status behålls men en biologisk kvalitetsfaktor försämrats									
Utgångspunkt: Allmän ekologisk status bestämd av den kvalitetsfaktor som har det värsta tillståndet (i detta fall gott).									
Effekt genom modifiering: Den allmänna ekologiska statusen förblir god, men en biologisk kvalitetsfaktor kan försämrats, i detta exempel fiskfaunan p.g.a. försämring av kvalitetsfaktorerna hydrologi och kontinuitet, vilket ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.									

Kvalitetsfaktor	Biologiska kvalitetsfaktorer			Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna			Kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna		Allmän ekologisk status
	Vattenväxter	Bentiska invertebrater	Fiskfauna	Hydrologi	Morfologi	Kontinuitet	Allmänna förhållanden	Särskilda förorenande ämnen för ett avrinningsområde	
Utgångspunkt	2	1	1	1	1	1	2*	1	2
Effekt genom modifiering	2	1	2	2*	1	2*	2*	1	2

822 1: Hög; 2: God; 3: Måttlig; 4: Otillfredsställande; 5: Dålig

823 * Förhållandena gör att de värden som anges för god status för de biologiska kvalitetsfaktorerna kan uppnås.

824 Exempel 3 visar ett fall där en vattenförekomstens allmänna ekologiska status kan försämrans från hög till
825 god p.g.a. en föreslagen ny modifiering och därmed ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.

826 **Tabell 5: Exempel 3 – Försämring från hög status till god status**

Exempel 3 – Försämring från hög status till god status									
Utgångspunkt: Allmän ekologisk status hög eftersom alla kvalitetsfaktorer är i klassen hög status.									
Effekt genom modifiering: Enskilda kvalitetsfaktorer kan försämrans (i detta exempel bentiska invertebrater, fiskfauna och morfologi) och därmed kan den allmänna statusen försämrans från hög till god, vilket ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.									
Kvalitetsfaktor	Biologiska kvalitetsfaktorer			Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna			Kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna		Allmän ekologisk status
	Vattenväxter	Bentiska invertebrater	Fiskfauna	Hydrologi	Morfologi	Kontinuitet	Allmänna förhållanden	Särskilda förorenande ämnen för ett avrinningsområde	
Utgångspunkt	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Effekt genom modifiering	1	2	2	1	2*	1	1	1	2

827 1: Hög; 2: God; 3: Måttlig; 4: Otillfredsställande; 5: Dålig

828 * Förhållandena gör att de värden som anges för god status för de biologiska kvalitetsfaktorerna kan uppnås.

829 Exempel 4 visar ett fall där kvalitetsfaktorn som redan är i den lägsta klassen (dålig) kan försämrans
830 ytterligare. Lägg märke till att all ytterligare försämring av en kvalitetsfaktor som redan är i den lägsta
831 klassen ses som en försämring, och därmed ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.

832 Vid någon ytterligare försämring av en kvalitetsfaktor som redan är i den lägsta klassen, kan
833 övervägandena praktiskt sett innefatta aspekter som huruvida sådan ytterligare försämring skulle gå
834 att mäta eller få detekterbara negativa effekter på den övervägda vattenförekomstens struktur och
835 funktion utifrån en rimlig bedömning. Dessutom behöver man reflektera över vattendirektivets
836 allmänna kontext och de särskilda kraven i artikel 4.7, d.v.s. att **villkoren i artikel 4.7 gäller i fall då
837 en föreslagen modifiering förhindrar att god status/potential uppnås**. Ytterligare försämring av en
838 vattenförekomst som för närvarande inte når denna status eller potential, och som faktiskt är i den
839 lägsta klassen, gör att vattenförekomsten kommer ännu längre bort från att nå målen i vattendirektivet
840 och därmed behovet av att skydda, förbättra och återställa sådana vattenförekomster. Följaktligen bör

841 myndigheter vara särskilt vaksamma när det gäller ytterligare försämring av en kvalitetsfaktor som
842 redan är i den lägsta klassen.

843 **Tabell 6: Exempel 4 – Försämring av en kvalitetsfaktor för en ytvattenförekomst som redan är i den lägsta**
 844 **klassen**

Exempel 4 – Försämring av kvalitetsfaktor som redan är i den lägsta klassen									
Utgångspunkt: Allmän ekologisk status dålig eftersom en kvalitetsfaktor är i klassen dålig status (fiskfauna).									
Effekt genom modifiering: Den kvalitetsfaktor som redan är i den lägsta klassen (dålig) försämras ytterligare (i detta exempel genom ytterligare minskad sammansättning eller förekomst av fiskfauna p.g.a. morfologiska förändringar) och ger därför upphov till en prövning mot artikel 4.7. Lägg märke till att varje ytterligare försämring av en kvalitetsfaktor som redan är i den lägsta klassen ses som en försämring och gör att vattenförekomsten kommer ännu längre bort från att nå målen i vattendirektivet.									
Kvalitetsfaktor	Biologiska kvalitetsfaktorer			Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna			Kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer som stöd för de biologiska faktorerna		Allmän ekologisk status
	Vattenväxter	Bentiska invertebrater	Fiskfauna	Hydrologi	Morfologi	Kontinuitet	Allmänna förhållanden	Särskilda förorenande ämnen för ett avrinningsområde	
Utgångspunkt	2	3	5	sämre än 2**	2*	sämre än 2**	sämre än 2**	sämre än 2**	5
Effekt genom modifiering	2	3	5↓	sämre än 2**	sämre än 2**	sämre än 2**	sämre än 2**	sämre än 2**	5

845 1: Hög; 2: God; 3: Måttlig; 4: Otillfredsställande; 5: Dålig

846 * Förhållandena gör att de värden som anges för god status för de biologiska kvalitetsfaktorerna kan uppnås.

847 * Förhållandena gör att de värden som anges för god status för de biologiska kvalitetsfaktorerna inte kan uppnås.

848

849 **Praktiska överväganden för de stödjande faktorernas roll**

850 Förteckningarna över kvalitetsfaktorer för varje ytvattenkategori delas upp i tre undergrupper av
 851 "faktorer": (1) biologiska faktorer, (2) hydromorfologiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna,
 852 (3) kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna (se vattendirektivets
 853 bilaga V).

854 *Hydromorfologiska faktorer som stöd för de biologiska faktorerna*

855 Som beskrivs i CIS-vägledningsdokument nr 13⁶¹, måste hänsyn tas till värdena för de
 856 hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna när vattenförekomster tilldelas klassen för hög ekologisk status
 857 (och klassen för maximal ekologisk potential), d.v.s. vid nedgradering från hög ekologisk status (eller
 858 maximal ekologisk potential) till god ekologisk status (eller potential). För de andra
 859 statusarna/potentiella klasserna måste de hydromorfologiska faktorerna ha förhållanden som gör att
 860 de värden som anges för de biologiska kvalitetsfaktorerna kan uppnås. Därför får man tilldela
 861 vattenförekomster god, måttlig, otillfredsställande eller dålig status/potential utifrån de biologiska
 862 kvalitetsfaktorernas förhållanden.

863 Lägg märke till att förhållandena för de stödjande faktorerna bör göra att de värden som anges för de
 864 biologiska kvalitetsfaktorerna kan uppnås, och de behöriga myndigheterna bör ha en sådan ställning
 865 att de i ett givet fall kan konstatera om den stödjande kvalitetsfaktorn har förhållanden som är förenliga
 866 med de värden som anges för de biologiska kvalitetsfaktorerna. I exempel 2 och 3 ovan visas fall där
 867 de biologiska kvalitetsfaktorerna väntas försämrings p.g.a. försämringen av enskilda hydromorfologiska
 868 kvalitetsfaktorer som stöder de biologiska faktorerna, genom den föreslagna modifieringen, vilket
 869 därmed ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.

⁶¹ Se CIS-vägledningsdokument nr 13, kapitel 2 och bild 1, om det övergripande tillvägagångssättet vid klassificering av ekologisk status och ekologisk potential: [https://circabc.europa.eu/sd/a/06480e87-27a6-41e6-b165-0581c2b046ad/Guidance%20No%2013%20-%20Classification%20of%20Ecological%20Status%20\(WG%20A\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/06480e87-27a6-41e6-b165-0581c2b046ad/Guidance%20No%2013%20-%20Classification%20of%20Ecological%20Status%20(WG%20A).pdf)

870 Mot denna bakgrund behöver man också överväga frågan om en ny modifiering kan äventyra att god
871 status/potential uppnås. Ett exempel kan vara en vattenförekomst som för närvarande har mindre än
872 god status/potential, t.ex. genom förorening, men där de hydromorfologiska förhållandena är förenliga
873 med kraven för att uppnå god status/potential. En planerad ny modifiering, som förväntas försämra en
874 hydromorfologisk kvalitetsfaktor (t.ex. morfologi till värden som endast är förenliga med måttlig
875 status/potential), försämrar kanske inte genast en biologisk kvalitetsfaktor (som redan har mindre än
876 god status genom förorening), men kan äventyra att god status/potential uppnås efter att åtgärder för
877 minskade föroreningar genomförts i enlighet med åtgärdsprogrammet i förvaltningsplanen för
878 avrinningsdistriktet. I ett sådant fall skulle det krävas en prövning mot artikel 4.7, även om ingen av de
879 biologiska kvalitetsfaktorerna väntas försämrans efter att modifieringen genomförts.

880 Ovanstående förutsätter att bedömningsmetoderna för de biologiska kvalitetsfaktorerna ska kunna
881 fånga upp modifieringar av hydromorfologiska faktorer för att avgöra om dessa skulle vara liktydiga
882 med försämring av statusen/potentialen eller ej uppnådd god status/potential för de biologiska
883 kvalitetsfaktorerna. Om inte är det nödvändigt med en mer målinriktad metodik som särskilt gäller för
884 dessa stödjande kvalitetsfaktorer⁶².

885 Som påpekats finns det ett behov av att medlemsstaterna har utvecklad metodik som gör det möjligt
886 att fånga upp vad förändrade förhållanden för de stödjande kvalitetsfaktorerna har för förväntade
887 effekter på de biologiska kvalitetsfaktorerna. Denna fråga kan vara särskilt aktuell i fall där exempelvis
888 de biologiska kvalitetsfaktorerna har god status/potential, och en hydromorfologisk kvalitetsfaktor
889 väntas försämrans från hög status till förhållanden som inte längre är förenliga med den höga
890 statusklassen efter att modifieringen genomförts. I brist på konsekvent metodik är det förståndigt att
891 ha ett försiktigt tillvägagångssätt, och därför bör en prövning mot artikel 4.7 utföras under
892 tillståndprocessen för den planerade modifieringen.

893 Praktiskt sett kan därför information (d.v.s. från övervakningsprogrammen) om de befintliga
894 förhållandena för kvalitetsfaktorerna för en vattenförekomst, däribland de stödjande faktorerna, och
895 förhandsfastställda hydromorfologiska standarder för olika klasser (t.ex. hög, god, måttlig,
896 otillfredsställande, dålig), vara avgörande för att bedöma vad en föreslagen ny modifiering medför för
897 biologisk risk. Försämring av någon av dem (hydrologi, morfologi eller kontinuitet) indikerar en
898 betydande risk för en eller flera biologiska kvalitetsfaktorer och är stöd för beslut huruvida en
899 föreslagen ny modifiering kan leda till försämring och därmed kräva en prövning mot artikel 4.7 (se
900 också respektive fallstudie från Storbritannien/Skottland).

---

⁶² I det gemensamma forskningscentrumets diskussionsunderlag "European surface water ecological assessment methods – an overview of their sensitivity to pressures" (Metoder för ekologisk bedömning av europeiska ytvatten – en översikt av deras känslighet för påverkan) påpekas att de tekniska interkalibreringsrapporterna inte ger mycket bevis för att de metoder med biologiska kvalitetsfaktorer som just nu används fångar upp effekterna av hydromorfologiska förändringar på ett tillförlitligt sätt. För att vara säkra på att hydromorfologisk påverkan och dess effekter inte förblir oupptäckta, är det därför mycket viktigt att använda hydromorfologiska klassificeringsmetoder utöver de biologiska kvalitetsfaktorerna. Se: https://circabc.europa.eu/sd/a/0ce84a75-0988-44c5-b02e-c10e3ceb1363/7%20-%20BQEs_Pressures_sep2017.docx

901

Fallstudie 1: Hur hydromorfologiska normer används för att förhindra försämrad status
Land: Storbritannien/Skottland
<p>I Skottlands regelverk finns det ett krav på förhandsprövning vid varje verksamhet som har potential att negativt påverka vattenmiljön, däribland vattenuttag, byggen av uppdämningsarbeten och uppförande av någon annan byggnad eller konstruktionsarbeten i eller i närheten av ytvatten.</p> <p>Som ett första steg i förhandsprövningsprocessen bedömer tillsynsmyndigheten (den skotska miljöskyddsbyrån SEPA, Scottish Environment Protection Agency) den risk som den föreslagna verksamheten utgör för vattenmiljön.</p> <p>I riskbedömningen ingår att förutsäga</p> <ol style="list-style-type: none"> (i) hur vattenförekomstens hydromorfologiska kvalitetsfaktorer (hydrologi, morfologi och kontinuitet) sannolikt förändras av den föreslagna verksamheten, (ii) hur dessa förändringar sannolikt påverkar vattenförekomstens biologiska kvalitetsfaktorer. <p>För att förutsäga hur de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna kommer att förändras krävs det information om faktorernas befintliga förhållanden. Denna tas från SEPA:s övervaknings- och modelleringsprogram, vid behov kompletterat med information som exploitören tillhandahåller. Exempelvis har SEPA för alla floder modellerade uppskattningar av i hur hög grad deras flöden har ändrats genom befintliga uttag, utsläpp och uppdämningar.</p> <p>För att bedöma den biologiska risken jämför SEPA de förändringar som förslaget kommer att orsaka i vattenförekomstens hydromorfologi med förhandsbestämda hydromorfologiska normer för hög, god, måttlig och otillfredsställande. Dessa normer har satts på ett sådant sätt att en överträdelse av någon av dem (hydrologi, morfologi eller kontinuitet) påvisar en betydande risk för en eller flera biologiska kvalitetsfaktorer. När SEPA anser att ett förslag sannolikt leder till en överträdelse och därmed försämrad status, kan man endast tillåta förslaget om kraven i artikel 4.7 är uppfyllda.</p> <p>De hydromorfologiska standarderna hämtas från, och uppdateras från tid till annan, via en nationellt samordnad process där forskning, uppgifter och tekniska experter från hela Storbritannien och längre bort förs samman. Standarderna utfärdas till SEPA i form av ministerieanvisningar. I anvisningarna finns bland annat förteckningar med standarder för floders flöden, sjöars nivåer och floders morfologiska tillstånd. År 2017 kommer en större översyn av standarderna för det sistnämnda att slutföras och reviderade standarder offentliggöras så att hänsyn tas till de förbättrade vetenskapliga insikterna.</p> <p>Genom standarderna kan SEPA</p> <ul style="list-style-type: none"> • effektivt och konsekvent bedöma den risk för försämring som utvecklingsverksamheter utgör, om den risken gäller en vattenförekomstens allmänna status eller statusen för enskilda biologiska kvalitetsfaktorer som har högre statusklass än vattenförekomsten överlag (t.ex. när vattenförekomsten har god status totalt men vissa biologiska faktorer har högt statusförhållande), • för vattenförekomster med sämre än god status (t.ex. genom föroreningar) bedöma risken för att utvecklingsverksamheten kommer att äventyra att god status uppnås i framtiden (t.ex. genom överträdelser av en eller flera av de hydromorfologiska standarderna för god status), • assistera blivande exploitörer genom att ge information om i hur stor omfattning utveckling sannolikt är möjlig i olika delar av vattenmiljön utan risk för försämring eller äventyrande av att god status uppnås i framtiden.

902

903 *Kemiska och fysikalisk-kemiska faktorer till stöd för de biologiska faktorerna*

904 De kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna till stöd för de biologiska faktorerna innefattar
 905 de allmänna förhållandena plus de särskilda förorenande ämnena för avrinningsområdet. Värdet av de
 906 kemiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna till stöd för de biologiska kvalitetsfaktorerna måste
 907 tas i beaktande när vattenförekomster tilldelas hög och god klass för ekologisk status och maximal
 908 och god klass för ekologisk potential (d.v.s. vid nedgradering från hög status/maximal ekologisk
 909 potential till god ekologisk status/potential, och även från god till måttlig ekologisk status/potential). För
 910 de andra statusarna/potentiella klasserna måste de kemiska och fysikalisk-kemiska faktorerna ha
 911 "förhållanden som gör att de värden för biologiska kvalitetsfaktorer som har angivits kan uppnås" (se
 912 vattendirektivets bilaga V och CIS-vägledningsdokument nr 13).

913

914 De **allmänna förhållandena** verkar vara relevanta sett till artikel 4.7 på grund av tillämpningsområdet
915 för artikel 4.7 och tillhörande effekter (se kapitel 3.3). Lägg märke till att de allmänna förhållandena
916 utgör en grupp av förhållanden. Praktiskt sett bör de allmänna förhållandena (sikt djup,
917 vattentemperatur, syreförhållanden, salthalt, försurningsstatus, näringsförhållanden) också
918 återspeglas av statusen på de biologiska kvalitetsfaktorerna, och de behöriga myndigheterna bör ha
919 en sådan ställning att de i ett givet fall kan konstatera om den stödjande kvalitetsfaktorn har
920 förhållanden som är förenliga med de värden som anges för de biologiska kvalitetsfaktorerna.
921 Försämring av någon av dem indikerar en betydande risk för en eller flera biologiska kvalitetsfaktorer
922 och är stöd för beslut huruvida en föreslagen modifiering kan leda till försämring och därmed kräva en
923 prövning mot artikel 4.7. Det kan vara relevant med liknande överväganden som de som beskrivs
924 ovan för hydromorfologiska kvalitetsfaktorer till stöd för de biologiska kvalitetsfaktorerna.

925 Slutligen kan det inte uteslutas att koncentrationerna av vissa särskilda förorenande ämnen för ett
926 avrinningsområde kan öka p.g.a. indirekta effekter av ett föreslaget projekt (se kapitel 3.3). Om detta
927 förväntades leda till att (nationella) miljö kvalitetsnormer inte uppfylls, skulle ett sådant misslyckande
928 ses som försämring, vilket då ger upphov till prövning mot artikel 4.7. Alla ytterligare mätbara ökade
929 koncentrationer av förorenande ämnen som redan leder till att miljö kvalitetsnormer inte uppfylls skulle
930 också ses som försämring, eftersom det skulle göra att vattenförekomsten kom längre bort från att nå
931 målen i vattendirektivet. Liknande hänsynstaganden gäller när det handlar om miljö kvalitetsnormer
932 som är satta för prioriterade ämnen och andra föroreningar på EU-nivå som avgör kemisk status.

933 I detta sammanhang bör det erkännas att försämringen, för att undantag enligt artikel 4.7 ska vara
934 tillämpligt, måste bero på verksamheter inom tillämpningsområdet för artikel 4.7 (nya modifieringar av
935 en ytvattenförekomsts fysiska karakteristika, nivåförändringar hos grundvattenförekomster, nya
936 hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter). Artikel 4.7 medger inget undantag om försämring
937 orsakad av utsläpp av föroreningar från punktkällor eller diffusa källor driver ner vattenförekomsten till
938 en sämre status än god (se kapitel 3.3).

939 **Praktiska överväganden för kraftigt modifierade och konstgjorda vattenförekomster**

940 En ny modifiering av en ytvattenförekomsts fysiska karakteristika kan också planeras i
941 vattenförekomster som har definierats som kraftigt modifierade eller konstgjorda i tidigare
942 planeringscykler för vattendirektivet (befintliga kraftigt modifierade eller konstgjorda
943 vattenförekomster). De tabeller ovan som visar exempel på under vilka förhållanden en prövning mot
944 artikel 4.7 krävs för att tillåta en modifiering i naturliga vattenförekomster går i princip också att
945 tillämpa på befintliga kraftigt modifierade eller konstgjorda vattenförekomster med hänvisning till deras
946 ekologiska potential och tillhörande kvalitetsfaktorer.

947 När man bedömer hur en ny fysisk modifiering påverkar den ekologiska potentialen hos en kraftigt
948 modifierad vattenförekomst, är det viktigt att kunna skilja mellan denna påverkan och den som
949 orsakas av den befintliga fysiska modifieringen som ledde till definitionen som kraftigt modifierad
950 vattenförekomst. I praktiken bör denna åtskillnad kunna göras om det finns en korrekt bedömning av
951 de hydromorfologiska och biologiska kvalitetsfaktorerna i den nuvarande ekologiska potentialen.

952 En förutsättning för att under bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 avgöra om en ny modifiering
953 skulle kunna leda till en försämring eller till att god ekologisk potential inte uppnås p.g.a. en ny
954 modifiering, är därför att miljömålet för den kraftigt modifierade eller konstgjorda vattenförekomsten
955 (god ekologisk potential) måste vara tydligt definierat enligt principerna i vattendirektivet.

956 Som förklaras i kapitel 5.5.2, om ett undantag enligt artikel 4.7 beviljas för en ny fysisk modifiering i en
957 befintlig kraftigt modifierad eller konstgjord vattenförekomst, så måste behovet av att omdefiniera
958 denna vattenförekomsts ekologiska potential kontrolleras, med hänsyn till den extra fysiska
959 modifieringen.

960 3.4.2 Praktiska överväganden och exempel för grundvattenförekomster

961 Praktiska överväganden och exempel för grundvattenförekomster kommer här att hämtas från de
962 principer som redan beskrivits för ytvattenförekomster. Om kriterierna är uppfyllda kan undantag enligt
963 artikel 4.7 tillämpas för förändringar av grundvattennivån (ett fysiskt karakteristikum för
964 grundvattenförekomster), vilket kan leda till direkta effekter på grundvattenstatusen. **Förändringar av
965 grundvattennivån är särskilt relevanta för när god kvantitativ status för grundvatten inte
966 uppnås.** Grundvattens kvantitativa status definieras som antingen "god" eller "otillfredsställande".
967 Definitionen på god kvantitativ status fastställs i vattendirektivets bilaga V 2.1.2. Faktorer för
968 bedömning av kvantitativ status specificeras ytterligare i CIS-vägledningsdokument nr 18⁶³. För att en
969 grundvattenförekomst ska ha god kvantitativ status måste följande kriterier (mål) som omfattas av
970 definitionen om god status vara uppfyllda:

- 971 1) Den tillgängliga grundvattenresursen överskrider inte av det långsiktiga årsgenomsnittet för
972 uttag.
- 973 2) Ingen betydande minskning av ytvattnets kemi och/eller ekologi till följd av antropogen
974 förändring av vattennivån eller ändrade flödesförhållanden som skulle leda till att relevanta
975 mål i artikel 4 inte uppfylldes för några förbundna ytvattenförekomster.
- 976 3) Ingen betydande skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem till följd av antropogen
977 vattennivåförändring.
- 978 4) Inget intrång av saltvatten eller andra intrång till följd av ihållande förändringar av
979 flödesriktningen orsakade av människor.

980 Enligt vägledningsdokument nr 18 bör alla relevanta provningar, med hänsyn till de faktorer som är
981 riskutsatta, utföras oberoende av varandra och resultaten ska därefter kombineras till en övergripande
982 bedömning av kvantitativ status. Den sämsta klassificeringen bland de relevanta provningarna för
983 kvantitativ status rapporteras som övergripande kvantitativ status, och om någon provning resulterar i
984 otillfredsställande status blir denna övergripande klassificering av grundvattenförekomsten också
985 otillfredsställande status. Därav följer att om en (eller flera) av de relevanta grundvattenprovningarna
986 skulle kunna bli underkänd till följd av den förändrade grundvattennivån, så skulle grundvattnets
987 kvantitativa status försämrans från "god" till "otillfredsställande" och en provning mot artikel 4.7 skulle
988 behövas.

989 För en grundvattenförekomst som redan har "otillfredsställande" kvantitativ status p.g.a. befintliga
990 förhållanden som leder till att ett eller flera av kriterierna inte uppfylls, är det möjligt att målet "god
991 status" inte uppnås p.g.a. ytterligare förändring av grundvattennivån. I händelse av att ytterligare
992 förändring av grundvattennivån skulle leda till att "*god grundvattenstatus inte uppnås*", skulle det bli
993 aktuellt med en provning mot artikel 4.7. Lagg märke till att om god status inte kan uppnås p.g.a.
994 tidigare och ytterligare förändring, måste undantag enligt artikel 4.4 eller 4.5 vara motiverade i
995 planeringsprocessen för förvaltning av avrinningsdistrikt, enligt de särskilda villkoren för detta (se även
996 kapitel 5.5.3).

---

⁶³ Detaljer finns exempelvis i CIS-vägledningsdokument nr 18 om grundvattenstatus och trendbedömning:
https://circabc.europa.eu/sd/a/ff303ad4-8783-43d3-989a-55b65ca03afc/Guidance_document_N%C2%B018.pdf

997 I följande text ges exempel för att visa under vilka förhållanden det behövs en prövning mot artikel 4.7
 998 för att fatta beslut om tillstånd. Tabellerna är förenklade för illustrationssyfte. CIS-vägledning nr 15⁶⁴
 999 bör tas i beaktande vid bedömningen av risken för försämring.

1000 **Tabell 7: Exempel 5 – Försämring av grundvattens övergripande kvantitativa status från "god" till**
 1001 **"otillfredsställande"**

Exempel 5					
<p>Utgångspunkt: Grundvattnets övergripande kvantitativa status är klassificerad som "god" eftersom varje kriterium uppfyller villkoren för "god".</p> <p>Effekt genom modifiering: På grund av modifieringen förväntas ett kriterium försämrats från "god" till "otillfredsställande" (i detta fall p.g.a. skada på ett grundvattenberoende terrestriskt ekosystem) och därmed även den övergripande kvantitativa statusen, vilket gör att det behövs en prövning mot artikel 4.7.</p>					
	Kriterier				Övergripande kvantitativ grundvatten status
	1) Den tillgängliga grundvattenresursen överskrider inte av det långsiktiga årsgenomsnittet för uttag.	2) Ingen betydande minskning av ytvattnets kemi och/eller ekologi till följd av antropogen förändring av vattennivån eller ändrade flödesförhållanden som skulle leda till att relevanta mål i artikel 4 inte uppfylls för några förbundna ytvattenförekomster.	3) Ingen betydande skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem till följd av antropogen vattennivåförändring.	4) Inget intrång av saltvatten eller andra intrång till följd av ihållande förändringar av flödesriktningen orsakade av människor.	
Utgångspunkt	G	G	G	G	G
Effekt genom modifiering	G	G	O	G	O

1002 G: God; P: Otillfredsställande;

1003

1004 **Tabell 8: Exempel 6 – Grundvattenförekomst som redan är klassificerad som "otillfredsställande" och ett**
 1005 **ytterligare kriterium uppfyller inte villkoren**

Exempel 6					
<p>Utgångspunkt: Den övergripande kvantitativa grundvattenstatusen klassificeras som "otillfredsställande" eftersom ett kriterium inte uppfyller villkoren för "god" (i detta fall p.g.a. intrång av saltvatten).</p> <p>Effekt genom modifiering: Ytterligare förändring av grundvattennivån skulle leda till ytterligare försämring (i detta exempel skulle ett terrestriskt ekosystem bli skadat) och till att "god grundvattenstatus inte uppnås", vilket ger upphov till en prövning mot artikel 4.7.</p>					
	Kriterier				Övergripande kvantitativ grundvatten status
	1) Den tillgängliga grundvattenresursen överskrider inte av det långsiktiga årsgenomsnittet för uttag.	2) Ingen betydande minskning av ytvattnets kemi och/eller ekologi till följd av antropogen förändring av vattennivån eller ändrade flödesförhållanden som skulle leda till att relevanta mål i artikel 4 inte	3) Ingen betydande skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem till följd av antropogen vattennivåförändring.	4) Inget intrång av saltvatten eller andra intrång till följd av ihållande förändringar av flödesriktningen orsakade av människor.	

⁶⁴ https://circabc.europa.eu/sd/a/e409710d-f1c1-4672-9480-e2b9e93f30ad/Groundwater%20Monitoring%20Guidance%20Nov-2006_FINAL-2.pdf

		uppfylldes för några förbundna ytvattenförekomster.			
Utgångspunkt	G	G	G	O	O
Effekt genom modifiering	G	G	O	O	O

1006 G: God; P: Otillfredsställande;

1007 **Tabell 9: Exempel 7 – Ytterligare försämring av ett kriterium som redan är klassificerat som**
 1008 **”otillfredsställande” vilket leder till att ”god” inte uppnås**

Exempel 7					
<p>Utgångspunkt: Den övergripande kvantitativa grundvattenstatusen klassificeras som ”otillfredsställande” eftersom ett kriterium inte uppfyller villkoren för ”god” (i detta fall p.g.a. skada på ett grundvattenberoende terrestert ekosystem).</p> <p>Effekt genom modifiering: På grund av modifieringen försämras samma kriterium som redan inte klaras (t.ex. vidare skador på samma eller ytterligare skada på ett annat terrestert ekosystem) vilket leder till <i>”att god grundvattenstatus inte uppnås”</i> och det därför behövs en prövning mot artikel 4.7.</p>					
	Kriterier				
	1) Den tillgängliga grundvattenresursen överskrids inte av det långsiktiga årsgenomsnittet för uttag.	2) Ingen betydande minskning av ytvattnets kemi och/eller ekologi till följd av antropogen förändring av vattennivån eller ändrade flödesförhållanden som skulle leda till att relevanta mål i artikel 4 inte uppfylldes för några förbundna ytvattenförekomster.	3) Ingen betydande skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem till följd av antropogen vattennivåförändring.	4) Inget intrång av saltvatten eller andra intrång till följd av ihållande förändringar av flödesriktningen orsakade av människor.	Övergripande kvantitativ grundvattenstatus
Utgångspunkt	G	G	O	G	O
Effekt genom modifiering	G	G	O	G	O

1009 G: God; P: Otillfredsställande;

1010 Konsekvenserna för fallet med artikel 4.7 kan vara mycket olika beroende på hur förändringen faktiskt
 1011 påverkar grundvattennivån. Om den föreslagna förändringen exempelvis skulle orsaka försämring av
 1012 en kvalitetsfaktor för en förbunden ytvattenförekomst (se kriterium nr 2 ovan), skulle inte bara
 1013 grundvattenförekomstens kvantitativa status försämras utan även ytvattenförekomstens. En prövning
 1014 mot artikel 4.7 skulle i ett sådant fall få vara inriktad på båda vattenförekomsterna (se även kapitel 3.5
 1015 när det gäller effekter på andra vattenförekomster).

1016 När det gäller prövningen av grundvattenbalansen (att den tillgängliga grundvattenresursen inte
 1017 överskrids av det långsiktiga årsgenomsnittet för uttag – se kriterium nr 1 ovan) är det om prövningen
 1018 inte godkänns en indikation på överuttag och långsiktig obalans, vilket kan leda till ”kontinuerlig”
 1019 sänkning av grundvattennivån. Om detta fortsätter på lång sikt kan det leda till att resursen går
 1020 förlorad.

1021 Slutligen kan förändringar av grundvatten också orsaka försämring av grundvattnets kemiska
 1022 status. Så kan vara fallet för intrång av saltvatten eller annat intrång p.g.a. grundvattenuttag (se
 1023 kriterium 4 ovan) vilket leder till misslyckande för såväl grundvattnets kvantitativa som kemiska status.

1024 Förändringar av grundvattennivån kan även orsaka **indirekta effekter** och förändringar av
1025 geokemiska processer som påverkar grundvattnets kemi, vilket leder till misslyckande för
1026 grundvattnets kemiska status (se vägledning nr 18, kapitel 5.3.4). Lägg i detta sammanhang märke till
1027 att artikel 4.7 inte medger något undantag om försämring orsakad av utsläpp av föroreningar från
1028 punktkällor eller diffusa källor driver ner vattenförekomsten till en sämre status än god.

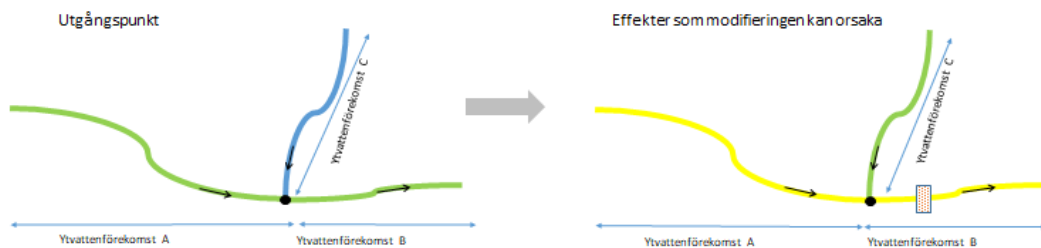

1029 3.5 Effekter på andra vattenförekomster

1030 När ett undantag enligt artikel 4.7 tillämpas på en vattenförekomst ”*skall en medlemsstat se till att*
 1031 *tillämpningen inte permanent hindrar eller äventyrar uppnåendet av detta direktivs mål i andra*
 1032 *vattenförekomster inom samma avrinningsdistrikt och att den är förenlig med genomförandet av*
 1033 *gemenskapens övriga miljölagstiftning*” (artikel 4.8).

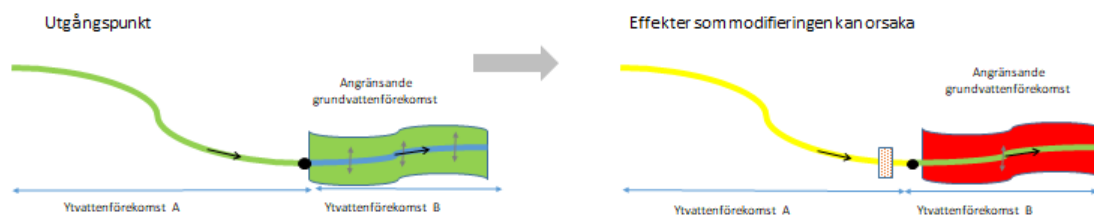
1034 I praktiken kan modifiering av en vattenförekomst medföra effekter i andra (angränsande)
 1035 vattenförekomster, i särskilda fall även i ett annat avrinningsdistrikt (t.ex. en konstgjord
 1036 vattenförekomst som sammanbinder två avrinningsdistrikt eller en angränsade kustvattenförekomst i
 1037 det närliggande avrinningsdistriktet). Bild 2 visar ett exempel på en modifiering i en vattenförekomst
 1038 (t.ex. en föreslagen damm i Ytvattenförekomst B) som orsakar försämring från god till måttlig
 1039 ekologisk status. De angränsande ytvattenförekomsterna (Ytvattenförekomst A och C) påverkas också
 1040 (t.ex. genom påverkan på kontinuitet och viktiga livsmiljöer), vilket leder till försämring av
 1041 Ytvattenförekomst A och C. Andra liknande exempel kan dras, t.ex. påverkan från en modifiering i en
 1042 ytvattenförekomst på den angränsande grundvattenförekomsten, t.ex. genom minskat flöde i
 1043 ytvattenförekomsten med tillhörande sänkning av grundvattennivån (Bild 3).

1044 **Bild 2: Exempel på effekter som går längre än en ytvattenförekomst**

1045

1046 **Bild 3: Exempel på effekter som går längre än en vattenförekomst beträffande grundvatten**

1047

1048 I exemplen ovan⁶⁵ och till följd av en tillämplighetsbedömning, behöver en prövning mot artikel 4.7
 1049 tillämpas för alla vattenförekomsten där försämring inträffar. Om modifieringar genomförs i flera
 1050 vattenförekomster, behöver på samma sätt en prövning mot artikel 4.7 tillämpas för alla berörda
 1051 vattenförekomster. Detta kan öka behovet av motivering under prövningen mot artikel 4.7. Om
 1052 villkoren är uppfyllda för alla berörda vattenförekomster, kan projektet tillåtas (se även steg 4 på Bild
 1053 6). Lägga märke till att antalet vattenförekomster som faktiskt kräver en prövning mot artikel 4.7 kan
 1054 vara lägre jämfört med antalet vattenförekomster som tas upp i tillämplighetsbedömningen. Detta för

⁶⁵ Lägga märke till att tabellerna är förenklade i illustrationssyfte. Försämring eller att inte uppnå god status/potential måste uppfattas så som beskrivits i de föregående kapitlen.

1055 att försämring utifrån resultatet av tillämplighetsbedömningen kanske inte förväntas för alla
1056 vattenförekomster som bedömdes.

1057 Under vissa omständigheter kan det också hända att vattenförekomsten där den föreslagna
1058 modifieringen är belägen kanske inte försämras, men att en annan vattenförekomst berörs (detta
1059 bedöms i tillämplighetsbedömningen). I sådana fall behöver en prövning mot artikel 4.7 tillämpas för
1060 den vattenförekomst som skulle kunna försämras. I detta sammanhang ska det sammanfattas att
1061 undantaget enligt artikel 4.7 behöver tillämpas inom gränserna för dess tillämpningsområde, så som
1062 beskrivs i kapitel 3.3.

1063 Slutligen, om annan gemenskapsmiljölagstiftning berörs (t.ex. ett Natura 2000-område), så ska det
1064 påpekas att ett undantag enligt artikel 4.7 inte ersätter de respektive förfaranden och bedömningar
1065 som måste genomföras enligt andra lagstadgade krav i annan gemenskapsmiljölagstiftning, även om
1066 man kan utnyttja möjligheten till synergier (d.v.s. under förfarandet med tillämplighetsbedömningen)
1067 (se kapitel 4).

1068 **3.6 Kumulativa effekter**

1069 Även om ett nytt projekt kanske inte i sig har effekter som ger upphov till en prövning mot artikel 4.7,
1070 så är det möjligt att två eller flera sådana åtgärder kumulativt, eller i kombination med befintlig
1071 påverkan, orsakar försämring eller inverkar på vattenförekomstens möjlighet att nå målet god
1072 status/potential. Praktiska exempel kan vara vad flera modifieringar av de morfologiska faktorerna
1073 (t.ex. åtgärder mot översvämningsrisk) har för kumulativa effekter på livsmiljöer, och vad många
1074 tvärgående strukturer som dammar eller fördämningar har för kumulativa effekter på fiskvandring och
1075 sedimenttransport, plus kumulativa effekter av åtskilliga projekt av olika slag i samma vattenförekomst,
1076 av utbredda underhållsarbeten eller av många vattenuttagspunkter som gemensamt avsevärt
1077 påverkar grundvattens kvantitativa status. Därför kan det praktiskt sett vara relevant att ta hänsyn till
1078 effekter av kumulativa modifieringar när artikel 4.7 används⁶⁶. Konsekvensernas volymomfattning är
1079 relevant att ta hänsyn till när man avgör om så är fallet⁶⁷.

1080 Att bedöma kumulativa effekter kan vara utmanande praktiskt sett av olika skäl, t.ex. administrativa
1081 orsaker (de myndigheter som ger tillstånd är inte nödvändigtvis vattenmyndigheterna), brist på
1082 tillgänglig information om planerade projekt att lämna till tillståndsmyndigheterna, eller problem med
1083 tidsramen (t.ex. att samtidigt lämna in projekt inom samma tillrinningsområde).

1084 En möjlig ingångspunkt för att bedöma de kumulativa effekterna av många föreslagna projekt kan vara
1085 sållningsfasen under bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 (se kapitel 4.1). Uppgifter från
1086 förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt, d.v.s. information om redan befintlig påverkan, planerade
1087 åtgärder och övervakningsuppgifter om vattenförekomsternas aktuella status, kan utgöra utgångspunkt
1088 för bedömningen. För att kunna överväga kumulativa effekter av många föreslagna projekt, behöver
1089 information om sådana föreslagna utvecklingsverksamheter vara tillgänglig för tillståndsmyndigheten.
1090 Relevanta källor kan innefatta befintliga ansökningar om tillstånd, information om planerade projekt
1091 från planer för hantering av översvämningsrisker eller sektorsrelaterade utvecklingsplaner (t.ex. för
1092 vattenkraftsutbyggnad eller konstbevattning).

⁶⁶ Se även slutsatserna från workshop om vattendirektivet och hantering av översvämningsrisker i Manchester (Storbritannien) 2008: <https://circabc.europa.eu/sd/a/5fedffc5-e4d1-427c-b9d8-b3047f1cb8d2/Key%20Conclusions%20Workshop%20WFD%20%26%20Flood%20Risk%20Management%20-%20Manchester%20-%20February%202008.pdf>

⁶⁷ Huvudsatsarna från workshop om vattendirektivet och vattenkraft, Bryssel 2011: https://circabc.europa.eu/sd/a/23d94d2d-6b9c-4f17-9e15-14045cd541f3/Issue%20Paper_final.pdf

1093 Följaktligen blir det möjligt för tillståndsmyndigheterna att komma fram till bättre informerade beslut
 1094 angående behovet av prövningar mot artikel 4.7 för enskilda projekt som kumulativt kan orsaka
 1095 försämring av vattenförekomsten eller påverka dess möjlighet att nå målet god status/potential. Lägg
 1096 märke till att fullt utnyttjande av förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt som ett planeringsverktyg –
 1097 genom att introducera även potentiella artikel 4.7-fall – kan ge myndigheterna tillfälle att beakta inte
 1098 bara information om redan befintlig påverkan, utan även i synnerhet de kumulativa effekterna av
 1099 potentiella framtida utvecklingsverksamheter, och utföra en bedömning av vilka potentiella kumulativa
 1100 effekter på en viss vattenförekomst som sådana utvecklingsverksamheter har som planeras inom
 1101 respektive avrinningsdistrikt 5.5.1). Dessutom kan det vara relevant att använda information från
 1102 strategiska miljöbedömningar i detta sammanhang.

Fallstudie 2: Reservoarers kumulativa inverkan på vattenmiljön. Gemensam vetenskaplig bedömning

Land: Frankrike

Att skapa en ny infrastruktur för vattenlagring medför en rad miljöaspekter, däribland hur reservoarerna påverkar vattenmiljön, i synnerhet i områden där det redan finns ett antal reservoarer och det är stor efterfrågan på vattenresurser. Inför bygget av en ny reservoar krävs det enligt lagen en planeringsansökan eller statligt tillstånd, vilket kräver en miljökonsekvensstudie. I sådana studier måste man numera bedöma de kumulativa effekterna av projektet tillsammans med andra kända liknande projekt. Den ”kumulativa” aspekten av hur vattenlagringsinfrastrukturen påverkar ett enskilt tillrinningsområde missförstås ofta på grund av brist på relevant kunskap om bedömningsmetoderna. Konsulter och offentliga tjänster möter därför en brist på operativa verktyg för att behandla ansökningar om nya reservoarer, vilket medför andra problem kring planeringen av vattenförvaltningen och tillsynen av utvecklingen av nya reservoarer. Mot denna bakgrund begärde det franska ministeriet för miljö, energi och sjöfartsfrågor (MEEM), med stöd av ONEMA, en gemensam vetenskaplig bedömning från Irstea, i samarbete med INRA, om reservoarers kumulativa inverkan på vattenmiljön. Bedömningen gjordes av omkring femton experter från ett antal olika discipliner och forskningsorganisationer, och bygger på analys av omkring tusen internationella vetenskapliga artiklar och rapporter.

Den vetenskapliga bedömningen har avslöjat en brist på kunskap om reservoarers kumulativa miljöeffekter. Reservoarer modifierar alla funktionskaraktistika i ett tillrinningsområde, så att det kan bli problematiskt att bygga sådana när det sker i en flod som redan är sårbar. Det är emellertid mycket få studier som har tagit upp reservoarers kumulativa effekter på alla de olika funktionskaraktistika som utreds i bedömningen, fastän det finns stark samverkan mellan dem. Att bedöma hur väsentliga effekter är på ett visst tillrinningsområde kräver därför att problemen för ett tillrinningsområde identifieras och dess förhållanden när det gäller dessa problem karakteriseras. Ett tvådelat tillvägagångssätt kan användas för att karakterisera ett tillrinningsområde i dess helhet, genom att identifiera de mest sårbara delavrinningsområdena och tillhörande problem innan man börjar bedöma nya projekts kumulativa effekter på dessa delavrinningsområden.

Genom att analysera reservoarers kumulativa effekter, de inblandade processerna och de faktorer som påverkar, identifierades vid bedömningen de främsta formerna av samverkan mellan funktionskaraktistika och behovet av att ta hänsyn till dem vid bedömningen av kumulativa effekter. De många sammanhang som påträffats i den vetenskapliga litteraturen, och den brist på uppgifter och kunskaper som noterats här, begränsar antalet relevanta indikatorer och godkända metoder för att genast karakterisera hur en uppsättning reservoarer påverkar ett tillrinningsområde, och detta hindrar vidare möjligheten att förutsäga effekterna av att det byggs en eller flera nya reservoarer. Att förvärva kunskap och storleksordningar i den franska kontexten är alltså nödvändigt. Den utförda analysen kan användas för att utveckla en metodologisk ram där man bemöter frågan om reservoarers kumulativa effekter på ett visst tillrinningsområde. Detta bildar fokus i den operativa fasen, som följer efter den här vetenskapliga bedömningen.

1103 3.7 Hantering av osäkerhet

1104 Osäkerhet är en oundviklig del av planering i allmänhet, och måste även hanteras i samband med
 1105 artikel 4.7. Osäkerhet kan vara ett problem i synnerhet när det gäller frågan ifall ett föreslaget projekt
 1106 förväntas orsaka försämring av en vattenförekomst eller påverka dess möjlighet att uppnå god
 1107 status/potential, eftersom bedömningen av detta måste genomföras på förhand (innan modifieringen
 1108 genomförs). Det är också relevant sett till effekterna av mildringsåtgärder, som bör vara en integrerad
 1109 del i (utformningen av) ett nytt projekt, och frågan i hur hög grad det går att undvika försämring eller att
 1110 god status/potential inte uppnås genom att i första hand tillämpa sådana mildringsåtgärder.

1111 Vissa särskilda åtgärder kan vidtas för att minska osäkerheten, däribland till exempel följande:

- 1112 • Att fastställa en stabil baslinje med avseende på den aktuella statusen/potentialen (vilket är
1113 nödvändigt för att uppskatta effekterna) med hjälp av känsliga metoder och
1114 övervakningsupplägg, men också genom att ha ett känsligt klassificeringssystem (se
1115 respektive CIS-vägledningsdokument om övervakning och statusbedömning för yt- och
1116 grundvattenförekomster⁶⁸). Om en kvalitetsfaktor är bara en liten bit över ett gränsvärde
1117 mellan två statusklasser, kan försämring p.g.a. ett föreslaget projekt vara mer sannolikt
1118 och/eller svårare att säkerställa.
- 1119 • Ytterligare övervakning för att förbättra baslinjen med avseende på den aktuella
1120 statusen/potentialen för en vattenförekomst. Detta kan särskilt vara ett problem för
1121 vattenförekomster där status bedömdes baserat på gruppering eller där det saknas pålitlig
1122 information om vissa kvalitetsfaktorer.
- 1123 • Att utföra särskilda studier eller modellering av de förväntade effekterna av det föreslagna
1124 projektet (t.ex. särskilda studier som bedömer förväntade effekter på den akvatiska biologin,
1125 tillämpning av en grundvattenmodell för att bedöma de förväntade effekterna på grundvattnets
1126 kvantitativa status osv.).
- 1127 • Att utnyttja erfarenheterna av förhållandet mellan påverkan och konsekvenser på befintliga
1128 modifieringar (övervakning av uppgifter vid redan befintliga liknande modifieringar).

1129 Ett proportionerligt riskbaserat tillvägagångssätt, där man skiljer mellan entydiga fall (t.ex. stora
1130 uppdämningar) och föreslagna projekt där det är mindre säkert att det blir försämring, kan bidra till att
1131 nå en balans mellan minskad osäkerhet och den resursinsats som behövs för bedömningar (t.ex.
1132 ställa frågan i hur hög grad det behövs ytterligare studier eller modellering och i så fall hur – se i detta
1133 sammanhang även kapitel 4.1).

1134 Även ett anpassningsbart tillvägagångssätt kan övervägas, om det är tillämpligt i den planerade
1135 verksamhetens respektive kontext, t.ex. genom att utfärda tidsbegränsade tillstånd som bedöms som
1136 ej sannolika att orsaka försämring. Varje sådant tidsbegränsat tillstånd bör understödjas av en
1137 bedömning av tillämplighet för artikel 4.7 och åtgärder för att kontrollera, övervaka och bedöma den
1138 tidsbegränsade nya modifieringens eller förändringens effekter på vattenförekomstens
1139 status/potential. Dessutom kan uppföljning av övervakningsresultat (t.ex. inom ramen för projektet och
1140 regelbunden övervakning enligt vattendirektivet) användas för att verifiera effekter på
1141 vattenförekomstens status/potential efter verkställt projekt.

1142 Slutligen kan man tillämpa det försiktiga tillvägagångssättet (att inkludera överväganden av värsta
1143 tänkbara fall) och därmed undvika situationer där efterhandsutvärderingar ger bevis för att försämring
1144 faktiskt inträffade utan att någon prövning mot artikel 4.7 tillämpades. Sådana situationer bör kunna
1145 undvikas genom att prövningar mot artikel 4.7 tillämpas även i fall där ingen rimlig riskbedömning
1146 kunde göras, trots insatser för att minska osäkerheten, och osäkerhetsnivån gällande den planerade
1147 verksamhetens effekter därför fortfarande är betydande. Detta kan också vara relevant för sådana fall
1148 med tanke på sådant som insyn och att dokumentera bevisning som stöder beslut från behöriga
1149 myndigheter om ifall en prövning mot artikel 4.7 behöver utföras.

⁶⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm

4 BEDÖMNING AV TILLÄMPLIGHET FÖR ARTIKEL 4.7 OCH SAMKÖRNING MED ANDRA DIREKTIV

Under förfarandet med prövning av tillstånd till en ny modifiering, förändring eller ny hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet, behöver det som beskrivits ovan fastställas innan tillståndet ges om det föreslagna projektet kan leda till försämring av en vattenförekomst eller påverka dess möjlighet att nå god status/potential. Denna process kallas i detta sammanhang "bedömning av tillämplighet för artikel 4.7", tillämplighetsbedömning, och är ett viktigt steg för att avgöra om det behövs en prövning mot artikel 4.7 (eller inte) under prövningsfasen för ett projekt.

I vattendirektivet föreskrivs inte några särskilda moment för hur en sådan bedömning ska genomföras. Frågan kvarstår emellertid hur behöriga myndigheter utan en sådan bedömning ska kunna komma fram till ett beslut angående om en prövning mot artikel 4.7 måste utföras, och därmed följaktligen om tillstånd kan beviljas till projektet eller inte. En utebliven tillämplighetsbedömning medför dessutom en risk att bryta mot kraven i vattendirektivet, eftersom tillstånd kanske ges till ett projekt som leder till försämring eller att god status/potential inte uppnås, samtidigt som kraven i artikel 4.7 inte är uppfyllda.

Härav följer alltså att en "tillämplighetsbedömning" bör vara ett integrerat inslag i tillståndsprövningsfasen för ett nytt projekt. Den bör vara så enkel och tydlig som möjligt, men samtidigt så detaljerad och omfattande som behövs för att nå rimliga resultat. Resultatet måste vara väldokumenterat i båda fallen, både när slutsatsen är att det krävs en prövning mot artikel 4.7 under tillståndsfasen, och när det inte förväntas någon försämring/ej uppnådd god status/potential och därför ingen prövning mot artikel 4.7 måste utföras. Detta framför allt för att säkerställa insyn i beslutsfattandeprocessen, uppvisa överensstämmelse och undvika potentiella problem med berörda parter eller andra behöriga myndigheter (t.ex. under en revision eller kontroll av överensstämmelse med kraven i vattendirektivet).

Vid de undersökningar som genomförs under "tillämplighetsbedömningen" finns möjlighet att använda sig av synergier med bedömningar som kan krävas enligt annan EU-miljölagstiftning, särskilt direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB-direktivet) och habitatdirektivet. Lagg märke till att även villkoren i Århuskonventionen och tillhörande EU-direktiv kan vara relevanta i detta sammanhang⁶⁹.

4.1 Tillvägagångssätt vid en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7

Målet med en bedömning av tillämplighet gällande artikel 4.7 är att avgöra om det föreslagna projektet kan orsaka försämring eller att god status/potential inte uppnås (se kapitel 3.4) och det därför krävs en prövning mot artikel 4.7 (se kapitel 5) under tillståndsprövningsfasen. Tillämplighetsbedömningen ger svar på följande frågor:

- Kommer projektet sannolikt att få effekter på vattenförekomstens status/potential?
- Väntas projektet orsaka en försämring eller att god status/potential inte uppnås?
- Krävs det en prövning mot artikel 4.7 under prövningsfasen?

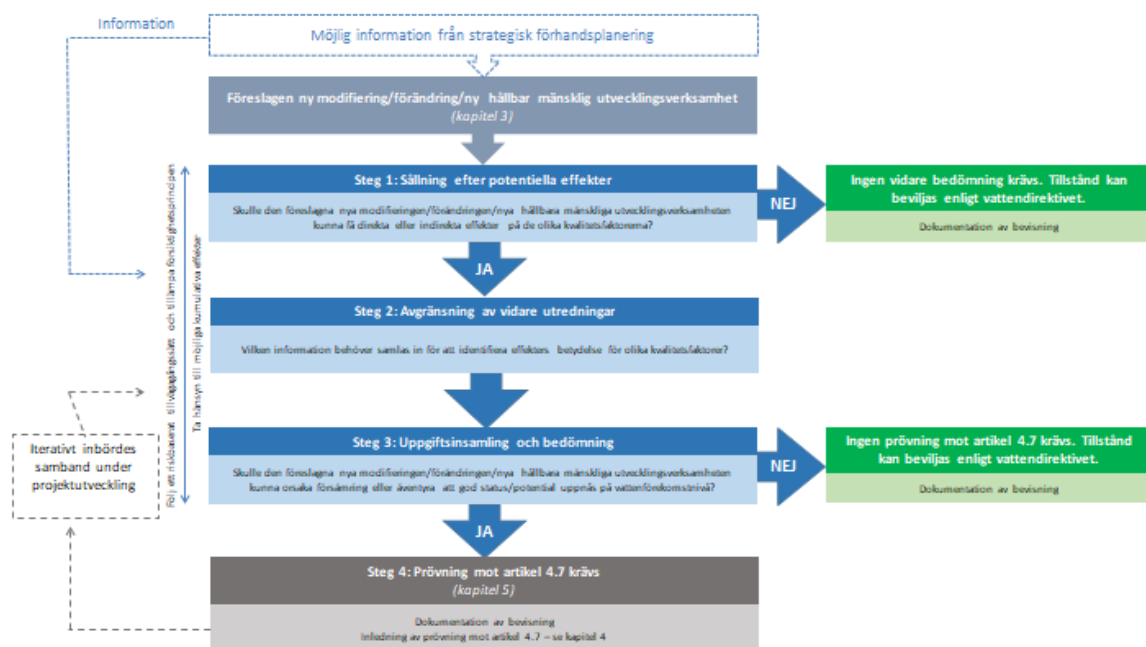
Förutsättningen för att utföra bedömningen ändamålsenligt är att det finns tillgång till en lämpligt välgrundad uppsättning av uppgifter, i synnerhet när det gäller övervakningsuppgifter om

⁶⁹ Konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen), se: <http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

1188 vattenförekomststatus, plus information om det föreslagna projektet för att kunna förutsäga effekterna
 1189 på status/potential. De projektrelaterade uppgifterna behöver också innehålla information om
 1190 projektspecifika lindringsåtgärder, som är en integrerad del av projektet och behöver tas i beaktande
 1191 under bedömningen eftersom de syftar till att minska de negativa effekterna.

1192 Bild 4 nedan visar ett stegvis arbetssätt för en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7, som sedan
 1193 beskrivs mer i detalj. Om det föreslagna projektet modifieras (t.ex. om en prövning mot artikel 4.7 ger
 1194 slutsatsen att alla praktiska steg inte har tagits för att mildra de negativa effekterna – se
 1195 återkopplingskretsen med det iterativa inbördes sambandet under projektutveckling på Bild 1 – så kan
 1196 relevanta steg i tillämplighetsbedömningen behöva upprepas för att få till en välgrundad utredning av
 1197 det föreslagna projektets förväntade effekter. Möjlig information från strategisk förhandsplanering (t.ex.
 1198 för särskilda sektorsrelaterade utvecklingsplaner och deras konsekvenser) och tillhörande strategiska
 1199 miljöbedömningar kan bidra till bedömningen.

1200 **Bild 4: Utkast till stegvis arbetssätt för en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7**

1201

1202 Lägga märke till att det för grundvatten tillämpas annorlunda kriterier för att avgöra grundvattenförekomstens status (se kapitel 3.4.2).

1203 **Steg 1: Sällning efter potentiella effekter**

1204 Detta är ett sällningssteg för att avgöra om det finns en mekanism för eventuella relevanta direkta
 1205 och/eller indirekta effekter på de olika kvalitetsfaktorer som avgör status/potential för de berörda
 1206 vattenförekomsterna (se kapitel 3.3). Syftet med detta steg är att brett filtrera och "sälla ut" projekt som
 1207 helt klart inte kommer att påverka vattenförekomsternas status/potential och identifiera kvalitetsfaktorer
 1208 som i ett andra steg (avgränsning) måste uppmärksammas ytterligare för mer detaljerade utredningar.
 1209 Steget är inriktat på att identifiera potentiellt påverkade faktorer och stödjande faktorer för att kunna
 1210 säkerställa att efterföljande bedömningar är proportionerliga. Relevanta uppgifter som behövs till
 1211 sällningssteget kan exempelvis vara följande:

- 1212 • Information om projektutformningen (däribland eventuell befintlig information om övervägda
 1213 alternativ) i tillräcklig detalj, och mildringsåtgärder som tillämpas.

- 1214 • Identifiering av potentiellt påverkade vattenförekomster, både upp- och nedströms, samt
- 1215 angränsade vattenförekomster (t.ex. en angränsande grundvattenförekomst bredvid en
- 1216 ytvattenförekomst eller tvärtom).
- 1217 • Storleken på varje vattenförekomst.
- 1218 • Befintlig påverkan, aktuell status/potential för relevanta yt- och grundvattenförekomster och
- 1219 tillhörande kvalitetsfaktorer, däribland ej godkända faktorer, och information om hur långt vissa
- 1220 ekologiska kvalitetskvoter har till gränsvärden som skiljer två statusklasser, terrestra
- 1221 ekosystem som är direkt beroende av grundvatten osv.
- 1222 • Mål för vattenförekomsten enligt vattendirektivet/planerade mildringsåtgärder/åtgärder enligt
- 1223 åtgärdsprogrammet i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.
- 1224 • Andra projekt som kan orsaka kumulativa effekter.
- 1225 • Annan lagstiftning som kan beröras (t.ex. MKB-direktivet, habitatdirektivet eller
- 1226 marindirektivet).

1227 För små projekt som inte ligger inom MKB-direktivets (2011/92/EU) tillämpningsområde kan man
1228 överväga ett mer allmänt tillvägagångssätt för att minska bedömningsbördan⁷⁰. I fall med små
1229 modifieringar eller förändringar som t.ex. kontrolleras individuellt genom registrering baserad på
1230 allmänna bindande regler eller liknande initiativ (t.ex. självlicensiering), bör man överväga möjligheten
1231 av kombinerade effekter på vattenförekomsternas status eller potential. Detta kan medföra problem när
1232 kombinationseffekterna från nya modifieringar (senare ansökningar) kan medföra inverkan på
1233 statusen. När många små nya modifieringar eller förändringar förutses i en viss vattenförekomst, bör
1234 den behöriga myndigheten enligt vattendirektivet eller den relevanta tillsynsmyndigheten överväga
1235 sannolikheten för och betydelsen av kombinationseffekter. När sådana effekter skulle kunna påverka
1236 vattenförekomstens status/potential negativt, bör detta användas för att vid behov revidera det
1237 framtida tillståndsförfarandet, eller så bör det på annat sätt tas i beaktande när den allmänna regeln
1238 ses över, för att säkerställa en fungerande bedömning av tillämplighet för artikel 4.7⁷¹.

1239 Resultatet av steg 1 är en slutsats angående om det föreslagna projektet kan påverka berörda
1240 vattenförekomsternas status/potential (d.v.s. finns det en möjlig mekanism med orsak och verkan?).
1241 Förhandsbestämda normer (t.ex. för hydromorfologiska modifieringar och deras effekter på de
1242 biologiska kvalitetsfaktorerna) eller checklistverktyg, framtagna på stabil vetenskaplig grund, kan vara
1243 till hjälp för att bedöma om projektet kan få relevanta effekter.

- 1244 ➔ Om svaret är nej bör bevis till stöd för denna slutsats dokumenteras inom ramen för
- 1245 tillståndsförfarandet och det behövs inga vidare bedömningar.
- 1246 ➔ Om svaret är ja eller osäkert, gå vidare till steg 2.

1247 **Steg 2: Avgränsning av vidare utredningar**

1248 Steg 2 är ett avgränsningssteg där man identifierar behov av vidare uppgifter och definierar de
1249 nödvändiga bedömningar som krävs för att avgöra hur betydande effekterna är för kvalitetsfaktorerna.
1250 Det är ett förberedande steg för steg 3 – uppgiftsinsamling och bedömning – med målet att besvara
1251 frågan om det föreslagna projektet förväntas orsaka försämring eller äventyra förbättringen till god
1252 status/potential.

⁷⁰ Se CIS-vägledningsdokument nr 20.

⁷¹ Som praktiskt exempel använder Nederländerna ett "kumulationsregister" för både tillåtna och ej tillåtna modifieringar, för att hålla ordning på de kumulativa effekterna. För bedömningen av nya projekt använder den behöriga myndigheten sedan registret för att titta efter försämring.

1253 Steg 2 är inriktat på de nödvändiga utredningarna för potentiellt påverkade kvalitetsfaktorer och
1254 stödjande faktorer (t.ex. de olika biologiska och hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna, kemiska och
1255 fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer, kriterier som fastställer grundvattens kvantitativa status osv.). Steg
1256 2 gör det även möjligt att identifiera befintliga luckor i uppgifterna (t.ex. saknade övervakningsuppgifter
1257 för en viss kvalitetsfaktor) som kräver ytterligare uppgiftsinsamling (ad hoc) och analys för att slutföra
1258 datauppsättningen.

1259 För kvalitetsfaktorer där potentiella orsaksmekanismer identifierades möjliggör steg 2 en första
1260 åtskillnad mellan effekter som förväntas vara tillfälliga eller lokala i en vattenförekomst och effekter
1261 som är långsiktiga eller omfattar hela vattenförekomsten. För kvalitetsfaktorer där inget möjligt
1262 orsakssamband identifierades under steg 1, behövs inga vidare bedömningar. När det finns osäkerhet
1263 (t.ex. orsakssamband eller tidsbestämda/lokala effekter) bör faktorn i fråga tas vidare till nästa steg.

1264 På detta stadium bör man identifiera möjligheterna att lägga in uppgiftsinsamling och bedömningar
1265 som kan krävas enligt annan miljölagstiftning (t.ex. utförande av en miljökonsekvensbedömning eller
1266 nödvändiga bedömningar enligt habitatdirektivet), så att det blir möjligt att utnyttja synergier (se kapitel
1267 4.2).

1268 **Steg 3: Uppgiftsinsamling och bedömning**

1269 Under steg 3 genomförs den nödvändiga uppgiftsinsamlingen och bedömningarna, enligt definitionen
1270 under steg 2. Syftet med detta steg är att avgöra vad projektet (inklusive dess mildringsåtgärder) har
1271 för förväntad effekt på de berörda vattenförekomsternas status eller potential på kvalitetsfaktornivå
1272 (d.v.s. om det orsakar försämring eller äventyrar en förväntad förbättring). En dom kan exempelvis
1273 kräva utredningar från experter och/eller modellering för att avgöra effekterna på kvalitetsfaktorer.
1274 Möjligheten till synergier med annan miljölagstiftning (t.ex. MKB- eller habitatdirektivet) för
1275 gemensam/samordnad uppgiftsinsamling och bedömningar utnyttjas enligt steg 3.

1276 Vid utredningar av effekternas betydelse bör man inte bara ta hänsyn till den aktuella
1277 statusen/potentialen utan också planerade förbättringar p.g.a. genomförandet av åtgärder från
1278 planeringen för förvaltning av avrinningsdistrikt (t.ex. återställningsåtgärder) för att uppnå god
1279 status/potential. Därför kan kumulativa effekter av andra ingripanden behöva uppmärksammas (se
1280 kapitel 3.6). Bedömningen bör även innehålla slutsatser om hur länge effekterna varar (se kapitel
1281 3.3.1).

1282 Om resultatet av steg 3 blir att

- 1283 → det föreslagna projektet inte förväntas orsaka försämring av vattenförekomsten på
1284 kvalitetsfaktornivå eller äventyra förbättring, eller om effekterna bara förväntas bli tillfälliga och
1285 kortvariga, behöver bevisningen till stöd för denna slutsats dokumenteras inom ramen för
1286 tillståndsförfarandet, behövs ingen prövning mot artikel 4.7 och tillstånd kan beviljas enligt
1287 vattendirektivet,
- 1288 → projektet förväntas orsaka försämring av vattenförekomsten på kvalitetsfaktornivå eller
1289 äventyra förbättring, gå vidare till steg 4.

1290 **Steg 4: Prövning mot artikel 4.7**

1291 Om projektet förväntas orsaka försämring/äventyra att god status/potential uppnås, så bör
1292 bevisningen dokumenteras och prövningen mot artikel 4.7 ska inledas. Projektet kan endast tillåtas
1293 om villkoren så som de beskrivs i artikel 4.7 a–d är uppfyllda och prövningen mot artikel 4.7 blir

1294 godkänd. Härav följer att om villkoren inte är uppfyllda och prövningen mot artikel 4.7 inte godkänns,
 1295 kan projektet inte tillåtas i enlighet med vattendirektivet. Villkoren och kraven för prövningen mot
 1296 artikel 4.7 beskrivs i kapitel 5.

Fallstudie 3: Ett checklistverktyg för bedömning av överensstämmelse med vattendirektivet, utvecklat för Jaspers

Land: EU28

Jaspers (gemensamt stöd till projekt i de europeiska regionerna – <http://jaspers.eib.org/>) är ett partnerskap mellan Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken, med syftet att förbättra kvaliteten på investeringar som får stöd av ESI-fonderna (Europeiska regionala utvecklingsfonden Eruf, Sammanhållningsfonden och IPA-fonderna). Genom det får offentliga myndigheter och stödmottagare ett stort utbud av tjänster, som innefattar rådgivning, kapacitetssuppleering och stöd för kvalitetsgranskning av projekt. Jaspers bistår också med rådgivning till Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE).

För att avgöra om prövningarna mot artikel 4.7 behöver tillämpas, har en checklista tagits fram med ett tillvägagångssätt i fyra steg för att fastställa överensstämmelse med vattendirektivet på projektnivå.

1. Steget att förstå kontexten samt sållning på faktornivå: Finns det en möjlig orsaksmekanism för effekter på vattenförekomstens status/potential? Om svaret är nej, behåll dokumentationen för revision, men ingen vidare bedömning krävs. Om svaret är ja, utför steg 2.
2. Fastställ omfattningen/avgränsningen: Tänk igenom om effekterna är tillfälliga eller inte betydande på vattenförekomstens nivå och om kombinationseffekter kan uteslutas. Bedömning enligt vattendirektivet krävs bara för faktorer som skulle kunna påverkas.
3. Utredningar: uppgiftsinsamling och utvärdering. Tänk igenom mildringsåtgärderna. Finns det en kvarblivande effekt på status enligt vattendirektivet? Om svaret är ja, utför steg 4.
4. Tillämpa prövningarna mot artikel 4.7 (så som de är utformade i CIS-vägledning nr 35).

En tidig version av checklistverktyget användes för projekt i Polen (för översvämningsskydd) och i Lettland (för hamnutbyggnad inklusive muddring). Jaspers arbetar just nu med att ytterligare utarbeta och pröva checklistverktyget på konkreta fall, med sikte på att det ska tillämpas bredare på stöd för projektförberedelser och kommande utbildningsverksamheter med dess motparter. Det kommer att vara tillgängligt i början av 2018 i biblioteket på webbplatsen för Jaspers kunskaps- och utbildningscentrum. För mer information kontakta jaspersnetwork@eib.org.

Länkar: <http://www.jaspersnetwork.org/plugins/servlet/documentRepository>

1297

1298

Fallstudie 4: Byggplan för järnvägen High Speed 2 – fas 1 (London till West Midlands)

Land: Storbritannien (UK)

HS2 är en nationell statlig mångmiljonplan för att åstadkomma en förbindelse med höghastighetståg från London och södra England till norra delen. Fas 1 omfattar fyra avrinningsdistrikt (Themsen, Anglian, Severn och Humber) och kan ha inverkan på 61 ytvattenförekomster och 15 grundvattenförekomster.

För de 61 ytvattenförekomster som bedömdes från början var det inga delar av planen som helt säkert bedömdes leda till att vattenförekomsterna objektivt inte skulle överensstämma med kraven. I slutändan har emellertid fem vattenförekomster bedömts löpa risk att försämrats eller inte uppnå god ekologisk status/potential p.g.a. bygget av HS2 fas 1. Av de 15 grundvattenförekomster som bedömdes från början har fyra grundvattenförekomster i slutändan bedömts löpa risk att försämrats eller inte kunna uppnå god ekologisk status p.g.a. bygget av HS2 fas 1. De återstående yt- och grundvattenförekomsterna räknades bort då de inte bedömdes som riskutsatta, eller för att det inkluderades mildringsåtgärder och andra åtgärder till följd av ”ytterligare villkor”.

Ett dokument med översyn av bedömning av överensstämmelse med vattendirektivet offentliggjordes i mars 2016 med fler uppgifter om varför försämring kan inträffa för var och en av vattenförekomsterna, tillsammans med allmänna mildringsåtgärder, och med information om hur de fyra prövningarna mot artikel 4.7 kan tillgodoses. Bedömningen följer ett försiktigt riskbaserat tillvägagångssätt och har förespråkats av miljömyndigheten för att säkerställa att alla potentiella negativa effekter rapporteras och beskrivs i detalj, även när det är mycket låg sannolikhet att en effekt inträffar eller när effekten har begränsad omfattning. Den huvudsakliga drivkraften har varit att se till att hänsyn fortsatte tas till effekter enligt vattendirektivet och att effekterna bemöts under hela utvecklingsverksamheten och in i tillståndsfasen.

Länkar:

- <https://circabc.europa.eu/sd/a/e9885e5b-9638-4ff6-baee-2815c6300ce8/22 - MS United Kingdom - 4.7 Case Study.pdf>
- <https://www.gov.uk/government/publications/water-framework-directive-compliance-assessment-review>

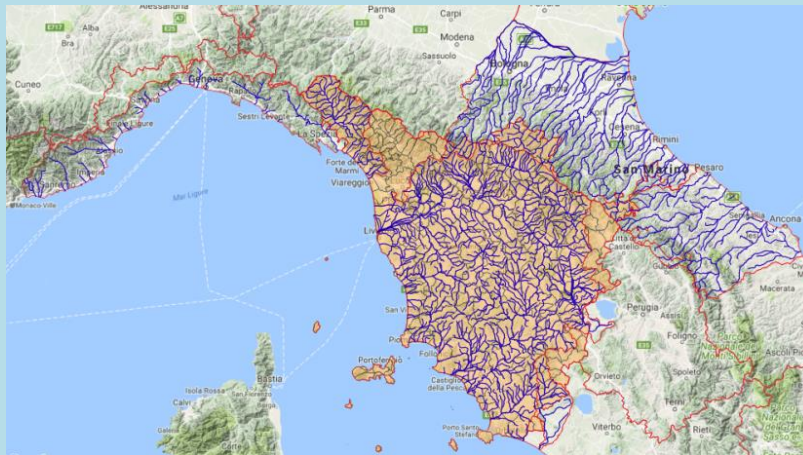
1299

1300

Fallstudie 5: Bedömning av påverkan från åtgärder i planen för hantering av översvämningsrisker, för bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7

Land: Italien

Området för fallstudien ligger i distriktet Norra Apenninerna (ITC), närmare bestämt i regionen Toscana (omkring 20 000 km², 60 % av distriktets yta). Syftet är att uppskatta hur en strukturell åtgärd i planen för hantering av översvämningsrisker påverkar vattenstatus/-potential.

Förfarandet har tillämpats på samtliga ytvattenförekomster i området, från åar på ca 10 km² till stora floder som Arno (nedströmssträcka), omkring 8 000 km² avrinningsområde.

De strukturella åtgärderna i planen för hantering av översvämningsrisker skulle kunna orsaka en fysisk förändring av vattenförekomsten, då de kan omfatta längsgående eller tvärgående modifieringar av floder, däribland renovering av skyddsvallar, upphöjning av dammar, avledningvägar, expansionsområden med tillhörande inlopps- och utloppstrummor och återställning av flodbänker.

För att förhandsbedöma möjligheten att tillämpa artikel 4.7 innehåller den andra omgångens förvaltningsplan för Norra Apenninernas avrinningsdistrikt en detaljerad analys av de strukturella åtgärderna i planen för hantering av översvämningsrisker. Varje ingripande som bygger på en fysisk förändring av floder eller sjöar georefererades och relaterades till en eller flera vattenförekomster. Förteckningen över ingripanden genom översvämningskydd rapporteras i ett särskilt avsnitt i det rapportblad om vattenförekomster som ingår i det verkställande informationssystemet för förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet (se nedan).

Northern Apennines District :: River Basin Management Plan

Waterbody sheet

General Information	WISE code	IT09CI_N002AR579F02
	Name	TORRENTE MARINA VALLE
Location	Subunit	ARNO
	Region	TOSCANA
	Basin	Arno
	Sub-basin	Bisenzio
	Urban centers	[247] ZONA - Firenze ((685.348 eq.inhab.) eq.inhab.) :: INFR
Characteristics	Category	Fiumi
	Type	10EF7N
	Typology	Fortemente modificato
	Basin area [sq.km]	38.3
	Directly drained area [sq. km]	3.7
Links	Protected areas	-
	Upstream WB	[IT09CI_N002AR537F01], [IT09CI_N002AR580F01], [IT09CI_N002AR579F01]
	Downstream WB	[IT09CI_N002AR083F03]

Geographical localization

RBMF web GIS cartography

Analysis for 2nd cycle of RBMP

Environmental status

ECO CHIM Gap ECO

HIGH GOOD MODERATE POOR BAD

Conf medium :: Updated to 2015

GOOD NOT GOOD

Conf medium :: Updated to 2015

Gap contribution

POLLUT	HYDRO	MORPHO
11 %	6 %	

Riferimento ai metodi delle procedure di stima del gap

Utdrag ur det verkställande informationssystemet för förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet ITC. Översta delen av bladet om vattenförekomster.

Eftersom de sammankopplade ingripandena huvudsakligen är planerade åtgärder som ska definieras i termer av hydrauliska lösningar och strukturella detaljer, så är syftet med den föreslagna förteckningen, som gäller varje vattenförekomst, att rikta uppmärksamheten på den framtida potentiella tillämpningen av artikel 4.7 för de berörda vattenförekomsterna. Detta innefattar följande analytiska steg:

- Insamling av detaljerade projektuppgifter om strukturella karakteristika:
  - geometriska mått på ingripandet: längd – yta – volym
  - storlek på den berörda andelen av vattenförekomsten och jämförelse med vattenförekomstens totala längd/yta
  - geomorfologiska index (d.v.s. morfologiskt kvalitetsindex) – förhands- och efterhandsutvärdering
- Jämförelse med gränsvärden (definierade på distriktsnivå)

Den verkliga inverkan sett till fysisk förändring kommer att prövas under utvecklingen av de planerade verksamheterna, med gemensamma kriterier som tillämpas för bedömningen av morfologisk förändring och tillämplighet för artikel 4.7.

Det beskrivna förfarandet har medfört allmänna fördelar för en ändamålsenlig och samordnad analys av förhållandet mellan förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet och planen för hantering av översvämningsskydd. Genom att alla strukturella ingripanden som potentiellt förändrar vattenförekomsternas fysiska karakteristika rapporteras i ett officiellt informationsblad, kan offentliga och privata berörda parter bli medvetna om den möjliga tillämpningen av artikel 4.7. Diskussionen om hur översvämningsskyddsåtgärder verkligen påverkar kan tillämpas redan i ett projekts preliminära fas, för att införa en mer inkluderande process angående val av tekniska lösningar och en särskild medvetenhet om undantagen från målen i vattendirektivet.

En kritisk aspekt är att ekonomiska problem kan ändra eller upphäva den tekniska analysen, vilket leder till projektval som blir ofullständiga eller bara delvis användbara.

Länkar: <http://www.appenninosettentrionale.it/eis/>

1301 4.2 Samkörning av bedömningar med MKB- och habitatdirektiven

1302 Ett föreslaget projekt kräver kanske inte bara bedömningar i samband med vattendirektivets artikel 4.7
 1303 utan också, beroende på projektets storlek, karaktär och plats, en miljökonsekvensbedömning (MKB)
 1304 enligt MKB-direktivet eller lämpliga bedömningar enligt habitatdirektivet när det gäller berörda Natura
 1305 2000-områden (se kapitel 2.8). Det måste säkerställas överensstämmelse med annan relevant
 1306 lagstiftning (se även vattendirektivets artikel 4.1 c). Därför kan det vara effektivt (t.ex. när det gäller
 1307 insamling av uppgifter och allmänhetens deltagande)⁷² att gruppera bedömningar och samköra, så att
 1308 det blir möjligt att utnyttja synergier och minska arbetsbördan med de bedömningar som krävs för ett
 1309 föreslaget projekt enligt olika lagar.

1310 Sådan samkörning är obligatorisk – ”där så är lämpligt” – när det gäller MKB och den ”lämpliga
 1311 bedömningen” enligt habitatdirektivet, men det är upp till de enskilda medlemsstaterna att bestämma
 1312 om de ska tillämpa den på MKB-direktivet och vattendirektivet⁷³.

1313 På samma sätt som med tillvägagångssättet och de olika stegen för en ”tillämplighetsbedömning” för
 1314 vattendirektivets artikel 4.7 som beskrevs i det förra kapitlet, så krävs det motsvarande steg enligt
 1315 MKB- och habitatdirektiven (där de gäller) som skulle kunna tas tillsammans med stegen enligt
 1316 vattendirektivet. Detta gäller i synnerhet ”Sållning”, ”Avgränsning” och den nödvändiga insamlingen av
 1317 uppgifter. Ett sådant samkört arbetssätt kan leda till avsevärda kostnads- och tidsbesparingar, i
 1318 synnerhet när det gäller uppgiftsinsamlingsfasen, som kan utföras gemensamt så snart uppgiftskraven
 1319 enligt respektive direktiv har klargjorts under de föregående stegen.

⁷² Se t.ex. vägledningen om samkörning av miljöbedömningsförfaranden för energinfrastruktur, projekt av gemensamt intresse, http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf och kommissionens vägledande dokument om effektivisering av miljöbedömningar som utförs enligt artikel 2.3 i direktivet om miljökonsekvensbedömning <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>.

⁷³ Se kommissionens vägledande dokument om effektivisering av miljöbedömningar som utförs enligt artikel 2.3 i direktivet om miljökonsekvensbedömning <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>

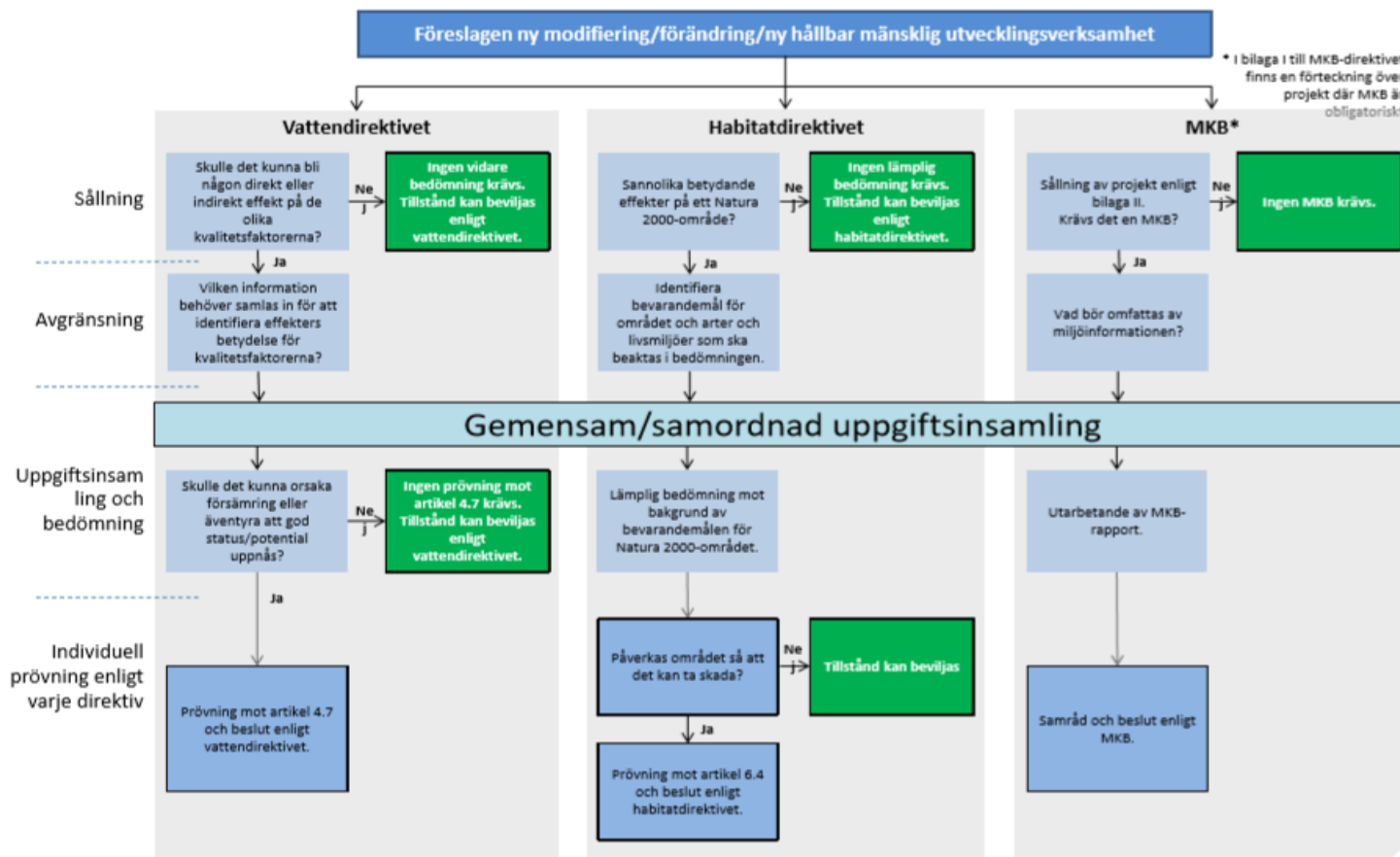
1320 Man bör dock tänka på att de olika prövningarna är inriktade på ganska olika saker i varje direktiv, så
1321 de olika stegen i processen bör utföras i enlighet med kraven för respektive direktiv⁷⁴. Om villkoren i
1322 ett direktiv är uppfyllda men inte de i ett annat, så tillåter myndigheterna kanske inte projektet eftersom
1323 det i sådana fall fortfarande skulle bryta mot EU:s lagbestämmelser. Istället bör det utredas om det går
1324 att göra ändringar av projektet så att det uppfyller kraven i samtliga relevanta direktiv.

1325 Bild 5 beskriver stegen för en "tillämplighetsbedömning" gällande vattendirektivets artikel 4.7, och de
1326 motsvarande stegen enligt MKB- och habitatdirektiven. Nedan beskrivs huvudkraven enligt MKB- och
1327 habitatdirektiven, plus släktskapen och kopplingarna till artikel 4.7, mer i detalj. Vidare information
1328 finns också i kapitlen 2.8.2 (MKB), 2.8.3 (habitatdirektivet) och bilaga A (jämförande översiktstabell).

---

⁷⁴ Där så är möjligt skulle synergier fortfarande kunna användas, exempelvis när det gäller att söka alternativ eller mildringsåtgärder.

1329 Bild 5: Samkörning av bedömningar enligt vattendirektivet, habitatdirektivet och MKB-direktivet

1331 Projekt som är underställda en MKB

1332 MKB-direktivet har som syfte att säkerställa att projekt som kan antas medföra betydande
1333 miljöpåverkan blir lämpligt bedömda innan de godkänns. Innan något beslut tas om att tillåta att ett
1334 sådant projekt genomförs, behövs det identifiering och bedömning av de möjliga konsekvenser det
1335 kan ha på miljön (både när det byggs, när verksamheten bedrivs eller när det rivs).

1336 En bedömning är obligatorisk för projekt som förtecknas i bilaga I till direktivet, vilka anses ha
1337 betydande inverkan på miljön (exempelvis dammar och andra installationer utformade för att hålla
1338 tillbaka eller permanent magasinera vatten, när en ny eller ytterligare tillbakahållen vattenmängd
1339 överstiger 10 miljoner kubikmeter (s. 15, bilaga I).

1340 Andra projekt, som förtecknas i bilaga II i direktivet (till exempel inre vattenvägar, projekt som inte
1341 finns med i bilaga I, anläggningar för reglering av vattenflöden, projekt för tätortsbebyggelse osv.) är
1342 inte automatiskt underställda ett MKB-förfarande. Medlemsstaterna kan i viss mån efter eget godtycke
1343 avgöra från fall till fall eller enligt gränsvärden eller kriterier (t.ex. storlek), plats (i synnerhet känsliga
1344 ekologiska områden) och potentiella effekter (berörd yta, varaktighetstid) om dessa projekt kan antas
1345 medföra betydande effekter på miljön och om de måste genomgå MKB-förfarandet. Processen med
1346 att avgöra om projekt i bilaga II kan antas medföra betydande effekter på miljön och därför genomgå
1347 en bedömning kallas i samband med MKB-direktivet för "*sållning*". Avgränsning är inte obligatorisk,
1348 men accepterat som god praxis.

1349 EU-rätten kan ibland kräva flera bedömningar för ett enda projekt. Varje bedömning är utformad för att
1350 maximera ett visst slags miljöskydd. Dock kan de många lagstadgade kraven och parallella
1351 bedömningarna leda till avvikelser, dröjsmål, fördubblingar och osäkerheter i administrationen. I MKB-
1352 direktivet föreskrivs utökade bedömningsförfaranden, som leder till mer ändamålsenliga och effektiva
1353 resultat (artikel 2.3 i det reviderade MKB-direktivet).

1354 Följande möjligheter till synergier och samkörning av bedömningar som krävs enligt MKB och artikel
1355 4.7 har identifierats:

- 1356 • Bedömning av om projektet kan leda till försämring av status/potential för en vattenförekomst
1357 eller relevant kvalitetsfaktor (vattendirektivet 4.7). Denna bedömning kan ingå som en del i
1358 bedömningen av faktorn vatten (MKB artikel 3).
- 1359 • Gemensam/samordnad insamling av uppgifter för de relevanta bedömningarna.
- 1360 • Definition av mildringsåtgärder för att minska de negativa effekterna.
- 1361 • Bedömning av den projektspecifika delen i bedömningen av bättre alternativ för miljön enligt
1362 vattendirektivets artikel 4.7 d och artikel 5.1 d i MKB-direktivet.
- 1363 • Synergier i form av samråd innan ett projekt godkänns genom att MKB-processen används till
1364 offentligt samråd i händelse av att ett projekt skulle godkännas inom en förvaltningscykel för
1365 avrinningsdistrikt.⁷⁵

1366 I detta sammanhang är det viktigt att lägga märke till att detaljnivån i miljörapporten som krävs enligt
1367 MKB-direktivet kan vara lägre än vad som krävs för bedömningar när det gäller vattendirektivets artikel
1368 4.7. En miljökonsekvensbedömning kräver inte (men hindrar inte heller) en bedömning på

⁷⁵ Se sida 11 och 12 i PCI-vägledningen: http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf

1369 kvalitetsfaktornivå, utan snarare av den påverkan på vatten som projektet kan antas medföra (artikel 3
1370 i MKB-direktivet)⁷⁶. Detta kan förklaras av att en MKB bedömer ett projekts inverkan på miljön, medan
1371 en bedömning mot artikel 4.7 tar upp inverkan på en vattenförekomst. Att utföra en MKB garanterar
1372 alltså inte att artikel 4.7 är tillgodosedd, men det kan bidra om bedömningarna samkörs.

1373 I fall där ett projekt är underställt en MKB, kan detta enligt god praxis göras i nära samordning med
1374 bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 under uppgiftsinsamlings- och bedömningsfasen⁷⁷. Genom
1375 detta kan medlemsstaterna nationellt upprätta ett MKB-förfarande/tillvägagångssätt där de utreder
1376 samtliga krav i artikel 4.7, så att alla projekt som potentiellt försämrar vatten eller förhindrar att
1377 vattenmiljömål uppnås blir bedömda. Detta kan bara göras om projekten ligger utanför
1378 tillämpningsområdet för bilaga I och II⁷⁸. Att integrera dem med varandra ger möjlighet att anta ett nytt
1379 tillvägagångssätt för att optimera de ömsesidiga synergier och minimera motsägelser mellan dem.

Fallstudie 6: Utveckling av en ram för bedömning gällande artikel 4.7 och koppling till MKB

Land: Kroatien (HR)

I republiken Kroatien är bedömning gällande artikel 4.7 kopplat till miljökonsekvensbedömningen, för att minska den administrativa bördan och förenkla förfarandena för nya utvecklingsverksamheter. Det är tydligt att MKB och bedömningen enligt artikel 4.7 har delar som sammanfaller, som insamling av uppgifter och processer för allmänhetens deltagande.

I ett integrerat förfarande får de behöriga myndigheterna möjlighet att komma till ett enda beslut som bygger på den överenskomna uppgiftsinsamlingen och tar hänsyn till samtliga miljöskyddsaspekter (inte bara uppnåendet av mål sett till vattendirektivet). Tillgång till fullständig information är oerhört viktigt i synnerhet när det gäller stora projekt som har väsentlig inverkan och som det behövs motivering till för att tillämpa vattendirektivets artikel 4.7. Författaren till en miljökonsekvensstudie måste därför som en del i studien analysera projektets inverkan på vattenförekomster (i termer av att uppnå målen i vattendirektivet) och därmed identifiera sådana konsekvensers omfattning och betydelse. När så krävs ska de samla in uppgifter och motivera att villkoren i vattendirektivets artikel 4.7 tillämpas.

Det ska noteras att om MKB inte krävs, så emotses i vattenlagstiftningen ett jämförbart förfarande för bedömning gällande artikel 4.7 som en del i det vattenrelaterade tillståndsförfarandet. Det bör nämnas att samma förfarande följs för de planer och program som är underställda den strategiska miljöbedömningen.

Det allmänna förfarandet för att identifiera vad projekt har för konsekvenser på vattenstatusen sett till målen i vattendirektivet bygger på de uppgifter och den information som finns i den aktuella förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt, som – enligt villkoren i vattenlagstiftningen – innehåller en plan för hantering av översvämningssrisker som antagits av den kroatiska regeringen. På så sätt har statusen för identifierade vattenförekomster och det åtgärdsprogram som föreskrivits i den aktuella förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet gjorts till utgångspunkt för att identifiera möjliga effekter av kommande aktiviteter och projekt i avrinningsdistriktet. Detta har också möjliggjort ständig kommunikation och informationsutbyte mellan förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet och de (planerade) utvecklingsverksamheterna i avrinningsdistriktet, och upphovspersonerna till förvaltningsplanen får bättre insikt och ordentliga bakgrundsfakta för uppdateringarna av planen.

Insikter i hela processen leder till följande huvudsatsar:

- Uppgifter om vattenförekomster som samlas in för förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet är en värdefull resurs för både MKB och bedömningar gällande artikel 4.7, och det finns ett betydande behov av sådana uppgifter.
- Det verkar praktiskt att ha bedömningen gällande artikel 4.7 direkt i samband med MKB, med vissa

⁷⁶ I artikel 3 i MKB-direktivet står det: Miljökonsekvensbedömningen ska i varje enskilt fall (...) identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta effekterna av ett projekt (...).

⁷⁷ Mer detaljerad information om sådana tillvägagångssätt finns t.ex. i vägledningen om strömlinjeformning av miljöbedömningsförfaranden för energiinfrastruktur, projekt av gemensamt intresse http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf, och kommissionens vägledande dokument om effektivisering av miljöbedömningar som utförs enligt artikel 2.3 i direktivet om miljökonsekvensbedömning <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:273:FULL&from=DE>.

⁷⁸ Detta är i linje med MKB-direktivets skäl 3, enligt vilket medlemsstaterna får fastställa strängare regler för att skydda miljön.

gemensamma delar i förfarandet.

Länkar: Förvaltningsplan för avrinningsdistrikt (inklusive plan för hantering av översvämningsrisker) och stödjande dokument är offentligtgjorda på <http://www.voda.hr/hr/plan-upravljanja-vodnim-podrucjima>

1380

1381 **Projekt med relevans för Natura 2000-områden**

1382 Syftet med fågel- och habitatdirektiven är att bidra till att säkerställa biologisk mångfald genom att
1383 bevara naturliga livsmiljöer och vilda djur och växter. Att upprätta och ordentligt förvalta områden
1384 under Natura 2000-nätverket är ett viktigt verktyg för detta. I artikel 6 i habitatdirektivet fastställs
1385 kraven för att förvalta och skydda Natura 2000-områden, som är "områden av gemenskapsintresse"
1386 (därefter utnämnda av medlemsstaterna till särskilda bevarandeområden) enligt habitatdirektivet och
1387 särskilda skyddsområden klassificerade enligt fågeldirektivet 2009/147/EG.

1388 Både vattendirektivet och habitatdirektivet tillåter att det tillämpas undantag, även om det finns några
1389 skillnader i förfaranden och villkor. I artikel 6.3 och 6.4 i habitatdirektivet upprättas ett förfarande för att
1390 bedöma och tillåta planer eller projekt som kan påverka Natura 2000-områden. Framför allt är syftet
1391 med artikel 6.3 att undvika att planer och projekt får negativa effekter på Natura 2000-områden och
1392 därmed se till att områdena inte tar skada och att nätverket och dess egenskaper förblir
1393 sammanhängande. Därför måste en "lämplig bedömning" göras av varje plan eller projekt som på ett
1394 betydande sätt kan påverka ett område mot bakgrund av målsättningen för bevarandet av det.

1395 Det steg i artikel 6.3-processen där det fastställs om ett projekt eller en plan på ett betydande sätt kan
1396 påverka ett Natura 2000-område, antingen ensamt eller i kombination med andra planer och projekt,
1397 motsvarar det som allmänt kallas "sällning". Om det efter sällningen inte kan uteslutas att planen eller
1398 projektet kommer att betydande påverka området, krävs det en lämplig bedömning.

1399 På samma sätt godkänns avgränsning, även om det inte nämns rakt ut, som god praxis med syftet att
1400 exakt identifiera de potentiella problem som den lämpliga bedömningen bör omfatta och den
1401 information som är lämplig att samla in. Fokus vid den lämpliga bedömningen är målsättningen för
1402 bevarandet av området. Alla möjliga mildringsåtgärder (t.ex. när det gäller projektets lokalisering,
1403 tidsram, byggmetod osv.) kan övervägas i samband med den lämpliga bedömningen för att undvika att
1404 området tar skada.

1405 I händelse av att den lämpliga bedömningen ger en negativ slutsats, kan bestämmelserna i artikel 6.4
1406 fortfarande gälla om de relevanta villkoren är uppfyllda (brist på alternativa lösningar, tvingande
1407 orsaker som har ett allmänintresse av större vikt, genomförande av kompensationsåtgärder). Vidare
1408 detaljerad information finns i flödesschemat om det särskilda förfarandet gällande artikel 6.3 och 6.4
1409 enligt habitatdirektivet, som tillhandahålls i bilaga B⁷⁹.

⁷⁹ Se relevant vägledning, dokumentation och rättspraxis om genomförandet av artikel 6.3 och 6.4 på http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

1410 **5 PRÖVNING MOT ARTIKEL 4.7 OCH FÖRHÅLLANDE TILL** 1411 **FÖRVALTNINGSPLANERNA FÖR AVRINNINGSDISTRIKT**

1412 Om en ny modifiering, förändring eller ny hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet till följd av
1413 "bedömningen av tillämplighet" för artikel 4.7 (se kapitel 4) förväntas orsaka försämring eller äventyra
1414 vattenförekomstens/vattenförekomsternas möjlighet att nå målet god status/potential, så behöver en
1415 "prövning mot artikel 4.7" utföras under tillståndsförfarandet.

1416 Genom prövningen mot artikel 4.7 avgörs det om tillstånd för ett föreslaget projekt kan beviljas trots att
1417 det kan orsaka försämring/äventyra att god status/potential uppnås. Detta är fallet om de relevanta
1418 villkoren så som de beskrivs i vattendirektivet är uppfyllda, vilket beskrivs mer i detalj i följande kapitel.
1419 Om villkoren inte är uppfyllda kan inget tillstånd ges till projektet.

1420 **5.1 Stegvis arbetssätt för en prövning mot artikel 4.7**

1421 En prövning mot artikel 4.7 kräver att det utförs ett antal bedömningar, som bör vara så enkla och
1422 tydliga som möjligt, men samtidigt så detaljerade och omfattande som behövs för att nå rimliga
1423 resultat. Dessa presenteras på Bild 6 nedan efter en stegvis metod. Detta flödesschema är ämnat som
1424 ett praktiskt verktyg som illustrerar de olika stegen och förbindelserna mellan bedömningar när man
1425 överväger att tillämpa en prövning mot artikel 4.7 mot de berörda vattenförekomsterna. Det följer den
1426 grundläggande logiken i ett tidigare flödesschema som togs fram för CIS-vägledningsdokument nr 20⁸⁰
1427 och sedan har vidareutvecklats. De olika stegen i prövningen mot artikel 4.7 specificeras mer i detalj,
1428 och den iterativa kopplingen till bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 anges utifrån den
1429 grundläggande logiken att modifieringar av projektet kan medföra förändringar sett till de effekter det
1430 kan ha på vattenförekomstens status/potential, vilket kan göra att det behövs en omvärdering inom
1431 ramen för tillämplighetsbedömningen. Under vissa särskilda omständigheter leder ett modifierat eller
1432 omformat projekt kanske inte ens till försämring eller till att uppnåendet av god status/potential
1433 äventyras, vilket då gör en prövning mot artikel 4.7 inaktuell.

1434 Ordningen för de olika stegen som representerar olika krav enligt vattendirektivet följer inte strikt
1435 ordningen i texten i vattendirektivet. Detta av olika skäl. Exempelvis kan övervägandena under steg 1
1436 (mildring) och 2 (bättre alternativ för miljön) men potentiellt även steg 3 (avvägningsprocess) leda till
1437 anpassningar av projektet. I sådant fall kan det behövas en ombedömning av relevanta faktorer, även
1438 inom ramen för tillämplighetsbedömningen, på ett iterativt sätt. Detta är inte nödvändigtvis fallet för
1439 senare steg i processen. Som alla undantag från vattendirektivet kan inte artikel 4.7 tillämpas när
1440 villkoren i artikel 4.8 och 4.9 inte är uppfyllda. Att använda undantag är med andra ord bara tillåtet när
1441 de garanterar minst samma skyddsnivå som befintlig EU-lagstiftning, och förutsatt att de inte
1442 permanent utesluter eller äventyrar uppnåendet av bredare mål i vattendirektivet i andra
1443 vattenförekomster inom samma avrinningsdistrikt. Kraven för överensstämmelse med dessa villkor
1444 specificerades ytterligare under steg 4 och 5.

1445 När ett projekt även ger effekter på andra vattenförekomster, kan det bara tillåtas om undantag även
1446 kan motiveras för dessa övriga berörda vattenförekomster. I ett sådant fall kan det anses lämpligt att
1447 tillämpa prövningen mot artikel 4.7 för de berörda vattenförekomsterna inom samma förfarande (se
1448 även kapitel 3.5). Med information om resultaten från relevanta bedömningar och/eller
1449 tillståndprocesser enligt annan EU-lagstiftning, när det är relevant, kan man utföra steg 4 i

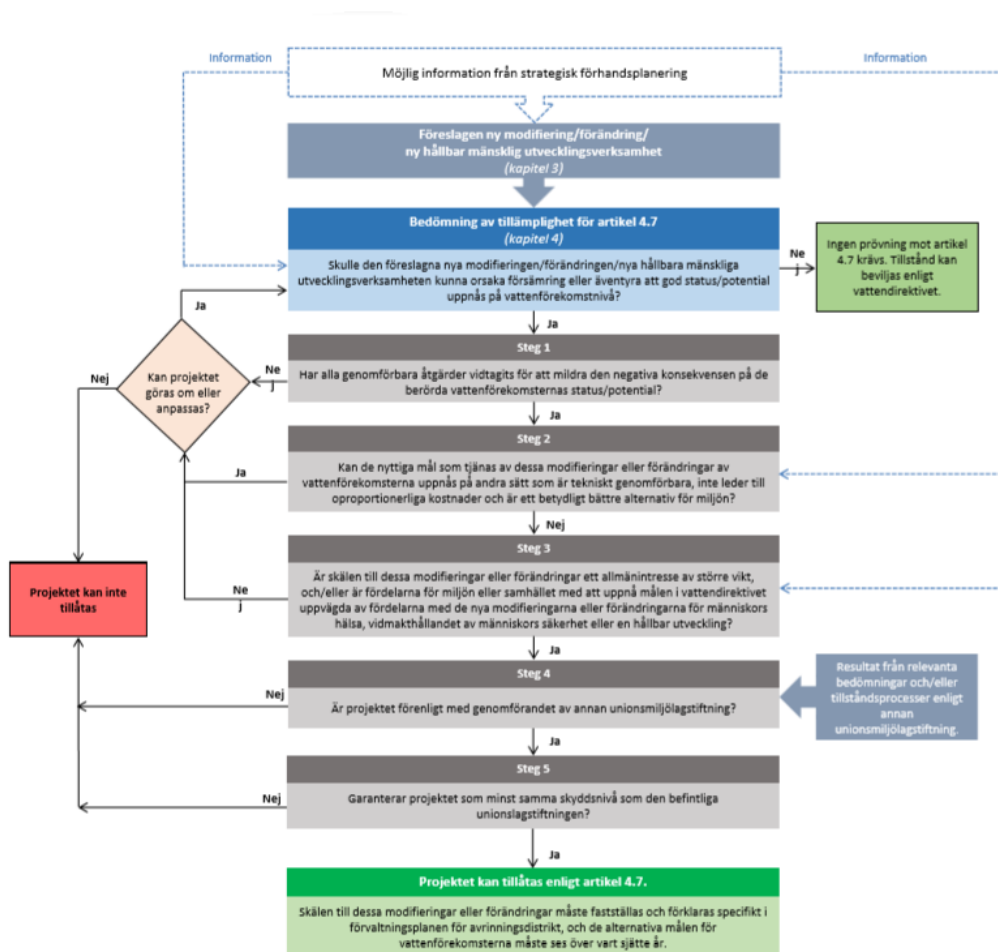
---

⁸⁰ Se CIS-vägledningsdokument nr 20, bild 4

1450 prövningen mot artikel 4.7 (t.ex. relevanta bedömningar inom en MKB eller lämplig bedömning enligt
 1451 habitatdirektivet – se kapitel 4.2). Slutligen kan prövningen mot artikel 4.7 slutföras och projektet
 1452 tillåtas i händelse av att villkoren är uppfyllda, däribland även kravet att skälen till dessa modifieringar
 1453 eller förändringar måste fastställas och förklaras specifikt av den behöriga myndigheten i
 1454 förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet och de alternativa målen för
 1455 vattenförekomsten/vattenförekomsterna måste ses över vart sjätte år.

1456 Lagg märke till att de strategiska förhandsplaneringsmekanismerna (t.ex. för särskilda
 1457 sektorsrelaterade utvecklingsplaner) gärna får prägla utarbetandet och urvalet av projekt,
 1458 bedömningar i fråga om vattendirektivet samt beslutsfattandeprocessen överlag, däribland olika steg i
 1459 prövningen mot artikel 4.7. Dessutom måste de olika stegen, så som de beskrivs i Bild 6, inte
 1460 nödvändigtvis följas strikt, utan vilken ordning som är lämpligast kan bero på tillvägagångssätt och
 1461 planeringsnivå. För vissa projekt kan det exempelvis vara mer rimligt att utföra steg 2 (bättre alternativ
 1462 för miljön) före steg 1 (mildringsåtgärder), t.ex. om strategiska förhandsplaneringsmekanismer finns.
 1463 Det måste dock säkerställas att de olika kraven i artikel 4.7 är uppfyllda.

1464 **Bild 6: Exempel på ett stegvis arbetssätt för en prövning mot artikel 4.7 och den iterativa kopplingen till**
 1465 **bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7**

1466

1467 I följande kapitel förklaras de olika stegen och övervägandena i prövningen mot artikel 4.7 mer i detalj.

1468 **5.2 Att vidta alla genomförbara åtgärder för att mildra negativa konsekvenser**

1469 Ett av villkoren för att bevilja ett undantag enligt artikel 4.7 är att ”*alla genomförbara åtgärder vidtas för*
1470 *att mildra de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens status*” (artikel 4.7 a). I det här villkoret
1471 krävs det alltså att man vidtar alla genomförbara åtgärder som leder till mindre försämring av
1472 förhållandena i den påverkade vattenförekomsten eller minimerar de effekter som äventyrar
1473 uppnåendet av god status/potential.

1474 I vattendirektivet finns varken någon definition av eller begränsning av definitionen av
1475 mildringsåtgärder⁸¹. De ”praktiska åtgärder för att mildra de negativa konsekvenserna för
1476 vattenförekomstens status” som krävs enligt artikel 4.7 a kan därför omfatta ett stort antal åtgärder.
1477 Det som spelar roll är att **målet med dessa åtgärder är att undvika eller minska en identifierad**
1478 **potentiell effekt på statusen** för en kvalitetsfaktor i vattendirektivet. Med andra ord kommer en
1479 åtgärd att minimera eller rentav förebygga risken för försämring eller äventyrande av en annars
1480 förväntad förbättring av status

1481 Vilken typ av åtgärd som är lämpligast för att mildra den negativa konsekvensen varierar utefter de
1482 särskilda lokala omständigheterna. För dem som inte är bekanta med kraven i EU:s habitat- och MKB-
1483 direktiv, är det värt att klargöra följande viktiga punkter:

1484 ***Mildrings- och kompensationsåtgärder enligt habitatdirektivet***

1485 Även om mildringsåtgärder inte nämns uttryckligen i texten i habitatdirektivet, ingår de i normal praxis
1486 och uppmärksammas i samband med processen för lämplig bedömning enligt artikel 6.3 i direktivet.
1487 Det är åtgärder som syftar till att ta bort, förekomma eller minska de möjliga följderna för Natura 2000-
1488 områdena i fråga.

1489 Som den sista delen i ”prövningarna” enligt artikel 6.4 krävs i habitatdirektivet att
1490 kompensationsåtgärder vidtas för att motverka de negativa effekterna av en plan eller projekt så att
1491 Natura 2000-nätverket totalt sett förblir ekologiskt sammanhängande. I samband med habitatdirektivet
1492 innebär detta i typfallet att återställa eller återskapa livsmiljöer i ett nytt eller utökat område som
1493 därefter införlivas i Natura 2000-nätverket som kompensation för de följder som orsakas på en befintlig
1494 plats av ett projekt som tillåts genom undantag enligt artikel 6.4. Enligt habitatdirektivet bör
1495 mildringsåtgärder därför inte förväxlas med kompensationsåtgärder⁸².

1496 Det finns inget motsvarande krav på sådana kompensationsåtgärder enligt artikel 4.7 i vattendirektivet.
1497 Istället godkänns i vattendirektivet att – om det kan visas att kraven i prövningarna mot artikel 4.7 är
1498 uppfyllda – det blir en kvarvarande negativ affekt på statusen för vattenförekomsten i fråga.

1499 ***Mildringsåtgärder i samband med MKB-direktivet***

1500 Mildringsåtgärder är särskilt relevanta när man bedömer alternativ enligt MKB-direktivet, både i syfte
1501 att öka genomförbarheten för projekt och förbättra projektens utformning. I MKB-direktivet definieras

---

⁸¹ En åtskillnad mellan mildrings- och kompensationsåtgärder betonas i CIS-vägledningsdokument nr 20, där det noteras att syftet med mildringsåtgärder är att minimera eller t.o.m. upphäva de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens status, medan kompensationsåtgärder syftar till att i en annan vattenförekomst kompensera ”de nettonegativa effekterna” av ett projekt och dess tillhörande mildringsåtgärder.

⁸² Denna åtskillnad har bekräftats av Europeiska unionens domstol – se mål C-521/12, punkt 29–35).

1502 inte mildrings- och kompensationsåtgärder och det görs ingen uttrycklig åtskillnad mellan dem⁸³.
1503 Åtgärder som planeras för att undvika, förebygga, minska och om möjligt motverka alla identifierade
1504 betydande negativa effekter benämns gemensamt "mildringsåtgärder", utom den sistnämnda, att
1505 motverka, som kan anses vara en kompensationsåtgärd. När man överväger olika typer av
1506 mildringsåtgärder inom ramen för MKB och god praxis utvecklas – understödd av MKB-direktivets
1507 olika hänvisningar till åtgärder som "undviker, förebygger eller minskar och om möjligt motverkar"
1508 negativa effekter – gynnar emellertid denna åtgärder som vidtas vid källan (på plats) framför dem som
1509 är utanför platsen, och främjar användning av den så kallade "mildringshierarkin".

1510 När en potentiell negativ konsekvens identifieras, betonas därför i denna hierarki behovet av följande, i
1511 prioritetsordning:

- 1512 1. Åtgärder för att undvika – undvika negativa effekter t.ex. genom att ändra plats, metod eller
1513 tidsram för verksamheten eller genom att använda andra förebyggande åtgärder vid källan.
- 1514 2. Åtgärder för att minska – vidta åtgärder vid källan eller så nära effektens källa som möjligt, vilket
1515 syftar till att minimera eller minska negativa effekter till försumbara, låga eller på annat sätt
1516 godtagbara nivåer.
- 1517 3. Åtgärder för att motverka – när det finns kvarvarande negativa effekter (t.ex. konsekvenser som
1518 är oundvikliga eller inte kan minskas ytterligare på plats) att avhjälpa, motverka eller på annat
1519 sätt kompensera för dessa effekter genom att vidta åtgärder på annat håll som hjälper till att
1520 minska den negativa nettopåverkan till försumbara, låga eller på annat sätt godtagbara nivåer.

1521 ***Mildringsåtgärder i vattendirektivets artikel 4.7 a***

1522 Även om det inte finns något särskilt krav för att tillämpa mildringshierarkin när man överväger
1523 genomförbara åtgärder för att mildra den negativa inverkan på vattenförekomstens status i samband
1524 med vattendirektivet, så rekommenderas det ändå att god praxis iakttas och att alla genomförbara
1525 åtgärder för att undvika, minimera eller minska effekterna vid källan införs före andra åtgärder som är
1526 utanför platsen.

1527 Begreppet "åtgärder" så som det beskrivs i artikel 4.7 a är potentiellt inriktat på ett stort antal åtgärder i
1528 alla utvecklingsfaser, däribland utformning av anläggningar, underhålls- och driftförhållanden,
1529 återställning och skapande av livsmiljöer.

1530 Formuleringen "alla genomförbara åtgärder", analogt med begreppet "genomförbar" så som det
1531 används i annan lagstiftning, tyder på att dessa mildringsåtgärder bör vara tekniskt utförbara, inte
1532 oproportionerligt kostsamma och förenliga med den nya modifieringen, förändringen eller hållbara
1533 mänskliga utvecklingsverksamheten. Krav för mildringsåtgärder för olika typer av modifieringar kan
1534 fastställas i vägledningsdokument (t.ex. vägledning för stöd för fiskvandring) eller särskilda
1535 referensdokument (t.ex. bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik). Mildringsåtgärder syftar till att
1536 minimera eller även upphäva de negativa effekterna på en vattenförekomst status, och bör vara en
1537 integrerad del i projektet. Dessa åtgärder skulle följaktligen också kunna vidtas i andra
1538 vattenförekomster så länge deras effekter inträffar i den vattenförekomst som artikel 4.7 tillämpas för.
1539 Beroende på omfattning kan vissa mildringsåtgärder i vissa fall även möjliggöra förbättrad status. Om

---

⁸³ Exempelvis hänvisas i direktiv 2014/52/EU på olika ställen till "åtgärder som planeras för att undvika, förebygga eller minska och, om så är möjligt, motverka den förväntade betydande negativa miljöpåverkan", och det noteras att medlemsstaterna "bör se till att försiktighetsåtgärder och kompensationsåtgärder genomförs".

1540 alla genomförbara mildringsåtgärder inte vidtas kan undantag enligt artikel 4.7 inte beviljas. Om
1541 bedömningen görs att genomförande av alla genomförbara mildringsåtgärder skulle leda till att man
1542 undviker försämring eller misslyckande med att uppnå god status/potential, finns det inget behov av att
1543 tillämpa en prövning mot artikel 4.7, till följd av bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 (se den
1544 iterativa återkopplingskretsen på Bild 6).

1545 Ett exempel för mildringsåtgärder är fallet med ett nytt vattenkraftverk, där viktiga mildringsåtgärder
1546 normalt brukar innefatta att det byggs funktionella hjälpmedel för berörda fiskarters vandring och/eller
1547 etableras ekologiska flöden. Exempel för tillhörande typer av mildringsåtgärder tas upp inom ramen för
1548 CIS (t.ex. arbete med god ekologisk potential, vattenmagasinerings⁸⁴). I händelse av nytt uttag av
1549 grundvatten kan mildringsåtgärderna, utöver begränsning av den mängd grundvatten som får tas ut,
1550 innefatta åtgärder för naturlig vattenupptagning, för ytterligare grundvattenbildning och därmed en
1551 upprätthållen balans mellan grundvattenupptag och grundvattenbildning.

1552 Mildringsåtgärder behöver inte nödvändigtvis vara av det hydromorfologiska slaget. I vissa fall, t.ex. för
1553 projekt som innefattar vattenuttag, kan mildringsåtgärderna även innefatta att minska föroreningar från
1554 punktkällor eller diffusa källor för att bemöta en vattenförekomstns minskade spädningkapacitet p.g.a.
1555 uttaget och därmed undvika ökade föroreningskoncentrationer.

1556 Med tanke på det stora antalet möjliga projekt, konsekvenser och typer av mildring, skulle det gå
1557 utöver omfattningen för den här vägledningen att ta upp alla de olika typer av mildringsåtgärder som
1558 kan övervägas inom ramen för artikel 4.7 a. Detta avsnitt i vägledningen är därför koncentrerat på hur
1559 och när alla genomförbara mildringsåtgärder bör övervägas, inrättas och övervakas i
1560 bedömningsförfarandet för artikel 4.7 och tillståndprocessen för nya projekt.

1561 **Hänsyn till mildring under ett projekts utformningsfas**

1562 Mildringsåtgärder behöver uppmärksammas både vid den inledande bedömningen av tillämplighet för
1563 artikel 4.7, för att avgöra om projektet kan orsaka försämring eller att god status/potential inte uppnås
1564 och därmed ge upphov till en prövning mot artikel 4.7, och även vid själva prövningen mot artikel 4.7
1565 för att fastställa om villkoren för att bevilja ett undantag enligt artikel 4.7 är uppfyllda. Det kan krävas
1566 mildringsåtgärder för att minska negativa effekter som villkor för tillståndet (licensen) för ett nytt
1567 projekt, däribland även krav på underhåll och övervakning av mildringsåtgärders effektivitet (t.ex. för
1568 att säkerställa att stöd för fiskvandring fungerar) och för potentiella modifieringsbehov.

1569 Det är rimligt att överväga "alla genomförbara åtgärder för att mildra negativa konsekvenser" redan i
1570 den tidiga projektutformningsfasen, av följande skäl:

- 1571 • För att minska eller rentav få bort konsekvenserna för vattenförekomster.
- 1572 • För övervägande vid den inledande bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 – om
1573 försämring eller ej uppnådd god status/potential kan undvikas i första instans, behövs ingen
1574 prövning mot artikel 4.7 och därmed inget undantag enligt artikel 4.7.

---

⁸⁴ Common understanding of using mitigation measures for reaching Good Ecological Potential for heavily modified water bodies - Part 1: Impacted by water storage: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/working-group-ecostat-report-common-understanding-using-mitigation-measures-reaching-good-ecological>

- 1575 • Om försämring eller ej uppnådd god status/potential inte kan undvikas – för själva prövningen
1576 mot artikel 4.7, eftersom "att vidta alla genomförbara åtgärder för att mildra negativa
1577 konsekvenser" är en integrerad del av kraven för att möjliggöra ett undantag enligt artikel 4.7.
- 1578 • För att undvika långdragna diskussioner och osäkerhet om projektet som olämpligt kan
1579 fördröja tillståndet för det.
- 1580 • Slutligen, eftersom det vanligen är billigare och enklare att införliva mildringsåtgärder i den
1581 tidiga projektutformningsfasen jämfört med att utforska mildringsalternativ så fort utformningen
1582 redan är fastställd; detta kan ha åtskilliga fördelar sett till kostnadsbesparing men också i fråga
1583 om effektivitetsvinster för de administrativa förfarandena under tillståndsfasen för projektet.

1584 Under prövningen mot artikel 4.7 måste de behöriga myndigheterna utvärdera om alla genomförbara
1585 åtgärder för att mildra negativa konsekvenser ingår som en del i det föreslagna projektet, eller om
1586 ytterligare genomförbara mildringsåtgärder krävs (utöver de som föreslagits av projektägaren) för att
1587 ytterligare minska konsekvenserna. Detta kan leda till modifieringar av den första projektutformningen
1588 och kan därför påverka resultatet av tillämplighetsbedömningen för artikel 4.7. Att ta hänsyn till
1589 effekterna av ordentliga mildringsåtgärder kan därför vara en iterativ process, som kan leda till en
1590 uppdaterad utvärdering av de effekter projektet kan ha på en vattenförekomsts status/potential genom
1591 mildring.

1592 För att definiera särskilda mildringsåtgärder kan man åstadkomma synergier med en MKB-process för
1593 projekt som omfattas av detta, men det är viktigt att lägga märke till att prövningen mot artikel 4.7
1594 måste utföras på ett särskilt sätt.

1595 Kunskap som erhålls från övervakningen av resultat, sett till effekterna av mildringsåtgärder som
1596 införts som del i åtgärdsprogram från tidigare planeringscykler, kan vara användbar för att välja
1597 relevanta och ändamålsenliga mildringsåtgärder. Möjliga mildringskrav brukar fastställas i
1598 vägledningsdokument som används i tillståndsprocesser eller kataloger över åtgärder framtagna på
1599 nationell nivå, med förteckningar och beskrivningar av toppmoderna åtgärder och teknik/bästa
1600 tillgängliga teknik/obligatoriska minimikrav för olika typer av modifieringar. De senare (kataloger över
1601 åtgärder) är även relevanta för andra steg i genomförandet av vattendirektivet, t.ex. processen med att
1602 utse kraftigt modifierade vattenförekomster och hänsynen till mildringsåtgärder när man definierar
1603 ekologisk potential.

1604 Mildringsåtgärder som finns förtecknade i processen med att definiera god ekologisk potential är även
1605 relevanta när man definierar genomförbara mildringsåtgärder enligt artikel 4.7 a. De bör ses som
1606 utgångspunkt, men antalet mildringsåtgärder inom ramen för artikel 4.7 är potentiellt större jämfört
1607 med mildringsåtgärderna vid definition av god ekologisk potential för en befintlig kraftigt modifierad
1608 vattenförekomst. Detta för att det kan vara enklare att införliva mildringsåtgärder redan i projektets
1609 utformningsfas jämfört med att genomföra åtgärder på befintlig infrastruktur. Ett annat viktigt skäl till att
1610 mildringsåtgärder för god ekologisk potential bara är en underuppsättning till dem som skulle kunna
1611 tillämpas när det gäller artikel 4.7, är att konstruktionsmetoder kan modifieras för att minska
1612 konsekvenser, medan det inte finns någon konstruktionsfas för pågående åtgärder och verksamheter.

1613 När genomförbara mildringsåtgärder finns, men det råder osäkerhet för några av dem gällande hur
1614 mycket och vid vilken tidpunkt de påverkar en status, skulle det kunna tillämpas principer om adaptiv
1615 förvaltning.

1616 Konceptet med adaptiv förvaltning ger en potentiellt användbar väg framåt när det finns kvarvarande
 1617 osäkerheter. Beslut om att genomföra åtgärder för att hantera effekterna av en modifiering eller
 1618 förändring kan därför genomsyras av resultaten från ett överenskommet övervakningsprogram.
 1619 Konceptet med adaptiv förvaltning är relevant i situationer när

- 1620 • typen av mildringsåtgärder har överenskommits men det inte är tydligt exakt när eller var de
 1621 behöver införas,
- 1622 • en oprövad mildringsåtgärd håller på att införas och en reservplan bedöms nödvändig i
 1623 händelse av att den nya åtgärden inte får önskat resultat,
- 1624 • det finns samförstånd på en rimlig nivå om de sannolika följderna av en modifiering eller
 1625 förändring, och hög säkerhet om att åtgärden till stöd för återställande kommer att fungera,
 1626 men åtgärden är kostsam och därför bara införs om övervakning visar att den behövs för att
 1627 undvika försämring eller äventyrande av att god status/potential uppnås (se den iterativa
 1628 återkopplingskretsen på Bild 6).

1629 Ett konkret exempel på adaptiv förvaltning kan vara en situation där muddringsverksamhet kommer att
 1630 skapa en plym av svävande sediment och det finns en särskilt känslig ekologisk resurs i samband
 1631 med vattenförekomsten inom 2 km från muddringsverksamheten (det kan t.ex. vara den enda
 1632 sjögräsbädden eller ett uppväxtområde för fisk i vattenförekomsten). Den modellering som gjordes
 1633 som en del av bedömningen visade att risken för försämring av den ekologiska resursen är begränsad
 1634 till vissa kombinationer av väder och tidvatten, så istället för att hindra att muddringen går vidare,
 1635 rekommenderades övervakning i realtid av nivåerna av svävande sediment. Om det konstateras vid
 1636 övervakningen att den uppmuddrade plymen går över en "gräns", avbryts muddringen tillfälligt tills
 1637 förhållandena återgår till det normala. Om sedimentplymen däremot regelbundet går över gränsen,
 1638 kan en adaptiv reaktion vara att modifiera muddringsmetoden och använda en teknik som skapar
 1639 mindre svävande sediment (men även är mindre produktiv).

Fallstudie 7: Utveckling och mildring av stadsvattenförsörjning

Land: Finland (FI)

Nytt uttag av grundvatten genom pumpning har planerats säkra dricksvattentillförseln för en stor stad som är beroende av en enda vattenkälla, den närliggande ån. Av de definierade vattenförekomsterna på den föreslagna platsen uppskattades några små sjöar och en mindre mängd åar vara möjligen riskutsatta p.g.a. vattenuttaget. Det finns också källor och bäckar i området som inte definierats som vattenförekomster.

- A. Vattenverket ansökte inledningsvis om tillstånd att ta ut 32 500 m³ om dagen. Ansökan avsåg p.g.a. konsekvenser för områden som skyddas av habitatdirektivet. Processen började om med en undersökning av alternativ med andra vattentäktområden inom en radie på 80–100 kilometer från stadskärnan.
- B. Utifrån de valmöjligheter som hittades utfördes en interaktiv beslutsanalys med många kriterier. Målet var att inte bara hitta ett ekonomiskt, tekniskt, socialt och ekologiskt hållbart val, utan också stödja en öppen diskussion mellan parterna. Till slut rekommenderades två alternativa val av projektgruppen; ett av dem var det ursprungliga området, men med en avsevärt mindre vattenuttagsvolym. Osäkerhet om grundvattnets mängd och kvalitet, och också att det krävdes en avsevärt längre tidsperiod för att genomföra projektet, sågs som stora svagheter med det alternativa valet.
- C. Som mildringsåtgärder på den ursprungliga platsen bestämdes det att placera om vattenpumpningsplatserna, minska deras antal och sänka det dagliga intaget med två tredjedelar, till 11 000 m³ per dag, vilket skulle bli det lägsta möjliga intag som behövdes för att höja stadens säkerhetsnivå från låg till medelhög. Regleringen av vattennivån i en sjö övergavs också. Modelleringen av grundvattenflödet visade att det trots dessa åtgärder skulle observeras förändrad vattenkvalitet i vissa sjöar och bäckar, särskilt under lågflödesperioderna. Därför föreslogs ytterligare metoder för att förminska konsekvenserna: att leda vatten från vissa pumpstationer till vattendelare och minska vissa stationers intag under lågt flöde. Det har också föreslagits blockering av skogsdräneringsdiken i vissa områden.
- D. För att kompensera förlusterna för källor i konsekvensområdet kommer ett stort antal källor utanför det att återställas.

E. En rapport från Natura 2000-konsekvensbedömning för det förnyade projektet och rapporter från fält- och modelleringsundersökningar har lämnats tillsammans med ansökan om tillstånd till tillståndsorganet. Under prövnings- och tillståndsförfarandet kommer organet att bedöma om metoderna och resultaten är pålitliga och om mildrings- och kompensationsåtgärderna är tillräckliga sett till t.ex. naturvårdslagen, vattenlagen och artikel 4.7.

Länkar: <http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B5DC260B6-B2EC-468B-9E83-90DC9F2C28EE%7D/78444>

1640

1641 **Mildringens genomförbarhet**

1642 Som nämns ovan bör genomförbara mildringsåtgärder vara tekniskt utförbara, inte leda till
1643 oproportionerliga kostnader och vara jämförbara med den nya modifieringen, förändringen eller
1644 hållbara mänskliga utvecklingsverksamheten.

1645 Bedömning av vilka mildringsåtgärder som är genomförbara kan göras utifrån principer om god praxis
1646 som tillämpas på alla projekt av en viss typ. Lcke desto mindre finns det i valet av genomförbara
1647 mildringsåtgärder också med ett inslag av fall till fall. Vissa mildringsåtgärder är kanske inte tekniskt
1648 genomförbara på en viss plats eller är inte rimliga p.g.a. tpspecifika naturliga förhållanden. När det
1649 t.ex. gäller vattenkraftverk krävs det vanligen att man säkerställer ekologiskt flöde och installation av
1650 stöd för fiskvandring som mildringsåtgärder för vattenförekomster inom fiskområden. Installation av
1651 stöd för fiskvandring blir inte rimligt i vattenförekomster utanför sådana regioner där naturliga
1652 fiskhabitat inte har funnits, men hänsyn kan däremot behöva tas till sedimentkontinuitet. Lagg märke
1653 till att fiskhabitat kan behöva återställas om de gick förlorade p.g.a. befintlig påverkan.

1654 **5.3 Bedömning av betydligt bättre alternativ för miljön**

1655 Som det står i artikel 4.7 d: "*De nyttiga mål som dessa modifieringar eller förändringar av*
1656 *vattenförekomsten skall medföra kan, av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader, inte*
1657 *uppnås på något annat sätt som skulle vara ett betydligt bättre alternativ för miljön.*" Det är därför
1658 nödvändigt att bedöma "alternativa sätt" för föreslagna nya modifieringar, förändringar eller nya
1659 hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter.

1660 I vägledningsdokument nr 20 beskrivs redan i detta sammanhang att dessa metoder eller alternativa
1661 lösningar skulle kunna inbegripa alternativa placeringar, annorlunda omfattningar eller utformning på
1662 utvecklingsverksamheten eller alternativa processer. Alternativ bör bedömas i de tidiga
1663 utvecklingsskedena och på lämplig geografisk nivå (t.ex. EU-nivå, nationell nivå, avrinningsdistrikt)
1664 gentemot en tydlig översikt av de nyttiga mål som modifieringen medför. För projekt som omfattas av
1665 MKB-direktivet kan användning av kraven därifrån bidra till att bedöma de olika möjliga alternativen,
1666 men räcker kanske inte alltid.

1667 Teknisk ogenomförbarhet är försvarbart om ingen teknisk lösning finns tillgänglig. När det gäller
1668 oproportionerliga kostnader är "oproportionalitet" ett omdöme med en politisk, teknisk och social
1669 aspekt, som beror på ekonomisk information och analys av kostnader och fördelar⁸⁵.

1670 Omfattningen av "alternativa sätt" kan ha två aspekter – den strategiska nivån och den projektspecifika
1671 nivån, där bedömningar på den strategiska nivån kan bidra till den projektspecifika bedömningen för
1672 beslutsfattandet.

⁸⁵ Fler detaljer finns i CIS-vägledningsdokument nr 1 om ekonomi och miljön: [https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20\(WG%202.6\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20(WG%202.6).pdf)

1673 **5.3.1 Strategisk nivå**

1674 För att avgöra betydligt bättre alternativ för miljön behöver hänsyn tas till strategiska komponenter,
1675 som går längre än den lokala nivån. Exempel på "andra sätt" för de nyttiga mål som eftersträvas
1676 genom dessa modifieringar kan vara följande:

- 1677 • Andra former av skapande av förnybar energi, åtgärder för att höja energieffektiviteten eller
1678 alternativa platser för vattenkraftverk, andra sätt att balansera tillgången och efterfrågan på
1679 energi.
- 1680 • Bedömning av kapaciteter och möjligheter för andra former av transport, t.ex. järnväg och/eller
1681 väg för sjöfart.
- 1682 • Möjligheter och effekter av vattenupptagningsåtgärder med avseende på
1683 översvämningsskydd.
- 1684 • Möjligheter till vattenbesparingsåtgärder för dricksvattenförsörjnings- eller
1685 konstbevattningsprojekt,
- 1686 • med mera.

1687 Beroende på karaktären på den nya modifieringen, förändringen eller nya hållbara mänskliga
1688 utvecklingsverksamheten är det i detta sammanhang avgörande att ta hänsyn till relevant
1689 sektorspolitik, däribland t.ex. handlingsplanerna för förnybar energi, TEN-T-programmet, planerna för
1690 hantering av översvämningsskydd, programmen för landsbygdsutveckling osv. (se kapitel 2). Med
1691 andra ord krävs det en bedömning på strategisk nivå där man uppmärksammar ett antal möjliga
1692 alternativ, för att kunna ta ett informerat beslut om ifall det är motiverat eller inte med försämring eller
1693 ej uppnådd god status/potential. Även hänsyn till livscykeln (såsom energibehov) kan ha en roll att
1694 spela i beslutsprocessen⁸⁶. Hänsyn till den strategiska aspekten bidrar också till att förbättra den
1695 politiska samstämmigheten. Resultaten av strategiska miljöbedömningar enligt SMB-direktivet, som
1696 gäller för planer och program, kan vara användbara i detta sammanhang men räcker kanske inte alltid.

1697 Slutligen finns det ett behov av att ta hänsyn till möjliga kumulativa effekter av modifieringar (se kapitel
1698 3.6). Eftersom konsekvensers volymomfattning är relevant att ta hänsyn till, kan den strategiska nivån
1699 vara en lämplig skala för tillhörande bedömningar.

Fallstudie 8: ICPDR:s vägledningsprinciper om hållbar vattenkraftutbyggnad
---

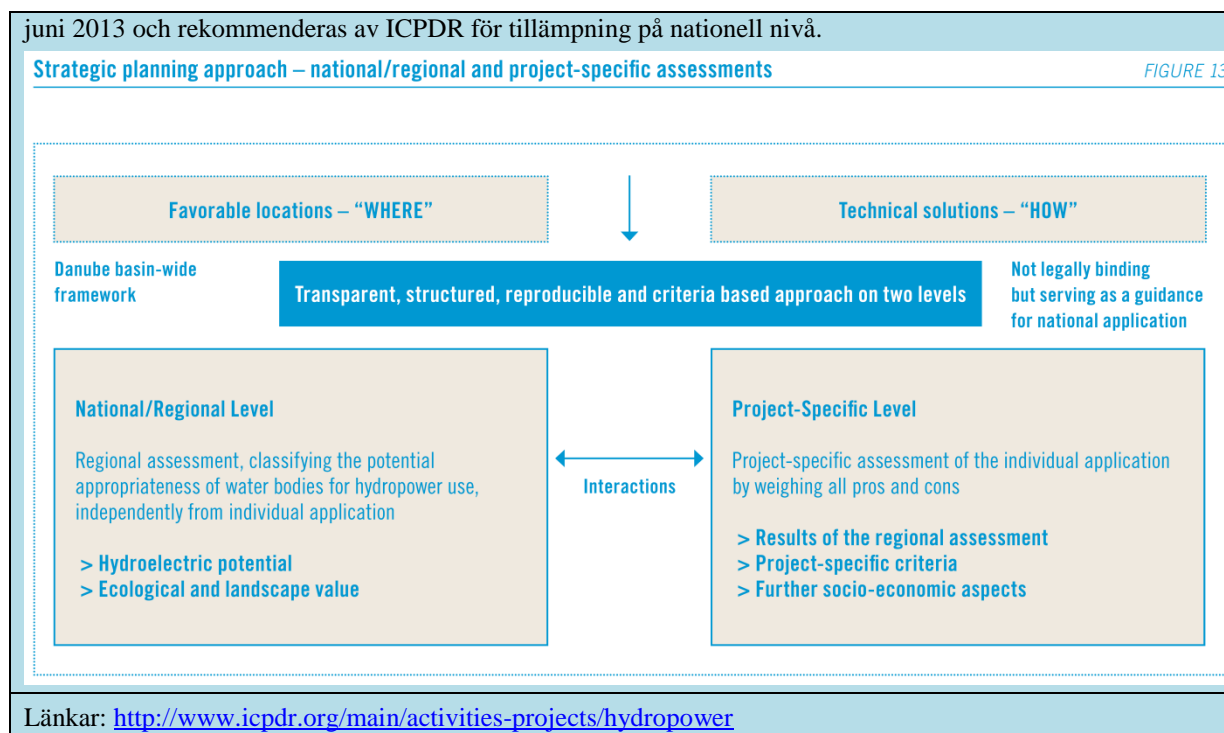
Land: Internationella kommissionen för skydd av Donau (Donaus avrinningsområde, som innefattar de nio EU-medlemsstaterna AT, BG, CZ, DE, HR, HU, RO, SI, SK samt de fem icke-medlemsstaterna BA, MD, ME, RS och UA)
--

Länderna i Donaus avrinningsområde planerar nyutbyggnad av vattenkraften för att öka andelen förnybar energi. Samtidigt är länderna förpliktigade att uppfylla miljöskyddsmålen, däribland vattendirektivet.

Som ett erkännande av utmaningen med att utveckla vattenkraften på ett hållbart sätt inom den befintliga juridiska och politiska ramen, har ICPDR tagit fram "vägledningsprinciper om hållbar vattenkraftutbyggnad". I vägledningsprinciperna rekommenderas att man tillämpar ett strategiskt tillvägagångssätt, även på den strategiska (nationella/regionala) och projektspecifika nivån. Kriterier för båda nivåerna ingår i dokumentet. Detta beror även på att de bedömningar och anskaffande av uppgifter som krävs endast går att genomföra på de respektive nivåerna. Därför föreslås en tvånivåbedömning för den strategiska planeringsmetoden enligt nedan.

Vägledningsprinciperna, som har utvecklats av ett interdisciplinärt team med bl.a. representanter från myndigheter (energi och miljö), vattenkraftsektorn och icke-statliga organisationer, slutfördes och antogs i

⁸⁶ Se Royal Commission on Environmental Pollution (1988): *12th report: Best Practicable Environmental Option*

1700 5.3.2 Projektnivå

1701 På projektnivå måste alternativ bedömas mot kriteriet om andra metoder kan tjäna samma syfte och
1702 samtidigt utgöra ett betydligt bättre alternativ för miljön. Detta innefattar exempelvis olika
1703 projektutformningar som är tekniskt genomförbara och inte oproportionerligt kostsamma. Även annan
1704 lagstiftning (t.ex. MKB- eller habitatdirektivet) kan kräva bedömning av alternativa sätt⁸⁷.

1705 Det går att åstadkomma möjliga synergier med bedömningar enligt MKB-direktivet (i tillämpliga fall) för
1706 att avgöra miljökonsekvenser för ett planerat projekt, och då föreskriva en beskrivning av de rimliga
1707 alternativ som exploatören studerat och som är relevanta för projektet och dess särskilda egenskaper,
1708 plus en angivelse av huvudskälen till det valda alternativet, med hänsyn till projektets konsekvenser
1709 för miljön⁸⁸. Det måste i detta sammanhang klargöras att utformningen av projekt, eller förbättringar
1710 eller förändringar av den, inte föreskrivs i förfarandet med MKB (och inte heller SMB).

1711 5.4 Avvägning av intressen: Allmänintresse av större vikt/fördelar kontra 1712 konsekvenser

1713 Ytterligare ett villkor som måste följas är att ”skälen för dessa modifieringar eller förändringar är ett
1714 allmänintresse av större vikt, och/eller fördelarna för miljön och samhället med att uppnå målen enligt
1715 punkt 1 uppväger inte fördelarna med de nya modifieringarna eller förändringarna för människors
1716 hälsa, för vidmakthållandet av människors säkerhet eller för en hållbar utveckling” (artikel 4.7 c). För
1717 att överensstämja med denna prövning måste minst ett av de två kriterierna i artikel 4.7 c

⁸⁷ Se t.ex. mål C-239/04 – Det särskilda skyddsområdet Castro Verde – Alternativa lösningar saknas.
<http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=sv&num=c-239/04>

⁸⁸ Se MKB-direktivets artikel 5.1 d.

1718 (allmänintresse av större vikt eller avvägningen) uppfyllas av den nya modifieringen, förändringen eller
1719 nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheten, eller båda⁸⁹.

1720 5.4.1 Allmänintresse av större vikt

1721 I EU-lagstiftningen kan allmänhetens intressen fungera som grund för att motivera undantag. Det finns
1722 ett antal "allmänintressen" av socialt, ekonomiskt eller miljörelaterat slag inom EU och på nationell
1723 nivå. Eftersom alla allmänintressen inte automatiskt är "av större vikt", är det viktigt att skilja mellan
1724 "allmänintresse" och "allmänintresse av större vikt" som nämns i artikel 4.7 c⁹⁰. "Större vikt" innebär i
1725 praktiken att det andra intresset går före att uppnå målen i vattendirektivet. Medlemsstaterna måste få
1726 ett visst mått av eget omdöme för att avgöra om ett visst projekt är av sådant intresse⁹¹. Allmänhetens
1727 deltagande kan bidra avsevärt till att avgöra när det rör sig om allmänintresse av större vikt.

1728 Följande informationskällor kan ge vidare perspektiv till frågan vad som ska anses som
1729 "allmänintresse" eller "allmänintresse av större vikt"⁹²:

- 1730 • I CIS-vägledningsdokument nr 1 (WATECO)⁹³ beskrivs ett antal huvudfaktorer som behöver
1731 övervägas (t.ex. att uppfylla allmänintresse, inte alla typer av allmänintresse kan gälla, syfte
1732 att skydda värderingar som är grundläggande för medborgarnas liv och för samhället (t.ex.
1733 hälsa, säkerhet), inom ramen för grundläggande politiska strategier för staten och samhället).
- 1734 • EU-domstolen har klargjort⁹⁴ att bevattning och dricksvattenförsörjning kan⁹⁵ utgöra ett
1735 allmänintresse av större vikt som kan motivera ett vattenavledningsprojekt i brist på alternativa
1736 lösningar (för överväganden som berör människors hälsa eller betydelsefulla konsekvenser för
1737 miljön). Den har också noterat⁹⁶ att bygget av ett vattenkraftverk faktiskt kan vara ett
1738 allmänintresse av större vikt.
- 1739 • När det gäller vattenkraftsprojekt drogs inom CIS-processen slutsatsen att en
1740 vattenkraftsverksamhet inte automatiskt utgör allmänintresse av större vikt bara för att den
1741 kommer att skapa förnybar energi⁹⁷.
- 1742 • På nationell nivå kan även ytterligare frågor beträffande tillämpningen av vattendirektivets
1743 artikel 4.7 spela en roll, såsom militär säkerhet (orsakar t.ex. fall med artikel 4.7 i
1744 kustområden)⁹⁸.

⁸⁹ Se även beslutet i Österrikes nationella högsta förvaltningsdomstol (VwGH 24.11.2016, Ro 2014/07/0101), där domen blev att det räcker att uppfylla ett kriterium i artikel 4.7 c, alltså allmänintresse av större vikt eller avvägning, och inte nödvändigtvis båda.

⁹⁰ Lägg märke till att hänsynen till "allmänintresse av större vikt" bara gäller den första delen av artikel 4.7 c, inte den andra.

⁹¹ Se mål C-346/14, kommissionen mot Österrike:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=177722&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=320623>

⁹² Lägg märke till att de angivna referenserna inte ska ses som fullständiga, då det kan komma nya beslut.

⁹³ [https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20\(WG%202.6\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/cffd57cc-8f19-4e39-a79e-20322bf607e1/Guidance%20No%201%20-%20Economics%20-%20WATECO%20(WG%202.6).pdf)

⁹⁴

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=9ea7d0f130d679e412f3db944bbd8cceb4d91f8fe99e.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pah4Te0?text=&docid=126642&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=55628> ;

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=9ea7d0f130d679e412f3db944bbd8cceb4d91f8fe99e.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pah4Te0?text=&docid=111201&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=55628>

⁹⁵ Lägg märke till att det står att sådana verksamheter kan ha ett "väsentligt allmänintresse", vilket är viktigt i samband med hela domen och därmed även analogt med detta i samband med vattendirektivets artikel 4.7.

⁹⁶

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=177722&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=320623>

⁹⁷ https://circabc.europa.eu/sd/a/23d94d2d-6b9c-4f17-9e15-14045cd541f3/Issue%20Paper_final.pdf

⁹⁸ Se fördraget om Europeiska unionen, artikel 42.3.

1745 Fler perspektiv kan också hämtas från befintlig praxis gällande ett liknande koncept enligt EU:s
1746 habitatdirektiv (Natura 2000-områden som också kan beröras av en ny modifiering). I artikel 6.4 första
1747 stycket föreskrivs att tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse innefattar sådana av
1748 social eller ekonomisk karaktär, medan det andra stycket nämner människors hälsa, den allmänna
1749 säkerheten och betydelsefulla konsekvenser för miljön som exempel på sådana tvingande orsaker
1750 som har ett allt överskuggande allmänintresse⁹⁹ (d.v.s. allmänintresse av större vikt). Det finns
1751 rättspraxis från Europeiska unionens domstol om hur detta koncept tillämpas¹⁰⁰. Dessutom finns
1752 Europeiska kommissionens "vägledning till villkoren i artikel 6 i habitatdirektivet 92/43/EEG"¹⁰¹ och
1753 sektorspecifik vägledning¹⁰² som kan vara upplysande. Det är rimligt att tänka på att tvingande orsaker
1754 som har ett allt överskuggande allmänintresse syftar på situationer där de förutsedda planerna eller
1755 projekten visar sig outhållbara inom ramen för följande:

- 1756 • Åtgärder eller politiska strategier med syftet att skydda grundläggande värden för
- 1757 medborgarnas liv (hälsa, säkerhet, miljö).
- 1758 • Grundläggande politikområden för staten och samhället.
- 1759 • Att utföra verksamheter av ekonomisk eller social karaktär och uppfylla de offentliga
- 1760 tjänsternas särskilda skyldigheter.

1761 Utifrån ovanstående källor, som sammanfattar metoderna för att skilja "allmänintresse" från
1762 "allmänintresse av större vikt", kan det rimligen beaktas att en enkel försäkran utan ytterligare
1763 välgrundade bedömningar inte räcker för att förklara att en planerad ny modifiering eller ny hållbar
1764 mänsklig utvecklingsverksamhet är ett "allmänintresse av större vikt". En bred och öppen
1765 diskussionsprocess som underbygger sådana bedömningar med relevanta myndigheters och berörda
1766 parter engagemang kan hjälpa i detta avseende, med en öppen och tydligt dokumenterad
1767 beslutsfattandeprocess för varje fall. Vägledning till de olika nivåerna av allmänhetens deltagande och
1768 hur detta anordnas finns i CIS-vägledning 8 om allmänhetens deltagande gällande vattendirektivet.¹⁰³

1769 Resultat från en SMB av relevanta planer och program kan också vara till hjälp i detta avseende,
1770 utöver den process för allmänhetens deltagande som krävs enligt vattendirektivets artikel 14, som kan
1771 understödja debatten för att avgöra när allmänintresse har större vikt. Det bör dock noteras att det i de
1772 flesta fall behövs ett särskilt projektsammanhang, eftersom artikel 4.7-fall kan ha olika nivå, olika
1773 tidsram och olika grupper av berörda parter som kan behöva engageras jämfört med vid
1774 samrådsprocessen för förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt.

---

⁹⁹ Lägg märke till att begreppet "tvingande" inte används i vattendirektivet så som i artikel 6.4 i habitatdirektivet, något som är viktigt att tänka på vid en jämförelse. När det gäller "andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse" som är av social eller ekonomisk karaktär, framgår det tydligt av formuleringen att endast allmänintressen, oavsett om de främjas av offentliga eller privata organ, får vägas mot direktivets bevarandesyften. Projekt som utvecklas av privata organ kan därför bara övervägas när de tjänar sådana allmänintressen och detta påvisas.

¹⁰⁰ Se *Article 6 of the Habitats Directive - Rulings of the European Court of Justice* på:
http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/caselaw/index_en.htm

¹⁰¹ Se vägledningen om artikel 6.4 och metodologisk vägledning till bedömning av planer och projekt som avsevärt påverkar Natura 2000-områden, som finns på: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/natura_2000_assess_en.pdf; se kapitel 2.7.

¹⁰² Se: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

¹⁰³ Se: <https://circabc.europa.eu/sd/a/0fc804ff-5fe6-4874-8e0d-de3e47637a63/Guidance%20No%208%20-%20Public%20participation%20%28WG%202.9%29.pdf>

1775 **5.4.2 Avvägning av fördelarna med modifieringen kontra uteblivna fördelar och möjligheter**

1776 I den andra delen av artikel 4.7 c står det ”fördelarna för miljön och samhället med att uppnå målen
1777 enligt punkt 1 uppväger inte fördelarna med de nya modifieringarna eller förändringarna för
1778 människors hälsa, för vidmakthållandet av människors säkerhet eller för en hållbar utveckling”.

1779 En analys av kostnaderna och fördelarna med projektet anpassat till behoven i direktivet är nödvändigt
1780 för att ett omdöme ska kunna göras om huruvida fördelarna för miljön och samhället med att
1781 förebygga försämrad status eller återställa en vattenförekomst till god status övervägs av fördelarna
1782 med nya modifieringar eller förändringar för människors hälsa, för vidmakthållandet av människors
1783 säkerhet eller för hållbar utveckling. Fördelarna med att uppnå miljömålen i artikel 4 är bl.a. dessa¹⁰⁴:

- 1784 • I händelse av försämring av status, de fördelar och möjligheter som uteblivit till följd av
1785 försämringen av status (t.ex. förlorad biologisk mångfald, förlorade ekosystemtjänster).
- 1786 • I händelse av att god status eller potential inte uppnås, de fördelar som skulle åstadkommas
1787 om uppnåendet av god status eller god ekologisk status inte förhindrades (t.ex.
1788 dricksvattenförsörjning är inte längre möjlig¹⁰⁵, eller fördelar som uteblivit p.g.a. den
1789 nödvändiga höjda nivån av reningsbehandling; om en vattenförekomst kan försämras från
1790 måttlig till otillfredsställande, klyftan mellan god och otillfredsställande).

1791 ”Vattenkostnaderna” (d.v.s. de kvarvarande negativa effekterna av projektet) måste balanseras mot de
1792 möjliga fördelarna och andra kostnader (ökad användning av andra naturresurser, däribland global
1793 påverkan) genom de nya modifieringarna och förändringarna för människors hälsa, vidmakthållandet
1794 av människors säkerhet eller hållbar utveckling¹⁰⁶. Andra kategorier av möjliga fördelar och kostnader
1795 måste alltså övervägas och om möjligt beräknas, med hänsyn till den särskilda kvalitetsfaktor som
1796 förväntas försämras eller få sin förbättring äventyrad.

1797 Dessutom beskrivs i CIS-vägledningsdokument nr 1¹⁰⁷ följande steg:

- 1798 1. Utredning av frågor som liknar dem som övervägs vid analysen av ”hållbarhetsstatusen” för
1799 nya verksamheter. Dessa innefattar förbättrad hälsa för människor, förbättrad säkerhet för
1800 människor (t.ex. i händelse av projekt för översvämningsskydd), ökad ekonomisk verksamhet
1801 eller produktion.
- 1802 2. Bedömning av de fördelar som uteblivit till följd av att miljömålen i direktivet inte kunnat
1803 uppnås, baserat på utvärderingen av de miljömässiga, ekonomiska och sociala
1804 vattenrelaterade fördelarna. I båda fallen bör man försöka kvantifiera och uttrycka fördelar
1805 eller uteblivna fördelar i monetära termer, för att göra båda delarna av analysen jämförbara. I
1806 många fall blir det emellertid svårt att uttrycka och kvantifiera samtliga fördelar eller uteblivna
1807 fördelar i monetära termer. Därför bör de olika fördelarna och konsekvenserna presenteras,
1808 vare sig det är monetärt, kvantifierat eller bedömt kvalitativt, i en flerdimensionell tabell.

¹⁰⁴ För en utökad lista se bilaga 1: Kostnader och fördelar i CIS-vägledning nr 20.

¹⁰⁵ Lägg märke till att det krävs i vattendirektivets artikel 7.3 att medlemsstaterna ska säkerställa erforderligt skydd för de identifierade vattenförekomsterna i syfte att undvika försämring av deras kvalitet för att minska den nivå av vattenrening som krävs för framställning av dricksvatten.

¹⁰⁶ http://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/implementation/index_en.htm

¹⁰⁷ <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/economics/pdf/Guidance%201%20-%20Economics%20-%20WATECO.pdf>

1809 Detta innebär alltså inte att det blir nödvändigt att sätta penningvärde på eller ens kvantifiera alla
 1810 kostnader och fördelar för att göra ett sådant omdöme, då det kan bli metodologiskt utmanande.
 1811 Vilken blandning av kvalitativ, kvantitativ och i vissa fall penningvärderad information som är lämplig
 1812 bör bero på vad som behövs för att nå ett omdöme och vad som är proportionerligt och genomförbart
 1813 att samla in¹⁰⁸. I detta sammanhang och på grund av det urval av expertis som kan behövas för
 1814 sådana bedömningar, ses ett nära samarbete med de relevanta behöriga myndigheterna som god
 1815 praxis.

1816 Utmaningen med att kvantifiera de miljömässiga fördelarna och förlusterna och omvandla dem till
 1817 pengar uppkommer vid en ekonomisk bedömning. Man kan därför utföra en multikriterieanalys, som
 1818 kan ge mer relevant information och resultat än en kostnads-nyttoanalys. Denna metod kan göra det
 1819 möjligt att överväga ett stort antal kriterier¹⁰⁹, med inte bara monetära indikatorer, och kan därför leda
 1820 till bättre informerade beslut. I händelse av att två analyser utförs separat för att bedöma fördelarna
 1821 och förlusterna för miljön och effekterna på välfärden, bör man ha i åtanke att en metodik behöver
 1822 utformas för att kunna jämföra resultaten av båda analyserna och utföra det slutliga balanserade
 1823 omdömet om de övergripande fördelarna. Oavsett vilken metodik och vilket bedömningsverktyg som
 1824 används för att ge ett omdöme, bör det noteras att bedömningen av ekonomisk och social välfärd är
 1825 kopplad till den om miljö, och motiveringen av den behöver vara öppen och ansvarsfull.

1826

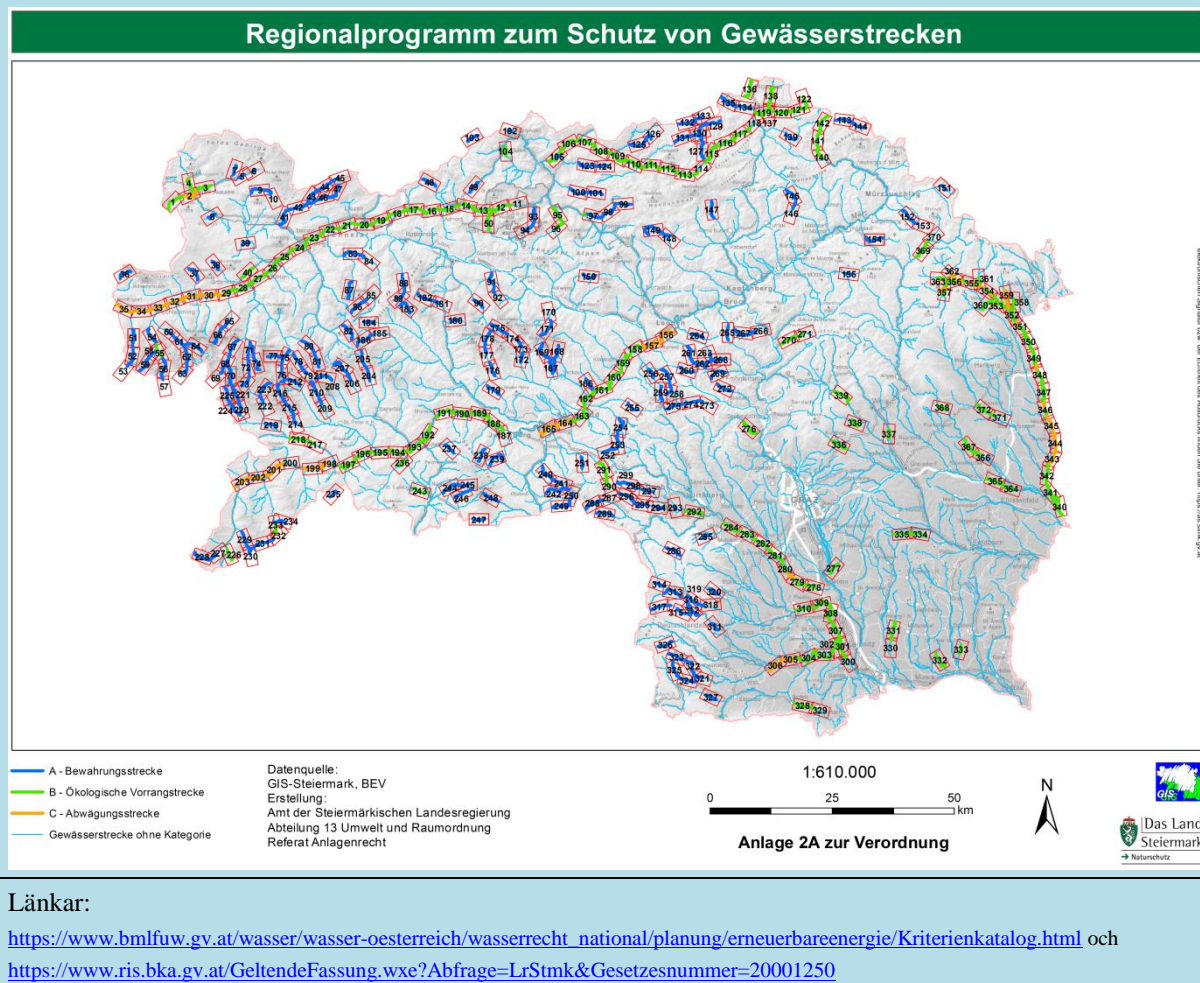
Fallstudie 9: Kriteriekatalog för vattenkraft	
Land:	Österrike (AT)
<p>Österrike har fastställt principer för vattenkraftutbyggnad i den första förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt och även i ”kriteriekatalogen för ny vattenkraftutbyggnad” (Österreichischer Wasserkatalog: Wasser schützen – Wasser nutzen. Kriterien zur Beurteilung einer nachhaltigen Wasserkraftnutzung) som är ett beslutsstödsystem som grund för regional planering. Huvudmålen med katalogen är att den ska fungera</p> <ul style="list-style-type: none"> - för att assistera vattenmyndigheterna med att avväga de olika allmänintressena, - för att sammanfatta den tekniska kunskapen om de mest relevanta aspekterna (energiförvaltning, ekologi och andra relevanta aspekter av vattenförvaltning), - för att ge information om kriterierna för att bedöma det ekologiska värdet för vattenförekomster, - för att säkerställa en gemensam uppfattning om och tillämpning av prövningen mot artikel 4.7 i hela Österrike, - för att underlätta öppenheten, - som stödverktyg – inte föregripa tillståndsorganets slutgiltiga beslut, - som extra stöd för att bedöma bättre alternativ för miljön, - som grund för vidare strategisk planering för vattenkraftutbyggnad på regional nivå, - som hjälp för vattenkraftsplanerare att på ett mycket tidigt stadium bedöma chanserna att ett nytt projekt blir godkänt innan detaljerad projektplanering görs. <p>För att genomföra detta tillvägagångssätt togs utvecklingen av kriteriekatalogen i ett första steg med som en åtgärd i åtgärdsprogrammet för den första förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt, att användas för att avväga allmänintressen i händelse av statusförsämring (artikel 4.7 i vattendirektivet) och även som grund för regional planering av vattenkraftutbyggnad. Kriterier togs fram för att klassa nya vattenkraftsprojekt i fråga om deras positiva effekt på energiförvaltningsaspekter samt positiva eller negativa effekter på andra vattenförvaltningsaspekter (t.ex. översvämningsskydd, sedimentbalans, vattenförsörjning, vattenkvalitet, turism osv.). Samtidigt togs det också fram kriterier för att klassa flodsträckor sett till deras ekologiska värde. Katalogen offentliggjordes av ministeriet och lämnades till de regionala myndigheterna som en förordning</p>	

¹⁰⁸ Inspiration för att bedöma fördelar eller jämföra fördelar finns i *Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects – Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020*: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

¹⁰⁹ Att använda resultat från kartläggning och bedömning av ekosystem och deras tjänster (MAES-process), om sådana finns, kan också vara användbart i detta sammanhang, se: <http://biodiversity.europa.eu/maes>

(Erläss).

Som exempel på det andra steget (praktisk tillämpning) tillhandahålls det regionala programmet från delstatsregeringen i Steiermark, där det beskrivs ”bevarandesträckor”, ”sträckor av ekologisk prioritet” och ”avvägningssträckor” (se karta).

1827

1828 5.5 Förhållande till förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt

1829 Undantag enligt artikel 4.7 är kopplade till ett antal problem med förvaltningsplanerna för
1830 avrinningsdistrikt. De främsta beskrivs enligt följande.

1831 5.5.1 Rapportering i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt

1832 Artikel 4.7 b innehåller ett allmänt villkor om att ”skälen för ändringarna anges särskilt och förklaras i
1833 den förvaltningsplan för avrinningsdistriktet som krävs enligt artikel 13 och målen ses över vart sjätte
1834 år”. Dessutom nämns i vattendirektivets bilaga VII A5, A7 och B1 undantag enligt artikel 4.7 och att de
1835 behöver rapporteras i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet. Den främsta grunden bakom dessa
1836 krav är att understödja processen med allmänhetens deltagande och säkerställa att användningen av
1837 undantag görs öppen och spårbar, så att den kan granskas offentligt. Processen med allmänhetens
1838 deltagande kan också vara användbar på andra sätt, t.ex. för att avgöra allmänintresse av större vikt
1839 genom återkoppling från relevanta aktörer och berörda parter om potentiella artikel 4.7-fall ingår i
1840 utkastet till förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt.

1841 I vägledningsdokument nr 20 beskrivs i detta sammanhang att detta är en rapporterings skyldighet, och
1842 innebörden är inte att medlemsstaterna måste vänta tills förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet
1843 offentliggörs innan de tillåter en ny fysisk modifiering eller ny hållbar utvecklingsverksamhet att gå
1844 vidare. I många fall kommer projekt att utvecklas inom förvaltningsplanens sexårscykel.

1845 För modifieringar och förändringar som omfattas av direktivet om miljökonsekvensbedömning, måste
1846 medlemsstaterna säkerställa att den berörda allmänheten får tillfälle att avge ett yttrande innan
1847 projektet påbörjas.

1848 Även om tidsramen för ett projekt är sådan att samråd om förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt
1849 inte ger möjlighet för intresserade parter att uttrycka sina åsikter före dessa beslut, så krävs det i
1850 artikel 14 att medlemsstaterna uppmuntrar alla berörda parter aktiva engagemang i direktivets
1851 genomförande. Det rekommenderas att medlemsstaterna säkerställer att sådana möjligheter¹¹⁰ ges
1852 när det gäller projekt som ligger utanför vad direktivet om miljökonsekvensbedömning omfattar, men
1853 som sannolikt leder till försämring av status eller till att god ekologisk status, god ekologisk potential
1854 eller god grundvattenstatus inte uppnås.

1855 Den information som ges genom sådana samråd kommer att hjälpa medlemsstaterna att nå ett
1856 omdöme angående om villkoren för undantag är uppfyllda, och minska sannolikheten för att
1857 intresserade parter bestrider det påföljande beslutet. Om en modifiering eller förändring kommer igång
1858 halvvägs genom en planeringscykel inom en förvaltningsplan för avrinningsdistrikt, måste orsaken till
1859 den modifieringen eller förändringen fastställas i den påföljande (uppdateringen av)
1860 förvaltningsplanen.

1861 Det finns också några ytterligare anvisningar i PCI-vägledningen¹¹¹ för projekt av gemensamt intresse
1862 för energiinfrastruktur, där det står att "*när ett projekt läggs fram i mitten av sexårscykeln och inte
1863 fanns med i den föregående förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt, under strikta och korta
1864 tidsgränser, så ändrar medlemsstaterna de facto sina förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt utan
1865 offentligt samråd. Därför skulle det bästa tillvägagångssättet vara att formellt uppdatera de befintliga
1866 förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt. Ett alternativ skulle vara att lita till ett korrekt offentligt
1867 samråd ad hoc, t.ex. att använda MKB-processen eller annat korrekt samråd. (...) Att inte utföra ett
1868 korrekt offentligt samråd kan medföra risken att medlemsstaterna tappar uppsikten över kopplingarna
1869 mellan det föreslagna projektet och annan vattenanvändning i avrinningsområdet eller att
1870 medborgarna delvis berövas sin rätt att bli rådförade enligt vattendirektivet. Det rekommenderas
1871 därför att tidsgränserna för samråden är tillräckliga för att projektet ska kunna övervägas ordentligt i
1872 samband med förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet. I fall där projekt utvecklas mitt i
1873 planeringscykeln enligt vattendirektivet, måste de därpå tas med i den påföljande förvaltningsplanen
1874 för avrinningsdistriktet, som ska genomgå offentligt samråd i sin helhet."*

1875 Dessutom kan följande information ses som användbar att ha med i förvaltningsplanerna för
1876 avrinningsdistrikt (och utkastet till dessa) eller lämnas i kompletterande dokument som är tillgängliga
1877 vid tillfället då planerna offentliggörs:

¹¹⁰ Lägg märke till att villkoren i Århuskonventionen kan vara relevanta i detta sammanhang.

¹¹¹ Vägledning: *Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure Projects of Common Interest (PCIs)*,
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130919_pci-en-guidance.pdf

- 1878 • Potentiella 4.7-fall innan projektet bedöms eller när bedömning pågår, t.ex. åtgärder för
- 1879 översvämningskydd som beskrivs i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet, andra
- 1880 infrastrukturprojekt (t.ex. sjöfart, vattenkraft, bevattningsplaner) som kan underställas en
- 1881 prövning mot artikel 4.7, eller andra projekt som ett tillståndsförfarande inlett för.
- 1882 • Andra projekt som kan ha effekter på vattenförekomsternas status/potential men som kanske
- 1883 inte var för sig ger upphov till prövning mot artikel 4.7.
- 1884 • Information om potentiell interaktion med befintlig påverkan och användning i
- 1885 avrinningsområdet.
- 1886 • Information och länkar till relevanta bakgrundsdokument.

1887 Mervärde kan också utgöras av information i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet om projekt där
 1888 prövning mot artikel 4.7 inte krävdes (eftersom det föreslagna projektet inte bedömdes orsaka
 1889 försämring eller att god status/potential inte uppnås). Denna information kan bl.a. vara relevant för att
 1890 uppdatera översynen av miljöpåverkan från mänsklig verksamhet och de ekonomiska analyser som
 1891 krävs enligt vattendirektivets artikel 5 och bilaga III. Här särskilt för identifieringen av påverkan,
 1892 bedömningen av konsekvenser och risken för att miljömål inte kan uppnås. Den kan också vara
 1893 användbar av skäl som gäller öppenhet, d.v.s. om intresserade parter begär information¹¹².

Fallstudie 10: Instruktion från det spanska vattendirektoratet angående artikel 4.7

Land: Spanien (ES)

Spanien har tagit fram en teknisk instruktion som gäller för alla interregionala avrinningsdistrikt i landet. I instruktionen upprättas ett tekniskt förfarande för att analysera nya modifieringar av vattenförekomsternas fysiska karakteristiska, nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter och nivåförändringar hos grundvattenförekomster som kan leda till övervägande av möjliga undantag enligt artikel 4.7. För varje artikel 4.7-fall behöver ett faktablad fyllas i.

Det slutliga faktabladet måste finnas med i förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt som en sammanfattning av 4.7-bedömningen. Det kan användas som sammanfattning (som kan användas i den offentliga samrådsprocessen) men även som checklista för vattenplanerare så att de kan följa alla stegen i en fullständig analys. Dessutom gör det att all information kan sammanställas som strukturerade uppgifter i ett datorsystem.

Länkar: <https://circabc.europa.eu/sd/a/f72ae44f-23e3-4cb6-9cba-74a79bf5c331/19 - MS Spain - 4.7 Case Study 1.pdf>

1894

1895 5.5.2 Artikel 4.7 och definitionen av kraftigt modifierade vattenförekomster

1896 Om artikel 4.7 tillämpas för en ny modifiering av en ytvattenförekomstens fysiska karakteristika
 1897 (hydromorfologisk förändring), så kan en vattenförekomst därefter vara aktuell för att definieras som
 1898 kraftigt modifierad vattenförekomst i nästa förvaltningsplan för avrinningsdistriktet, där
 1899 vattenförekomsten är försämrad/inte kan uppnå god ekologisk status.

1900 I vägledningsdokument nr 20 beskrivs i detta sammanhang att efter att en ny hydromorfologisk
 1901 förändring har inträffat, kan det hända att vattenförekomsten är aktuell för att definieras som kraftigt
 1902 modifierad vattenförekomst enligt artikel 4.3 i nästa planeringscykel. Det finns inget krav på att
 1903 definitionen måste vänta tills nästa förvaltningsplan för avrinningsdistriktet offentliggörs.
 1904 Vattenförekomster kan emellertid inte definieras som kraftigt modifierade vattenförekomster innan den

¹¹² Se exempelvis domstolens mål C-75/08 om MKB-direktivet, som finns på <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=73330&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=194020>

1905 nya modifieringen har ägt rum, på grund av den förväntade betydande hydromorfologiska
1906 förändringen.

1907 Efter tillämpningen av artikel 4.7 och i händelse av att det definieras nya kraftigt modifierade
1908 vattenförekomster, bör det stegvisa arbetssätt som tagits fram i vägledningsdokumentet för kraftigt
1909 modifierade vattenförekomster tillämpas utan det "provisoriska identifieringssteget".

1910 Det finns likheter mellan undantag enligt artikel 4.7 och prövning för definition som kraftigt modifierad
1911 vattenförekomst, då de t.ex. tar upp fysiska modifieringar eller kräver mildringsåtgärder. I CIS-
1912 vägledningsdokument nr 4 står det redan att prövningar för definition som kraftigt modifierad
1913 vattenförekomst enligt artikel 4.3 kan bli relevant för nyligen modifierade vattenförekomster,
1914 exempelvis för vattenförekomster som har förändrats avsevärt till sin karaktär till följd av att undantag
1915 enligt artikel 4.7 har tillämpats¹¹³. Därför kan det vara rimligt att säkerställa samstämmighet mellan de
1916 bedömningar som krävs enligt artikel 4.7 och prövningarna enligt artikel 4.3. Samtidigt leder inte alltid
1917 en ny hydromorfologisk förändring till att respektive vattenförekomst definieras som kraftigt modifierad
1918 (t.ex. i händelse av en försämring från hög till god status).

1919 När en vattenförekomst väl är definierad som kraftigt modifierad utefter undantaget enligt artikel 4.7
1920 och prövningen mot artikel 4.3, behöver definitionen som kraftigt modifierad vattenförekomst
1921 kontrolleras vart sjätte år i efterföljande förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt, så att kraven för
1922 definition som kraftigt modifierad och god ekologisk potential är uppnådda. Detta krävs för att bevisa
1923 om nya tillvägagångssätt och möjligheter för att mildra konsekvenser kan ha dykt upp som behöver tas
1924 i beaktande.

1925 Om ett undantag enligt artikel 4.7 beviljas för en ny fysisk modifiering i en befintlig kraftigt modifierad
1926 vattenförekomst (se kapitel 0 3.4.1 Praktiska överväganden och exempel för ytvattenförekomster), kan
1927 denna vattenförekomsts ekologiska potential därefter behöva definieras baserat på den sexåriga
1928 planeringscykeln i vattendirektivet, för att ta hänsyn till den ytterligare fysiska modifieringen.

1929 **5.5.3 Förhållandet mellan artikel 4.7 och artikel 4.4 och 4.5**

1930 Om kriterierna i artikel 4.7 är uppfyllda är det möjligt att tillämpa undantag enligt artikel 4.7 under den
1931 första strecksatsen (nya modifieringar i en ytvattenförekomsts fysiska karakteristika eller förändringar i
1932 nivån hos grundvattenförekomster) på vattenförekomster som redan är föremål för undantag enligt
1933 artikel 4.4 eller 4.5¹¹⁴. Denna fråga är inte relevant för undantag enligt den andra strecksatsen (nya
1934 hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter) eftersom den bara gäller för ytvattenförekomsters
1935 försämring från hög till god status, där man inte behöver överväga att tillämpa undantag enligt artikel
1936 4.4 eller 4.5.

1937 Det kan finnas fall då tillämpningen av undantag enligt artikel 4.4 eller 4.5 kan behöva motiveras efter
1938 tillämpningen av ett undantag enligt artikel 4.7 och modifieringen av en vattenförekomst. Ett exempel
1939 kan vara att tillämpa ett undantag enligt artikel 4.7 för en ny modifiering som försämrar vattenstatusen,
1940 följt av ett undantag enligt artikel 4.4 baserat på naturliga förhållanden eftersom ekosystemet behöver
1941 längre tid för att återhämta sig trots att de nödvändiga mildringsåtgärderna för att uppnå god status är

¹¹³ Se kapitel 8.3.2 i CIS-vägledningsdokument nr 4: [https://circabc.europa.eu/sd/a/f9b057f4-4a91-46a3-b69a-e23b4cada8ef/Guidance%20No%204%20-%20heavily%20modified%20water%20bodies%20-%20HMWB%20\(WG%202.2\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/f9b057f4-4a91-46a3-b69a-e23b4cada8ef/Guidance%20No%204%20-%20heavily%20modified%20water%20bodies%20-%20HMWB%20(WG%202.2).pdf)

¹¹⁴ Lägg märke till att villkoren i artikel 4.8 och 4.9 behöver vara uppfyllda för att undantag enligt vattendirektivet ska tillämpas.

1942 införda (se i detta sammanhang även kapitel 3.3.1). Om artikel 4.7 på samma sätt tillämpas för en
1943 förändring av grundvattennivån, måste undantag enligt artikel 4.4 eller 4.5 motiveras i den påföljande
1944 processen för förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt, utifrån dessa särskilda villkor, och ses över vart
1945 sjätte år. Därför kan det vara rimligt att säkerställa samstämmighet mellan de bedömningar och
1946 prövningar som krävs enligt artikel 4.7 och de bedömningar som krävs enligt artikel 4.4 eller 4.5.

1947 Lagg märke till att tillämpningen av undantag enligt artikel 4.7 på vattenförekomster som är
1948 underställda undantag enligt artikel 4.4 eller 4.5 inte undanröjer behovet av åtgärder för att förbättra
1949 statusen. De drivkrafter och den påverkan som stöder tillämpningen av artikel 4.4 eller 4.5 behöver
1950 fortfarande nämnas, och påverkas kanske och kanske inte av en ny modifiering som ett undantag
1951 enligt artikel 4.7 tillämpas för.

1952 Samband med befintlig påverkan från annan användning av en vattenförekomst behöver beaktas. Ett
1953 typiskt exempel skulle kunna vara en vattenförekomst där ett undantag enligt artikel 4.4 tillämpas
1954 p.g.a. förorenande näringsämnen från jordbruket (för ett utfasat införande av åtgärder som vidtas av
1955 förorenaren mot den befintliga påverkan) och samtidigt ett undantag enligt artikel 4.7 tillämpas för en
1956 ny modifiering. I allmänhet kanske inte näringsföreningarnas konsekvenser berörs, men i vissa fall,
1957 beroende på karaktären på den nya modifieringen, kan den faktiskt göra föreningarnas
1958 konsekvenser värre (t.ex. hydromorfologiska förändringar som påverkar ekosystemets förmåga att
1959 absorbera näringsämnen). Därför bör det beaktas hur mildringsåtgärder för ett nytt projekt kan
1960 kombineras och interagera med andra åtgärder som är nödvändiga för att förbättra status (t.ex. en
1961 vandringspassage kombinerat med morfologiska åtgärder för att återskapa livsmiljöer och uppfylla
1962 krav på ekologiskt flöde).

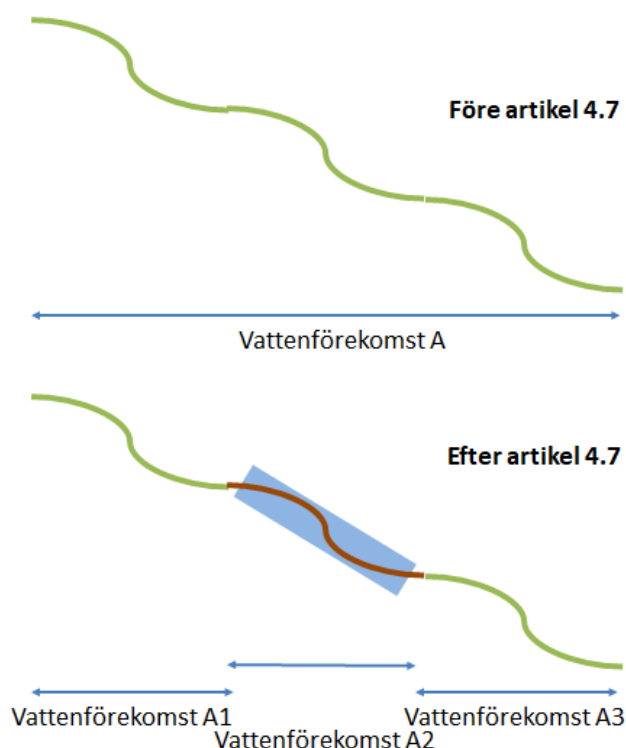
1963 **5.5.4 Ändring av vattenförekomsters avgränsning och/eller typologi p.g.a. ett undantag enligt** 1964 **artikel 4.7**

1965 Så snart projektet är genomfört kan det krävas en ändring av vattenförekomsters avgränsning (för
1966 efterföljande förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt). Enligt CIS-vägledningsdokument nr 2¹¹⁵ bör
1967 fysiska egenskaper (geografiska eller hydromorfologiska) som kan antas vara betydande i förhållande
1968 till målen i direktivet användas för att identifiera åtskilda partier av ytvatten. Det klargörs också att
1969 kraftigt modifierade vattenförekomster bör definieras i form av enskilda vattenförekomster. Med andra
1970 ord kan man, beroende på vattenförekomstens storlek innan artikel 4.7 tillämpas, behöva göra en
1971 ytterligare uppdelning i vattenförekomster. För de vattenförekomster som uppdelningen ger upphov till
1972 behövs en ombedömning sett till mål och undantag, med hänsyn till vad som tillämpades i den tidigare
1973 förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet.

---

¹¹⁵ <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%20%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>

1974

Bild 7: Ändring av definition av vattenförekomst p.g.a. tillämpningen av artikel 4.7

1975

1976 I fall där angränsande partier av ytvatten har kombinerats till en enda vattenförekomst, är en sådan
 1977 kombination kanske inte längre möjlig efter att en modifiering har ägt rum, eftersom kriterierna för att
 1978 kombinera dem (angränsande partier av ytvatten inom en typ har samma status)¹¹⁶ inte längre blir
 1979 uppfyllda.

1980 Lägga märke till att behovet av en uppdatering av typologin också kan bero på åtgärder för att förbättra
 1981 vattenförekomstens status, t.ex. att återinföra naturliga processer (t.ex. ta bort en sluss, återinföra
 1982 tidvattenprocesser) vilket leder till en ändring av vattenförekomststyp.

1983 5.5.5 Artikel 4.7 i ett gränsöverskridande sammanhang

1984 Gränsöverskridande samordning är en huvudfråga för internationella avrinningsdistrikt och tas upp i
 1985 vattendirektivet. I artikel 3.4 står det att "Medlemsstaterna skall se till att detta direktivs krav för att
 1986 uppnå miljömålen enligt artikel 4, och i synnerhet alla åtgärdsprogram, samordnas för hela
 1987 avrinningsdistriktet. När det gäller internationella avrinningsdistrikt skall de berörda medlemsstaterna
 1988 tillsammans sköta denna samordning och får för detta ändamål använda befintliga strukturer som
 1989 internationella avtal givit upphov till."

1990 Detta är särskilt relevant i fall där ett föreslaget projekt kräver bedömningar gällande artikel 4.7 för
 1991 vattenförekomster som bildar gräns mellan två länder, där vattenförekomsten korsar gränsen, eller där
 1992 det föreslagna projektet kan orsaka gränsöverskridande konsekvenser i fler än en vattenförekomst.

¹¹⁶ Se vägledningsdokument nr 2, som finns på: <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>

1993 Praktiska exempel kan vara åtgärder för översvämningsskydd, vattenkraftverk eller vattenuttag från
1994 gränsöverskridande grundvattenförekomster. I sådana fall behöver de berörda medlemsstaterna
1995 samordna både bedömningen av tillämplighet för artikel 4.7 och prövningen mot artikel 4.7, och
1996 säkerställa att gemensamma/samordnade förfaranden, gränsvärden och metoder används. Bilaterala
1997 och multilaterala kommissioner för gränsöverskridande avrinningsdistrikt skulle kunna fungera för att
1998 underlätta sådant samarbete¹¹⁷.

---

¹¹⁷ Se i detta sammanhang även FN/ECE:s konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar, och FN:s vattendragskonvention.

1999 6 ÖVERSIKT OCH UPPFÖLJNING

2000 Vägledningen syftar till att ytterligare klargöra olika aspekter i fråga om den praktiska tillämpningen av
2001 undantag från miljömålen enligt vattendirektivets artikel 4.7. Många frågor har vunnit i klarhet och
2002 förståelse, men samtidigt erkänns också CIS-processens begränsningar, då det för många aspekter
2003 inte går att ta fram något "tillvägagångssätt som passar alla" inom ramen för CIS, vilket kräver mer
2004 specifik uppmärksamhet, metodik, verktyg och lämpliga tillvägagångssätt på medlemsstatsnivå.

2005 Därför skulle den praktiska tillämpningen av vägledningen gynnas av ytterligare
2006 uppföljningsverksamhet, som skulle kunna omfatta ett antal ämnen. Dessa kan exempelvis innefatta
2007 följande:

- 2008 • Utbyte av erfarenheter med bedömningar av om ett planerat projekt förväntas orsaka
2009 försämring eller äventyra att målen i vattendirektivet uppnås (bedömning av tillämplighet).
- 2010 • Bedömningar av orsaks- och verkanförhållandet mellan modifieringar/förändringar och olika
2011 kvalitetsfaktorer.
- 2012 • Utbyte av praktiska erfarenheter om aspekter som gäller själva prövningen mot artikel 4.7,
2013 t.ex. utbyte om mildringsåtgärder för olika modifieringar, bedömning av alternativa val,
2014 avvägning av intressen/allmänintresse av större vikt osv.
- 2015 • Strategiska planeringsmetoder för olika sektorer och koppling till vattendirektivet och
2016 bedömningar gällande artikel 4.7, inklusive workshoppar specifikt för olika sektorer.
- 2017 • Samkörning av bedömningar med andra direktiv.
- 2018 • Administrativa förhållanden för tillstånd till projekt på medlemsstatsnivå.
- 2019 • Rapportering av undantag enligt artikel 4.7.

2020 Dessutom kan resultaten från bedömningen av den andra omgången förvaltningsplaner för
2021 avrinningsdistrikt avslöja vidare problem som är värda att ta sig an. CIS-processen kan ge en lämplig
2022 ram för sådana möjliga uppföljningsverksamheter. Därför kan vissa av dessa frågor uppmärksammas
2023 särskilt när man utvecklar nästa CIS-arbetsprogram. Det kan emellertid också utforskas om andra
2024 samordningsmekanismer och stödverktyg kan ge möjligheter till fortsatt uppföljande utbyte och
2025 kapacitetsuppbyggnad.

2026

BILAGA A: Jämförande översiktstabell för vattendirektivet, habitatdirektivet, MKB-direktivet och SMB-direktivet

Lagstiftning	Vattendirektivet 2000/60/EG	Habitatdirektivet 92/43/EEG	MKB-direktivet 2011/92/EU	SMB-direktivet 2001/42/EG
Förfarandets syften	<p>Direktivet syftar till att upprätthålla och förbättra vattenmiljön. I direktivet krävs att medlemsstaterna genomför åtgärder för att förebygga försämring av statusen och uppnå god status för alla vattenförekomster.</p> <p>Planering av "nya modifieringar" kräver att det utförs en bedömning av konsekvenserna på de berörda vattenförekomsternas status. Om en ny modifiering kan ge upphov till försämring eller förhindra att god status uppnås, behöver den behöriga myndigheten säkerställa att villkoren i artikel 4.7 men även 4.8 och 4.9 är uppfyllda innan projektet beviljas tillstånd.</p>	<p>Habitatdirektivet syftar till att bidra till att säkerställa biologisk mångfald genom att bevara naturliga livsmiljöer och vilda djur och växter. I det krävs att medlemsstaterna vidtar åtgärder för att bibehålla eller återställa livsmiljöer (habitat) och arter till en gynnsam bevarandestatus, däribland genom att upprätta och bevara områden (områden av gemenskapsintresse och särskilda bevarandehabitat) för Natura 2000-nätverket. Fågeldirektivet 2009/147/EG innehåller liknande villkor för vilda fåglar. Särskilda skyddsområden klassificerade under fågeldirektivet ingår i Natura 2000-nätverket.</p> <p>I artikel 6 i habitatdirektivet fastställs kraven för förvaltning och skydd av Natura 2000-områdena. I artikel 6.3 och 6.4 upprättas ett förfarande för att bedöma och tillåta planer eller projekt som kan påverka Natura 2000-områden. Syftet är att hålla Natura 2000-områdena oskadade och säkerställa att nätverket totalt sett förblir sammanhängande.</p>	<p>Att säkerställa en hög skyddsnivå för miljön och människors hälsa, genom att fastställa minimikrav för miljökonsekvensbedömningen för projekt.</p> <p>Följaktligen ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt, som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av deras art, storlek eller lokalisering, blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras påverkan innan tillstånd ges (artikel 2.1).</p>	<p>Att sörja för en hög nivå på skyddet av miljön och bidra till att integrera miljöaspekter i utarbetandet och antagandet av planer och program för att främja en hållbar utveckling, genom att säkerställa att en miljöbedömning genomförs i enlighet med detta direktiv för vissa planer och program som kan antas medföra betydande miljöpåverkan (artikel 1).</p>
Typer av utvecklingsverksamheter som omfattas	<p>Varje projekt och verksamhet som kan leda till försämring eller på annat sätt påverka en vattenförekomsts status/potential. Under vissa omständigheter tillåts i artikel 4.7 undantag för nya modifieringar i ytvattenförekomsternas fysiska karakteristik, förändringar av grundvattennivån eller nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter.</p> <p>Även om vissa projekt inte omfattas av MKB-direktivet så kan artikel 4.7 gälla. Den avgörande faktorn är om projektet kan ge upphov till försämring av status/potential hos de berörda vattenförekomsterna eller förhindra att god status/potential uppnås.</p> <p>Vissa åtgärder för att förbättra status kan ligga inom MKB-direktivets tillämpningsområde och därmed kräva en miljökonsekvensbedömning (t.ex. avloppsreningsverk i tätbebyggelse).</p>	<p>Varje plan eller projekt som kan antas påverka ett Natura 2000-område negativt.</p>	<p>Projekt som är förtecknade i bilaga I i MKB-direktivet.</p> <p>Projekt i bilaga II som fastställs från fall till fall och/eller genom gränsvärden eller kriterier.</p>	<p>Alla planer och program och deras modifieringar (a) som utarbetas för jord- och skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, avfallshandling, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism samt fysisk planering eller markanvändning och i vilka förutsättningarna anges för kommande tillstånd för projekt som förtecknas i bilagorna I och II till direktiv 85/337/EEG, eller (b) som med tanke på att de kan antas påverka områden kräver en bedömning enligt artiklarna 6 eller 7 i habitatdirektivet. Andra planer och program i vilka användningen av små områden på lokal nivå fastställs och mindre ändringar i planer och program som avgörs från fall till fall och/eller genom att specificera typer av olika slags planer och program.</p>
Sällning	<p>Inga särskilda föreskrifter, men det steg i artikel 4.7-processen där det avgörs om en ny modifiering/förändring/ny hållbar mänsklig utvecklingsverksamhet kan påverka en vattenförekomsts status/potential. Om resultatet från sällningssteget tyder på att inga betydande effekter kan förväntas, behöver inga</p>	<p>Det steg i artikel 6.3-processen där det fastställs om ett projekt eller en plan på ett betydande sätt kan påverka ett Natura 2000-område, antingen ensamt eller i kombination med andra planer och projekt, motsvarar det som allmänt kallas "sällningsförfarande". Om resultaten från sällningssteget tyder på att inga</p>	<p>I bilaga I till MKB-direktivet förtecknas projekt där MKB är obligatoriskt. För projekt som förtecknas i direktivets bilaga II måste medlemsstaterna avgöra om en MKB ska genomföras, utifrån projektets karakteristiska egenskaper, genom en utredning från fall till fall och/eller fastställda gränsvärden eller kriterier. Detta kallas för</p>	<p>Identifiering av om en plan eller ett program är en "plan eller program" enligt definitionen i artikel 2 a och om det kan antas medföra betydande miljöpåverkan (artikel 3.4). Om svaret på båda ovanstående är ja, behövs det SMB för planen eller programmet.</p>

Lagstiftning	Vattendirektivet 2000/60/EG	Habitatdirektivet 92/43/EEG	MKB-direktivet 2011/92/EU	SMB-direktivet 2001/42/EG
	vidare bedömningar utföras.	betydande effekter kan förväntas, behöver ingen lämplig bedömning utföras.	"sällningsförfarandet". Vid sällningen måste hänsyn tas till de kriterier som fastställs i bilaga III, d.v.s. projektets karakteristiska egenskaper, dess lokalisering och de potentiella effekternas karakteristiska egenskaper.	
<p>Omfattning/avgränsning och detaljnivå på miljöinformationen</p>	<p>Inga särskilda föreskrifter, men avgränsningen syftar till att identifiera de bedömningar som behövs för att avgöra effekterna på vattenförekomsternas status/potential på kvalitetsfaktornivå.</p>	<p>Även om det inte nämns rakt ut godkänns avgränsning som god praxis med syftet att exakt identifiera de potentiella problem som den lämpliga bedömningen bör omfatta och den information som är lämplig att samla in.</p>	<p>Avgränsning är inte obligatoriskt, men accepterat som god praxis.</p>	<p>Obligatoriskt krav på samråd med utsetta myndigheter om "omfattningen av och graden av detaljeringsgraden för de uppgifter som måste ingå i miljörapporten" (artikel 5.4).</p>
	<p>Information behövs om statusen för de kvalitetsfaktorer som utgör definitionen av ekologisk status (t.ex. fisk, makroinvertebrater osv.) och projektets potentiella konsekvenser på dessa. Detta är den första bedömningen som behöver utföras, för att bedöma om projektet kan försämra status eller förhindra att god status uppnås. Om så är fallet kan projektet inte tillåtas såvida inte villkoren i artikel 4.7 är uppfyllda.</p> <p>I artikel 4.7 anges det att det är nödvändigt att visa att de nyttiga mål som modifieringarna eller förändringarna av vattenförekomsten ska medföra, av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader, inte kan uppnås på något annat sätt som skulle vara ett betydligt bättre alternativ för miljön. Dessa metoder eller alternativa lösningar skulle kunna inbegripa alternativa placeringar, annorlunda omfattningar eller utformning på utvecklingsverksamheten eller alternativa processer. Alternativ bör bedömas i de tidiga utvecklingskedena och på lämplig geografisk nivå gentemot en tydlig översikt av de nyttiga mål som modifieringen medför. För projekt som omfattas av MKB-direktivet kan användning av kraven därifrån bidra till att bedöma de olika möjliga alternativen.</p> <p>Ytterligare villkor är att projektet har allmänintresse av större vikt (liknande begrepp som används i habitatdirektivet) eller att projektets fördelar uppväger konsekvenserna av att inte nå målen i vattendirektivet.</p> <p>Dessutom behöver alla genomförbara mildringsåtgärder vara inkluderade i projektet. Åter igen kan MKB-förfarandena vara till nytta för att identifiera tillräckliga mildringsåtgärder.</p> <p>Det är viktigt att inse att vattendirektivet bara handlar om permanenta konsekvenser på vattenförekomstnivå, medan MKB-direktivet även tar upp lokala konsekvenser av tillfälligt</p>	<p>Om det efter sällningen inte kan uteslutas att planen eller projektet kommer att betydande påverka området, krävs det en lämplig bedömning. Fokus vid den lämpliga bedömningen är målsättningen för bevarandet av området, vilken gäller de arter och den livsmiljö som området utsetts för. (Obs: Även om det inte specificeras i habitatdirektivet vad den lämpliga bedömningen innehåller, så klagörs detta genom relevant vägledning från kommissionen som bygger på domstolsbeslut.) Alla slags effekter, även kumulativa, måste bedömas. Alla möjliga mildringsåtgärder (t.ex. när det gäller projektets lokalisering, tidsram för åtgärder, byggmetod osv.) kan övervägas i samband med den lämpliga bedömningen för att undvika att området tar skada.</p> <p>I händelse av att den lämpliga bedömningen ger en negativ slutsats, kan bestämmelserna i artikel 6.4 gälla, där det definieras viktiga faktorer att beakta (alternativa lösningar, tvingande orsaker som har ett allmänintresse av större vikt, kompensationsåtgärder). (Obs: Dessa faktorer klagörs i relevant vägledning från kommissionen om artikel 6 i habitatdirektivet. Utredning av alternativ ligger inte inom tillämpningsområdet för artikel 6.3 utan för artikel 6.4 (C-441/03, C-241/08).</p>	<p>Den rapport från miljökonsekvensbedömningen som ska lämnas av exploitören för ett projekt bör innehålla en beskrivning av rimliga alternativ som exploitören studerat och som är relevanta för det projektet, däribland efter vad som är lämpligt en beskrivning av hur det nuvarande miljötillståndet troligen utvecklas om inte projektet genomförs (baslinjescenario), som ett sätt att förbättra kvaliteten på miljökonsekvensbedömningsprocessen och göra det möjligt att införliva miljöhänsyn i projektets utformning på ett tidigt stadium (artikel 5 d, bilaga IV i MKB-direktivet i dess ändrade lydelse).</p>	<p>Miljörapporten ska utarbetas, och där ska "rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd" identifieras, beskrivas och utvärderas.</p>

Lagstiftning	Vattendirektivet 2000/60/EG	Habitatdirektivet 92/43/EEG	MKB-direktivet 2011/92/EU	SMB-direktivet 2001/42/EG
	slag.			
Allmänhetens deltagande och offentlig samråd	Ett av villkoren i artikel 4.7 är att skälen till projektet specifikt läggs fram och förklaras i förvaltningsplanen för avrinningsdistrikt, som är underställd ett obligatoriskt offentligt samråd efter sex månader. Detta villkor möjliggör samråd om projektet i samband med planen, vilket gör det möjligt att bedöma samverkan med andra nya projekt och befintlig vattenanvändning i avrinningsområdet.	Inte obligatoriskt i samband med beslutsfattande enligt artikel 6.3, men uppmuntras ("om detta är lämpligt").	De myndigheter som sannolikt berörs av projektet genom sina särskilda miljöansvarsområden eller lokala och regionala befogenheter får möjlighet att uttrycka sin uppfattning om den information som lämnas av exploatören, och om tillståndsansökan. Allmänheten ska informeras elektroniskt och genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt (artikel 6.1 och 6.2). Den berörda allmänheten ska ges tillgång till den information som beskrivs i artikel 6.3 a–c inom rimliga tidsramar. Allmänheten ska på ett tidigt stadium få reella möjligheter att delta i beslutsprocesserna på miljöområdet.	Utkastet till plan eller program samt miljörapporten ska göras tillgänglig för (i) de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av den miljöpåverkan som följer av genomförandet av planer och program, och (ii) allmänheten. Myndigheterna och allmänheten ska ges möjlighet att på ett tidigt stadium och inom rimlig tid yttra sig om utkastet till plan eller program och den bifogade miljörapporten innan planen eller programmet antas (artikel 6.1, 6.2).
Beslutsfattande	Miljömålen är bindande för planer och projekt. Detta innebär att om ett nytt projekt kan orsaka försämring av status eller förhindra att god status uppnås i de berörda vattenförekomsterna, måste myndigheterna avslå tillståndet såvida inte villkoren i artikel 4.7 är uppfyllda.	Resultaten av den lämpliga bedömningen är bindande, d.v.s. de behöriga myndigheterna får bara tillåta planen eller projektet om slutsatsen av den lämpliga bedömningen är att ett Natura 2000-område inte kommer att ta skada. Om den lämpliga bedömningen dock ger slutsatsen att negativa effekter inte kan uteslutas, måste den behöriga myndigheten vara övertygad om att samtliga villkor som fastställs i artikel 6.4 är uppfyllda (det finns inga alternativa lösningar, det finns tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse (av större vikt), kompensationsåtgärder för skador har befunnits säkerställa att Natura 2000-nätverket är sammanhängande). I så fall måste kommissionen informeras och under vissa särskilda omständigheter ge ett yttrande.	Målet med en miljökonsekvensbedömning är att beskriva ett projekts möjliga miljökonsekvenser, säkerställa att resultaten av samråd och information som samlas in under MKB-processen beaktas noga i beslutsfattandeprocessen, samt informera om det slutliga beslut som tas (artikel 8, 8 a och 9).	Miljörapporten, de yttranden som avgivits och resultaten från eventuella gränsöverskridande samråd ska tas i beaktande när planen eller programmet utarbetas och innan det antas eller överlämnas till lagstiftningsförfarande (artikel 8). När en plan eller ett program antas ska medlemsstaterna säkerställa att myndigheterna med sitt särskilda miljöansvar, allmänheten och varje medlemsstat som rådfrågas vid ett gränsöverskridande samråd informeras och att informationen som beskrivs i artikel 9.1 a–c görs tillgänglig.
Övervakning	Vattendirektivet innehåller kravet att upprätta program för övervakning av vattenstatusen, för att upprätta en sammanhållen och heltäckande översikt över vattenstatusen inom varje avrinningsdistrikt (artikel 8 och bilaga V).	Anses som god praxis. I synnerhet är det viktigt med övervakning av mildrings- eller kompensationsåtgärderna för att säkerställa att de fungerar för sitt mål (respektive att inte området tar skada och nätverket förblir sammanhängande).	Medlemsstaterna ska säkerställa att de projektslag och/eller åtgärder som planeras för att undvika, förebygga, minska och om möjligt motverka betydande skadliga verkningar genomförs av exploatören, och ska fastställa förfarandena för att övervaka betydande skadliga verkningar på miljön. Typen av parametrar som ska övervakas och övervakningens varaktighet ska vara proportionerliga mot projektets karaktär, lokalisering och storlek och den betydelse dess effekter har på miljön. Befintliga övervakningsmekanismer genom annan unionslagstiftning än detta direktiv och genom nationell lagstiftning kan användas om så är lämpligt, i syfte att undvika dubblerad övervakning (artikel 8 a.4).	Medlemsstaterna skall övervaka den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planerna och programmen leder till för att, bland annat, i ett tidigt skede kunna identifiera oförutsedd negativ påverkan och kunna vidta lämpliga avhjälpande åtgärder (artikel 10.1). Miljörapporten ska innehålla "en beskrivning av de åtgärder som planeras för övervakning" (bilaga I i). Genom övervakning går det att pröva den faktiska betydande miljöpåverkan från genomförandet av en plan eller ett program mot den förutsagda. Det bidrar därmed till att säkerställa att alla problem som uppstår under genomförandet, oavsett om de förutsetts eller inte, kan identifieras och framtidsprognoser göras mer korrekta. Som

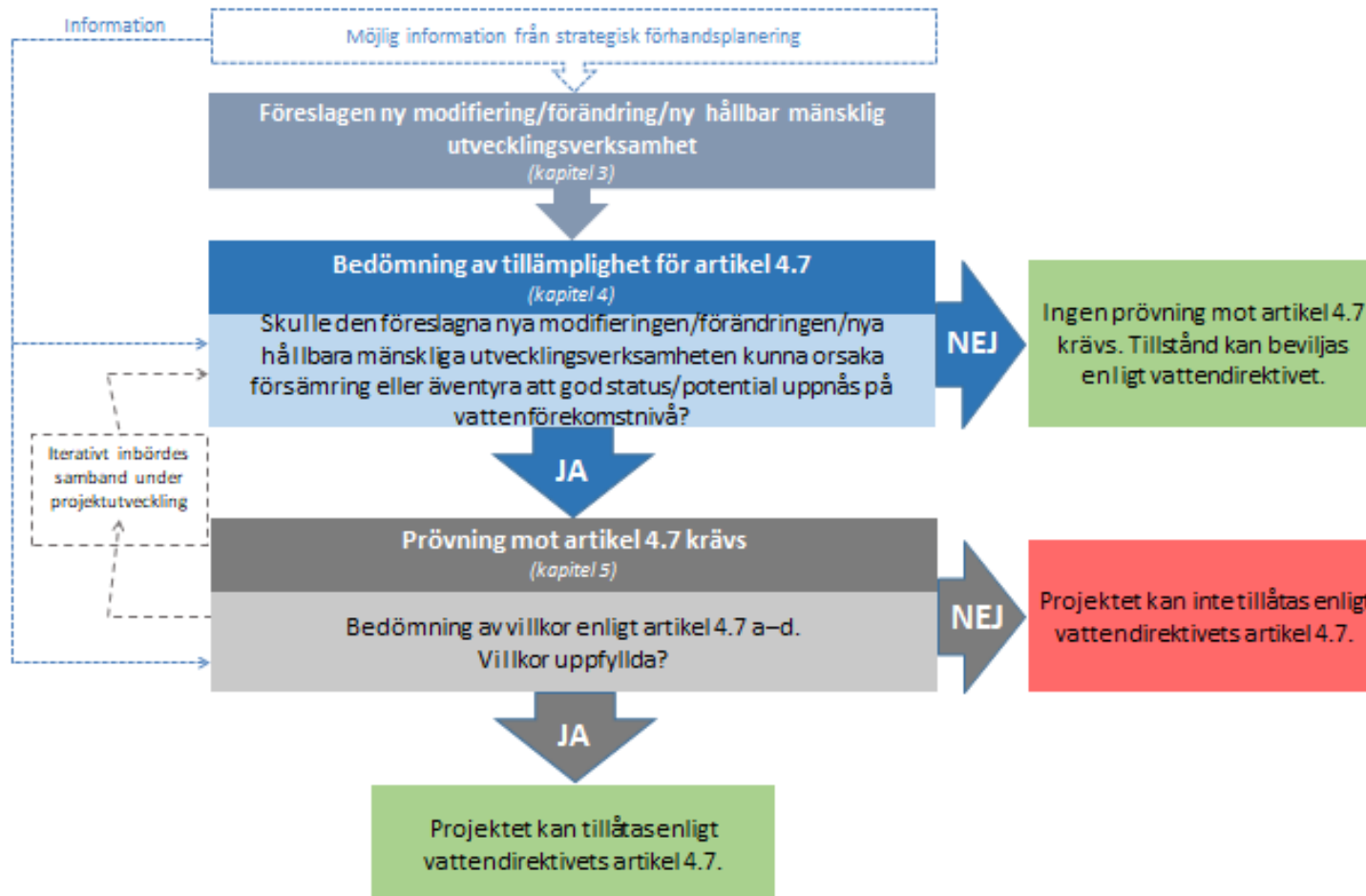
Lagstiftning	Vattendirektivet 2000/60/EG	Habitatdirektivet 92/43/EEG	MKB-direktivet 2011/92/EU	SMB-direktivet 2001/42/EG
			Där så är lämpligt ska övervakningsåtgärderna införlivas i beslutet att bevilja tillstånd (artikel 8 1.1b).	god praxis kan övervakning ingå i sammanställningen av baslinjeinformation för framtida planer och program, och i att iordningställa information som behövs för miljökonsekvensbedömningar av projekt.

2027

BILAGA B: Insamling av flödesscheman

2028

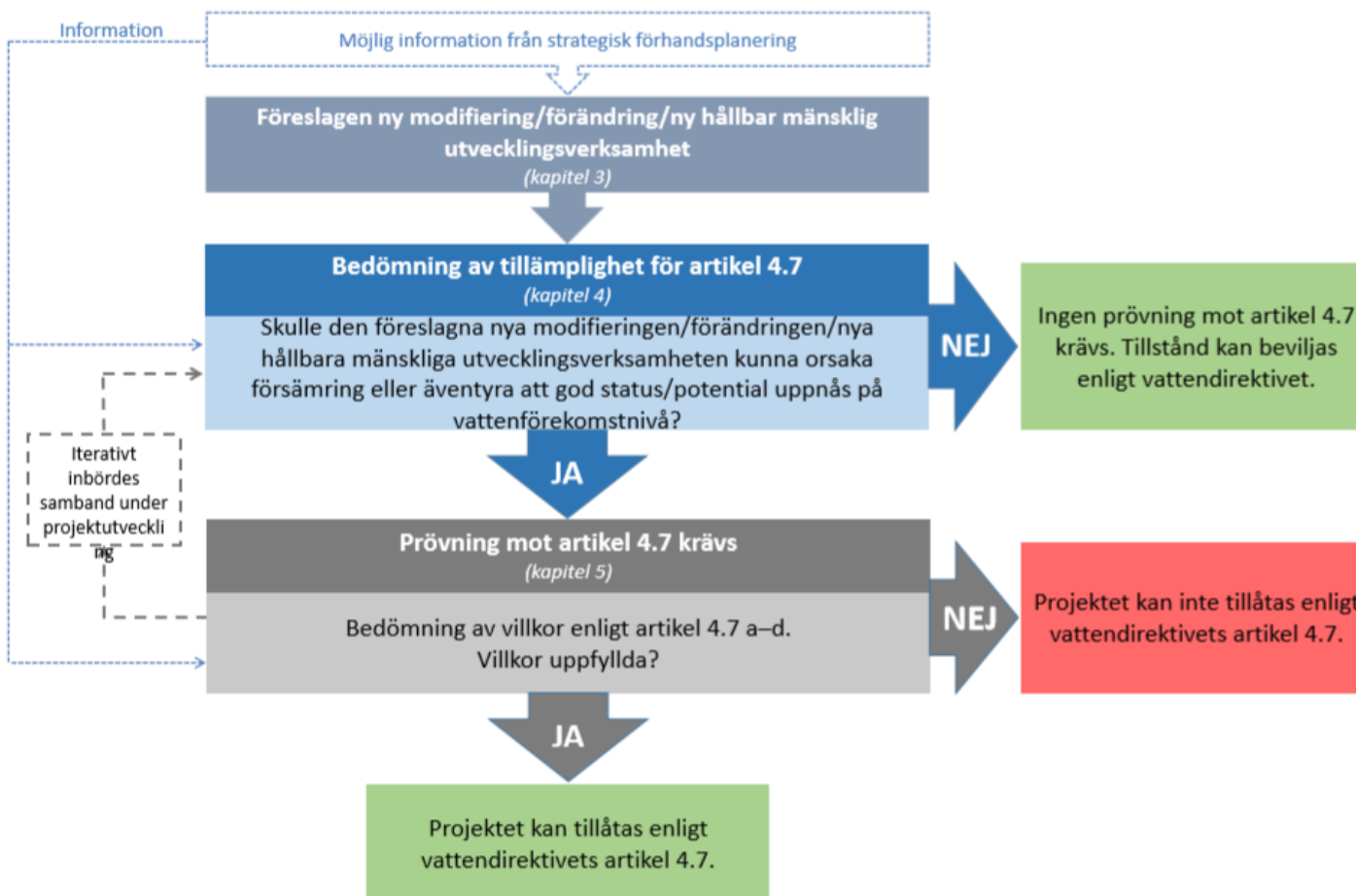
Principförhållandet mellan bedömning av tillämplighet för artikel 4.7 och prövning mot artikel 4.7

2029

2030

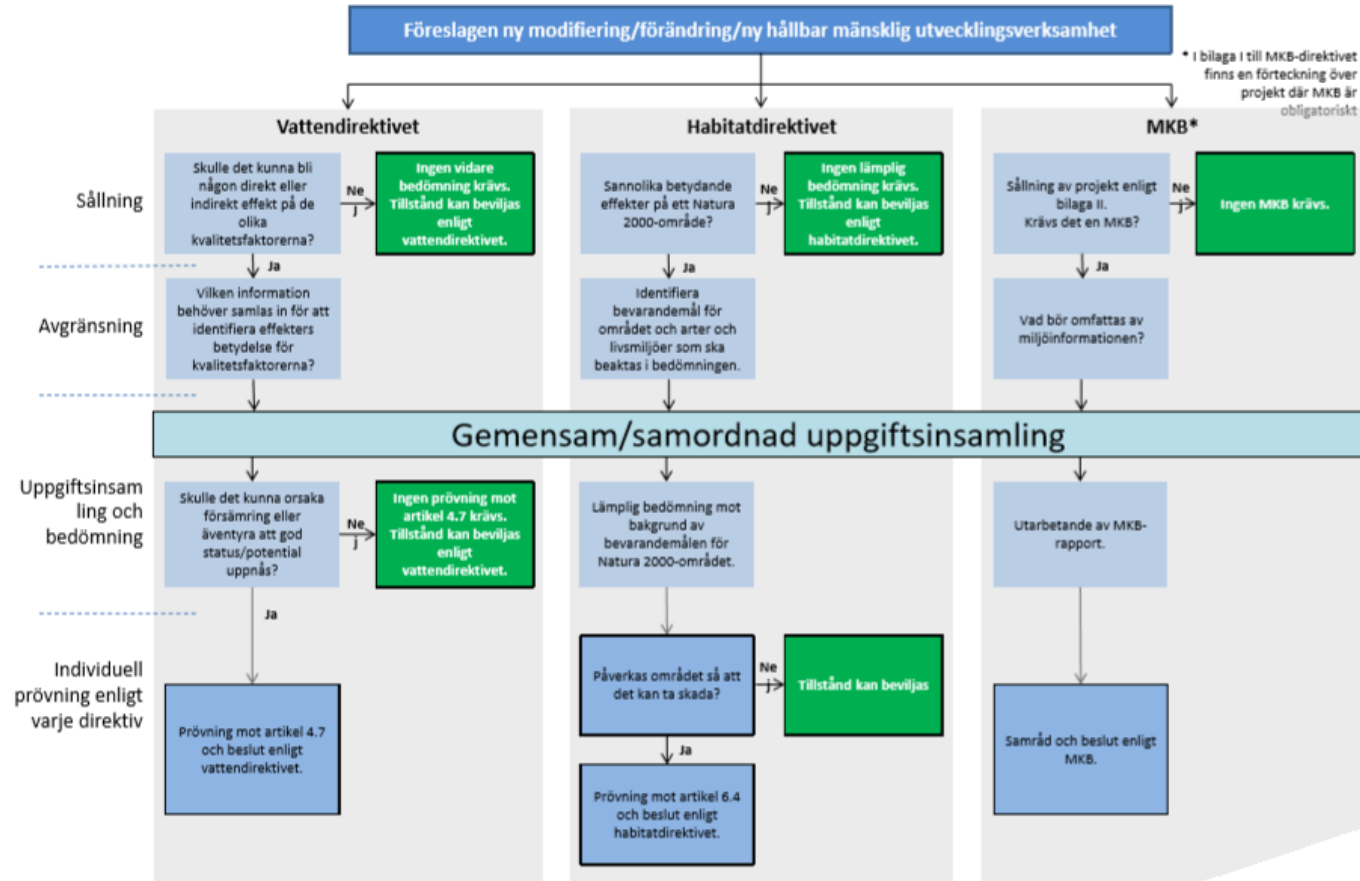
Stegvis arbetssätt för en bedömning av tillämplighet för artikel 4.7

2031

2032

Samkörning av bedömningar enligt vattendirektivet, habitatdirektivet och MKB-direktivet

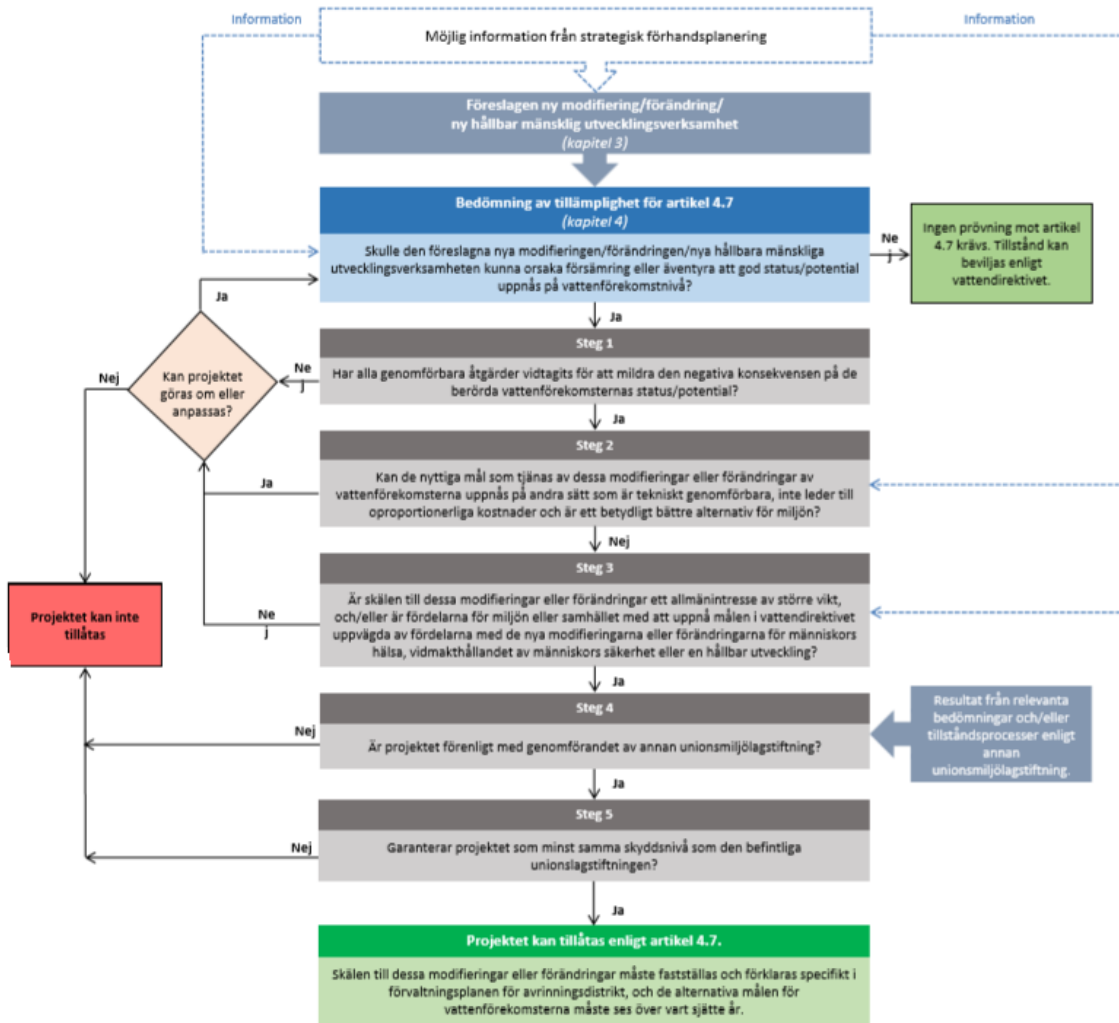

2033

2034

Stegvis arbetsätt för en prövning mot artikel 4.7

2035

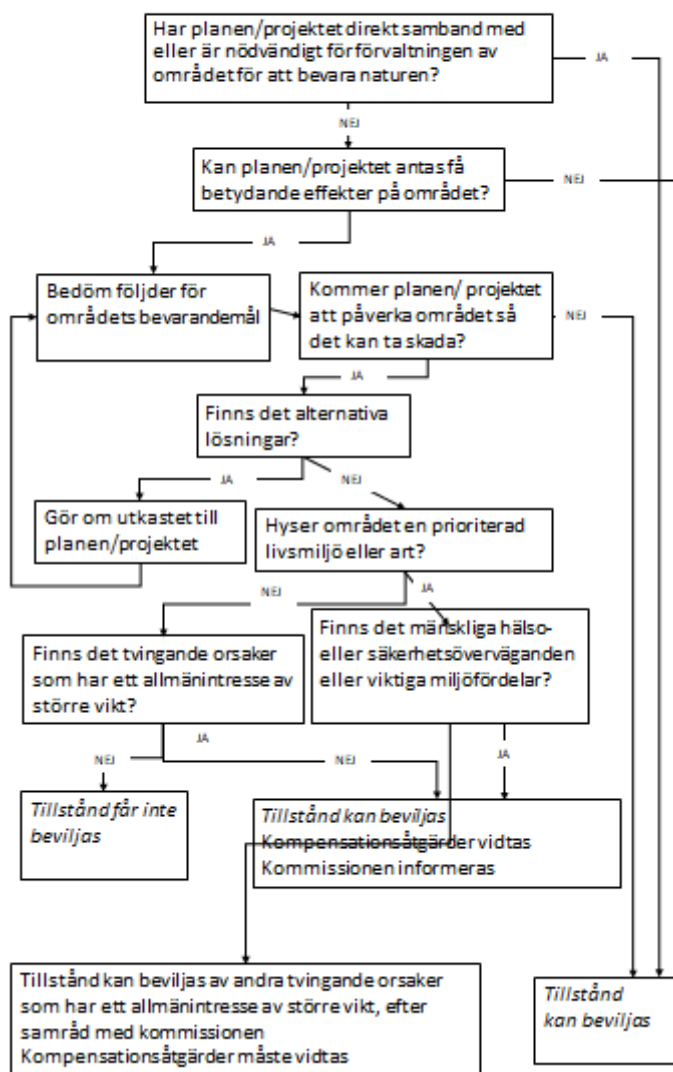
2036

2037

Förfarande gällande artikel 6.3 och 6.4 i habitatdirektivet

2038

Flödesschema för förfarandet med artikel 6.3 och 6.4 (från MN2000) i förhållande till faserna i vägledningen
ÖVERVÄGANDE AV EN PLAN ELLER ETT PROJEKT SOM BERÖR ETT NATURA 2000-OMRÅDE

2039

